

Jaar- verslag 2012

3	Het Letterenfonds, wie is er niet groot mee geworden?
12	Bijlage 1: Organisatie
13	Bijlage 2: Bestuur, bureau en Raad van advies
20	Bijlage 3: Toekenningen 2012
52	Bijlage 4: Activiteiten 2012
63	Bijlage 5: Promotie en informatie
65	Bijlage 6: Pers
66	Bijlage 7: Balans & exploitatierekening
69	Bijlage 8: Private stichtingen

Samenvatting

Het Nederlands Letterenfonds stimuleert, door middel van beurzen en subsidies aan schrijvers, vertalers, uitgevers en festivals, de kwaliteit en diversiteit van de literatuur en draagt bij aan de verspreiding en promotie van de Nederlands- en Friestalige literatuur in binnen- en buitenland. Het fonds werkt aan een zo rijk en divers mogelijk literair klimaat, met oog voor literair erfgoed en nieuwe ontwikkelingen in de literatuur en het boekenvak.

In de periode 2009–2012 konden dankzij het Letterenfonds 1.558 literaire projecten worden gerealiseerd in alle literaire genres: romans, verhalen, literaire non-fictie, kinder- en jeugdliteratuur en poëzie. Zo verschenen in totaal 915 vertalingen van buitenlandse titels in het Nederlands en 643 nieuwe werken van Nederlandstalige schrijvers. De kwaliteit van de literaire werken waarvoor projectwerkbeurzen werden aangevraagd was onverminderd hoog, zowel bij vertalingen in het Nederlands als bij het oorspronkelijk Nederlandstalig werk. De rijkdom aan nieuw Nederlandstalig werk van door het Fonds ondersteunde auteurs, onder wie veel jonge talenten, kwam mede tot uitdrukking in de nominaties en bekroningen die deze boeken ten deel vielen.

In het buitenland verschenen in de afgelopen vier jaar door bemiddeling en actieve promotie van het Letterenfonds ruim 2.200 vertalingen van Nederlandstalige literaire werken. Het aantal vertalingen dat jaarlijks over de grenzen verschijnt stijgt nog steeds. Het profiel van de Nederlandse literatuur in het buitenland is aangescherpt, getuige ook het aantal internationale prijzen dat aan Nederlandse schrijvers is toegekend. Omvangrijke presentaties van Nederlandstalige literatuur in het buitenland, zoals de succesvolle gastlandpresentatie 'Open landschap – Open boek' in Beijing, hebben daaraan een belangrijke bijdrage geleverd.

Ondanks de gevolgen van de economische recessie en veranderingen in leesgedrag, heeft Nederland nog een bijzondere literatuur. Nederland is nog steeds een land van lezers, in het buitenland komen nieuwe afzetmarkten tot ontwikkeling. De gestage daling van het aantal in Nederland gepubliceerde vertalingen en van economisch kwetsbare genres als poëzie en essayistiek en de daarmee gepaard gaande versmalling van het literaire aanbod is wel een punt van zorg. Veranderingen in de vrijetijdsbesteding van met name jongeren vergen nieuwe manieren om literatuur en hun makers zichtbaar te maken. Het Letterenfonds heeft voor de komende jaren programma's ontwikkeld die de zichtbaarheid van het belang van schrijvers en vertalers en de rijkdom van de door het Letterenfonds ondersteunde werken moeten vergroten. In het buitenland zijn de ambities niet alleen gericht op nieuwe opkomende economieën maar ook op uitbouw van de grootste afzetmarkten: het Letterenfonds heeft zich, samen met het Vlaams Fonds voor de Letteren, tot doel gesteld in 2016 opnieuw *Schwerpunkt* te worden op de Frankfurter Buchmesse.

Het Letterenfonds, wie is er niet groot mee geworden?

Investeren in de letteren, hoe kun je dat het beste doen? Door de kwaliteit, diversiteit en verspreiding van Nederlandse en vertaalde literatuur te bevorderen, natuurlijk; en dus door de totstandkoming van oorspronkelijke werken en vertalingen te ondersteunen. Maar hoe werkt dat in de praktijk? Vier voorbeelden uit het afgelopen jaar:

- In december werd aan de 44-jarige schrijver Stephan Enter de C.C.S. Croneprijs toegekend voor zijn even spannende als goed geschreven roman *Grip* (uitgeverij Van Oorschot). Eerder was het boek, over een groep vrienden die vele jaren na een traumatische ervaring in de bergen weer bij elkaar komt, genomineerd voor de AKO Literatuur Prijs en bekroond met de F. Bordewijkprijs en de Gouden Uil van de lezersjury. *Grip* was tot stand gekomen met een projectwerkbeurs van het Nederlands Letterenfonds, net als de twee eerdere romans van de schrijver. Door gerichte actie van de afdeling vertaalbeleid van het Letterenfonds op buitenlandse boekenbeurzen was *Grip* ook al verkocht naar Duitsland, Italië en Noorwegen.
- Op 25 november vond in een bomvolle zaal in de Nederlandse ambassade in Berlijn een discussieavond plaats naar aanleiding van de Duitse vertaling van deel 1 van *Het Bureau*, J.J. Voskuils zevenluik over het werkende leven van een wetenschappelijk ambtenaar. *Das Büro* was die zomer bij C.H. Beck (München) verschenen in een door het Letterenfonds gesubsidieerde vertaling van Gerd Busse. De reacties waren boven iedere verwachting; Voskuils Grote Nederlandse Roman werd beschreven als 'ein Jahrhundertwerk' (*Frankfurter Allgemeine*), 'abgründig und unwiderstehlich' (*Stuttgarter Zeitung*), 'ungeschminkt, trocken und urkomisch' (*Neue Zürcher Zeitung*). Er zijn tot nu toe 6.000 exemplaren van verkocht, en het feit dat er nu een versie van deze klassieker is in een van de grote wereldtalen vergemakkelijkt de export van *Het Bureau* naar geïnteresseerde landen als China en Brazilië aanzienlijk.
- Op 20 november werd de Israëlische romancier Nir Baram in *Nieuwsuur* geportretteerd en gevraagd naar zijn commentaar op het weer opgelaaide Palestijns-Israëlische conflict. Hij verbleef op uitnodiging van het Letterenfonds en het Amsterdams Fonds voor de Kunst in de schrijversresidentie aan het Spui. Een paar weken daarvoor was de vertaling van zijn roman *Goede mensen* verschenen bij De Bezige Bij, een veelgeprezen en daarna veelverkocht epos over de verschrikkingen van nazisme en communisme. De meer dan 500 pagina's tellende roman zou er in Nederland zonder het Letterenfonds niet geweest zijn: de vertaalster Hilde Pach kreeg een projectwerkbeurs die het mogelijk maakte om zoveel tijd als nodig was aan de vertaling te besteden.

- Op 6 juni werd in samenwerking met uitgeverij Leopold op een druk bezochte bijeenkomst in De Balie in Amsterdam de jeugdroman *Vuurwerk in mijn hoofd* van Roland Colastica gepresenteerd. Het Nederlandstalige debuut van de Curaçaose acteur-verteller is het eerste kinderboek uit de Antillen sinds jaren en was een resultaat van het intercultureel beleid van het Letterenfonds, dat onder meer had geïnvesteerd in een coachingstraject voor de auteur. In korte tijd werd het enthousiast gerecenseerde boek twee keer herdrukt en geselecteerd voor promotie in het buitenland.

Wie zijn we en wat doen we?

De bovenstaande voorbeelden maken concreet welke twee pijlers het functioneren van het Nederlands Letterenfonds schragen: enerzijds het verstrekken van subsidies aan schrijvers, vertalers en uitgevers en anderzijds de uitvoering van promotieactiviteiten (met name in het buitenland) die gekoppeld zijn aan die subsidies. Zowel in binnen- als buitenland werken we nauw samen met de uitgevers, van wie zowel bij nieuwe literaire werken als bij vertalingen van (moderne) klassieken een serieuze investering wordt verwacht.

Behalve investeren in de kwaliteit van scheppende kunstenaars beijvert het Letterenfonds zich ook voor het in stand houden van de kwaliteit van de vraag, met andere woorden het zo breed mogelijk houden van het lezerspubliek. Dat doen we onder meer door het steunen van literaire festivals, het organiseren van schrijvers- en vertalerstournees en het investeren in (digitale) projecten die de lezer opzoeken. Daarnaast maakt het Fonds middelen vrij voor programma's die de zichtbaarheid en het publieksbereik van auteurs en vertalers vergroten; waarbij we samenwerken met onze bovenburen in het Letterenhuis, Schrijvers School Samenleving (SSS) en Stichting Lezen.

Vraag en aanbod op de buitenlandse markt creëert het Nederlands Letterenfonds ook. In de eerste plaats door het selecteren en bij uitgevers en agenten aanbieden van hoogtepunten uit de recente fictie- en non-fictieproductie (in de brochures *Ten Books from Holland*, *Quality Non-Fiction* en *Children's Books*) en Nederlandse klassieken (*Dutch Classics*). Daarnaast presenteert het Fonds de Nederlandse literatuur op boekenbeurzen (Cairo, Bologna, Londen, Beijing, Frankfurt, Istanbul), tijdens prospectiereizen met uitgeversbezoeken en op manifestaties, waarbij de focus ligt op opkomende economieën als Brazilië, China, Rusland, Turkije en Zuid-Afrika.

Het Nederlands Letterenfonds onderscheidt zich van de meeste andere cultuurfondsen door een fijnmazig subsidiesysteem dat resulteert in uitgekeerde bedragen die – met uitzondering van de grote, meerjarig gesubsidieerde festivals – relatief klein zijn. Zo was in 2012 de gemiddelde stimulerings- of werkbeurs die een auteur ontving voor het schrijven van nieuw werk zo'n zestien duizend euro, voor vertalers geldt dat de gemiddelde subsidie per vertaalproject ongeveer acht duizend euro bedraagt, terwijl *translation grants* gemiddeld 3.200 euro bedragen

en incidentele manifestaties en projecten in de regel rond de zeventuizend euro krijgen. Van zowel het bureau als de externe adviseurs wordt grote literaire expertise verwacht; daarnaast is de inbreng van deskundigheid in vele verschillende talen noodzakelijk. Dat alles maakt de toekenningsprocedures arbeidsintensief en dus ook 'duurder' dan die van fondsen die met grote subsidiebedragen werken.

Een terugblik op de afgelopen beleidsperiode (2009-2012)

Het Nederlands Letterenfonds ontstond in januari 2010 door een fusie van het Fonds voor de Letteren (FvdL) en het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds (NLPVF), organisaties die vier jaar geleden nog duidelijk onderscheiden doelen hadden. Waar het FvdL in Nederland bijdroeg aan het scheppen van een gunstig literair klimaat waarin een diverse en hoogwaardige literatuur kan ontstaan en schrijvers en vertalers hun talenten ten volle kunnen ontplooiën, bracht het NLPVF die literatuur wereldwijd onder de aandacht van buitenlandse uitgevers en lezerspubliek, door actieve promotie, ondersteuning van vertalingen en de organisatie van grootschalige presentaties van Nederlandstalige literatuur. De bundeling van krachten en ideeën en het natuurlijke samengaan van ondernemingszin, ambitie en zorg voor kwaliteit vormden de belangrijkste redenen om tot een fusie over te gaan. Deze synergie van elkaar versterkende beleidsactiviteiten is noodzakelijk om een speler van belang te kunnen blijven in een dynamisch en sterk geïnternationaliseerd literair bedrijf, waarin nieuwe verschijningsvormen, nieuwe dragers, uitgeef- en verkoopmodellen van literatuur zich aandienen. Ook de mogelijkheid van integratie van regelingen en beleidsterreinen, waarmee met name in 2012 belangrijke vorderingen zijn gemaakt, is in het kader van de bezuinigingen op cultuur van groot belang gebleken.

Het samengaan van FvdL (oorspronkelijk gevestigd aan de Amsterdamse Huddestraat) en NLPVF (van oudsher aan het Singel) is maar een van de vele ingrijpende gebeurtenissen uit de afgelopen beleidsperiode. De fusie kreeg ook in praktische zin haar definitieve beslag met de verhuizing naar een voormalige kweekschool aan de Nieuwe Prinsengracht, in het voorjaar van 2011. De Stichting Nederlands Letterenfonds is eigenaar van het grondig verbouwde 'Letterenhuis' en verhuurt grote delen ervan aan het Nationaal Comité 4 en 5 Mei en twee met lezen en literatuur verbonden organisaties, Stichting Lezen en Stichting Schrijvers School Samenleving, waarmee des te gemakkelijker samenwerking kan worden aangegaan.

Het Letterenfonds kreeg in 2012 ook een nieuwe directeur. Op 30 november 2011 nam Henk Pröpper afscheid. Pröpper was acht jaar lang directeur van het NLPVF en leidde dit fonds in de fusie met het Fonds voor de Letteren. In december 2011 werd Pieter Steinz, chef Boeken van *NRC Handelsblad*, tot nieuwe directeur van het Fonds benoemd. In de periode tussen het vertrek van Pröpper en de indiensttreding van Steinz op 1 maart 2012, fungeerde Tiziano Perez, hoofd promotie & informatie van het Letterenfonds, als directeur ad interim.

Wat werd er de afgelopen jaren bereikt?

Een belangrijk onderdeel van de fusie was de ontwikkeling van nieuw beleid gericht op de versterking van het vertaalbeleid in en uit het Nederlands, de verbreding van het aanbod van Nederlandstalige en internationale non-fictie in Nederland en de intensivering van het beleid ten aanzien van digitale ontwikkelingen in het boekenvak.

Vorderingen werden gemaakt op het gebied van deskundigheidsbevordering van vertalers; in de afgelopen jaren werd door het Fonds, al dan niet in samenwerking met het Expertisecentrum Literair Vertalen, een record-aantal vertaalworkshops en masterclasses georganiseerd, gericht op de verhoging van de kwaliteit van vertalingen in o.a. het Chinees, Engels en Afrikaans, en op vertalers in het Nederlands (uit diverse talen). Binnen Europees verband heeft het Vertalershuis Amsterdam met zes partners de Vertalersfabriek opgericht – jonge vertalers die aan het begin van hun carrière staan krijgen in dit programma de gelegenheid tijdens tweetalige workshops samen te werken met ervaren vertalers en het vertaal- en uitgeeflandschap in de twee landen beter te leren kennen.

Een groot aantal auteurs uit niet-westerse culturen werd gecoacht en gepubliceerd via het Intercultureel beleid. In het kader van de cultuurfondsbrede Kultuuregeling (die afliep op 15 september 2012) werd intensief contact onderhouden met bibliotheken, literaire organisaties en auteurs op de Nederlandse Cariben. Het Fonds rapporteerde met succes over de onhoudbare situatie van de bibliotheken aldaar: in augustus kende het ministerie van OCW een eenmalige subsidie toe aan de openbare bibliotheken op de drie BES-eilanden.

Acht buitenlandse auteurs woonden en werkten – op uitnodiging van het Letterenfonds en het Amsterdams Fonds voor de Kunst – enige tijd in de Schrijversresidentie op het Spui en leverden een belangrijke bijdrage aan de internationale literaire uitwisselingen in Amsterdam en Nederland¹.

Op de middelen voor Literatuur en Nieuwe Media werd een toenemend beroep gedaan. Vooruitlopend op een structurele basis voor ondersteuning van digitale projecten werden in het kader van nieuw beleid verschillende innovatieve literaire projecten op digitaal gebied ondersteund. Zo werd de Schiphol Airport Library verrijkt met een bijzonder kunstwerk: het schermgedicht 'Welcome stranger' van dichter K. Michel en vormgever Dirk Vis. En in mei vond, in samenwerking met het Mondriaan Fonds en het Stedelijk Museum, een succesvolle presentatie plaats van 'Poëzie op het mobiele scherm' tijdens de manifestatie Augment It! in het Trouwgebouw in Amsterdam. De gepresenteerde nieuwe werken zijn gepubliceerd op www.digidicht.nl

¹ Zo trad bijvoorbeeld de jonge Zuid-Afrikaanse dichteres Ronelda Kamfer op voor een uitverkocht Bijlmerparktheater en werd zij door alle grote kranten geïnterviewd. De schrijvers Antonio Muñoz Molina, Etienne van Heerden en Reif Larsen (NIAS) verzorgden vertaalworkshops en lezingen aan de Universiteit van Amsterdam en aan de Universiteit Utrecht. Tijdens

de kinderboekenweek was er een speciale tournee langs basisscholen met de Turkse kinderboekenschrijfster Sevim Ak. En de Vlaming Yves Petry discussieerde in De Balie in Amsterdam met zijn Nederlandse collega's Manon Uphoff, Maarten Doorman en Arjen van Veelen over de urgentie van literatuur en het schrijverschap.

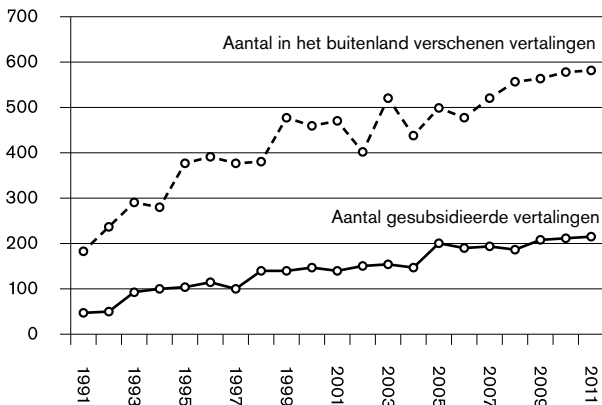
Tot de hoogtepunten van de afgelopen beleidsperiode behoorde de zeer succesvolle manifestatie 'Open land – open boek' in China. Onder dit motto presenteerde Nederland zich als het gastland op de Beijing International Book Fair 2011. Het Nederlands gastland, dat in de voorafgaande jaren onder meer was voorbereid door regelmatige prospectiereizen, was in eerste instantie een presentatie van de Nederlandse literatuur. In totaal 22 Nederlandse auteurs, van wie recentelijk nieuw werk in Chinese vertaling was verschenen, verzorgden, vaak samen met Chinese collega's, publieksavonden, lezingen en workshops. Daarnaast bood het spraakmakende Nederlandse paviljoen (ontworpen door Ira Koers en Roelof Mulder en bezocht door naar schatting 100.000 mensen) de Chinese bezoeker een brede en veelzijdige blik op Nederland als cultuurland – met aandacht voor architectuur, vormgeving, geschiedenis, muziek en beeldende kunst.

De afgelopen jaren werden de gevolgen van de economische crisis in het boekbedrijf steeds duidelijker. De reductie van het titelaanbod die door uitgevers in reactie op de slinkende boekenverkoop is ingezet, was tot 2012 met name bij de vertalingen in het Nederlands voelbaar, met als gevolg een daling van het aantal aanvragen voor projectwerkbeurzen vertalers. In het belang van het behoud van diversiteit van het Nederlandse boekenaanbod en versterking van de positie van vertalers legde het Letterenfonds zich dan ook nog meer toe op programma's die het belang en de waarde van vertalingen en vertalers onder de aandacht brachten. Naast de jaarlijkse Literaire Vertaaldagen en de uitreiking van Vertaalprijzen werd de Vertalersgeluktournee georganiseerd. In 2011 ging bovendien de website Schwob.nl online, gewijd aan vertalingen van nog niet in Nederland uitgegeven meesterwerken uit de wereldliteratuur, en werden de eerste subsidies verleend die de verschijning van deze werken moeten bevorderen.

Bemoedigend is dat de kwaliteit van de literaire werken waarvoor projectwerkbeurzen werden aangevraagd onverminderd hoog bleef, zowel bij vertalingen in het Nederlands als bij het oorspronkelijk Nederlandstalig werk. De rijkdom aan nieuw Nederlandstalig werk van door het Fonds ondersteunde auteurs, onder wie veel jonge talenten, kwam mede tot uitdrukking in de literaire prijzen die deze auteurs ten deel vielen: zo kregen David van Reybrouck (2010), Marente de Moor (2011) en Peter Terrin (2012) de AKO Literatuur Prijs; A.F.Th. van der Heijden (2012) de Libris Literatuurprijs; Carolina Trujillo (2009), Gustaaf Peek (2010), Jan van Mersbergen (2011) en Christiaan Weijts (2012) de BNG Nieuwe Literatuurprijs; Peter Buwalda (2011) en Erik Menkveld (2012) de Academica Debutantenprijs; en gingen er P.C. Hooftprijzen naar de dichters Hans Verhagen (2009) en Tonnu Oosterhoff (2012).

Het is verheugend dat het aantal vertalingen uit het Nederlands over de periode 2009-2012 een duidelijke stijging laat zien, niettegenstaande de economische crisis die zich ook in het buitenland deed gelden. In traditionele afzetmarkten als Spanje en Frankrijk liep het aantal

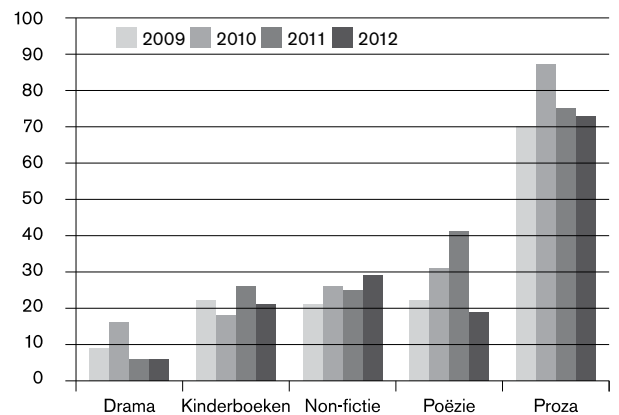
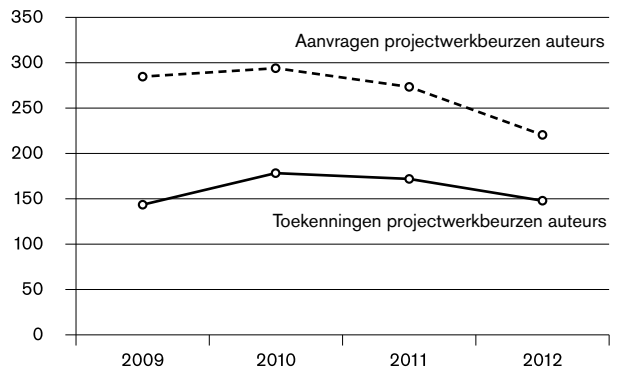
vertalingen enigszins terug; de stijging is in belangrijke mate veroorzaakt door groei van het aantal vertalingen in nieuwe economieën als China, Turkije en Zuid-Amerika. Ook in het traditioneel moeilijk doordringbare Engelse taalgebied steeg het aantal Nederlandstalige titels in vertaling, met name binnen de genres non-fictie en poëzie. De versterkte promotionele inspanningen van het Fonds hebben na het transitiejaar 2010 eveneens geresulteerd in een stijging van het aantal aanvragen voor een vertaalsubsidie. Het aantal geregistreerde vertalingen 'in voorbereiding' in de zogeheten Vertalingendatabase van het Letterenfonds bevestigt dit positieve beeld.

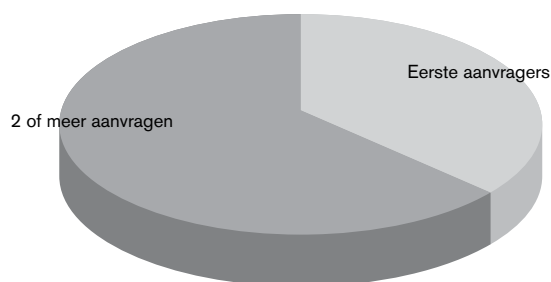


Trendcijfers vertalingen van Nederlandse literatuur in het buitenland.
Cijfers voor 2012 zijn nog niet volledig beschikbaar.
Bron: Vertalingendatabase van het Letterenfonds.

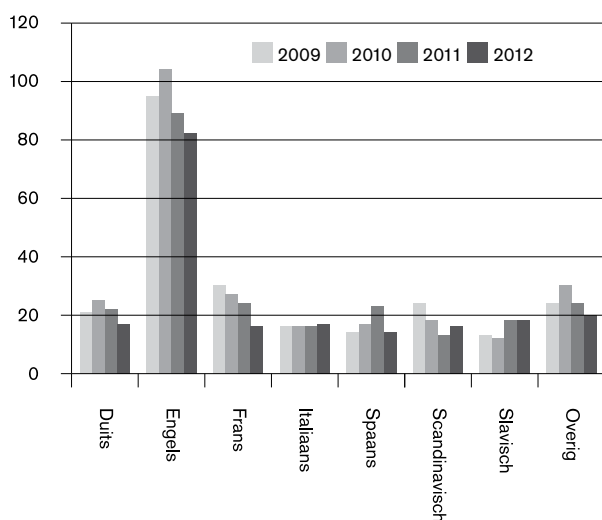
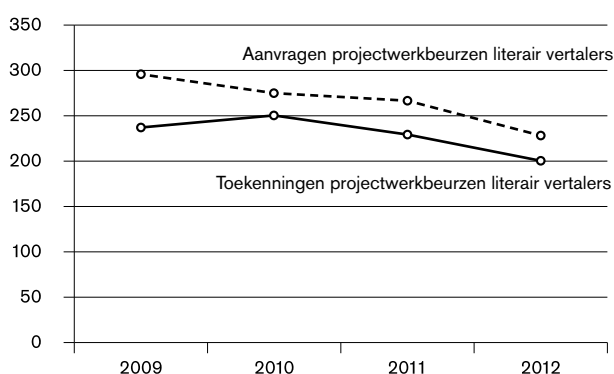
Beleid 2012

De gestage neergang van de boekenverkoop in Nederland sinds het topjaar 2008 was in 2012 eveneens voelbaar. De gevolgen hiervan, die zich onder andere manifesteren in reductie van het titelaanbod bij uitgeverijen, bleven in 2012 niet langer beperkt tot vertalingen van literaire werken in het Nederlands, maar raakten voor het eerst ook het oorspronkelijk Nederlandstalig werk. Het Letterenfonds constateerde dan ook een daling van het aantal aanvragen voor projectwerkbeurzen van zowel vertalers als auteurs. In 2012 ontving het Fonds in totaal 218 aanvragen voor werkbeurzen auteurs, waarvan er 148 werden gehonoreerd. Het aantal aanvragen voor projectwerkbeurzen vertalers bedroeg 228, met 200 toekenningen. Ten opzichte van 2011 bedroeg de daling voor auteurswerkbeurzen 20% en voor vertalersbeurzen 14%. (Hierbij zij opgemerkt dat 2011 een jaar was met relatief veel toekenningen voor projectwerkbeurzen auteurs.)





Specifiek op auteurs gerichte regelingen (stimuleringsbeurzen, projectwerkbeurzen auteurs en de regeling schrijversbiografieën): totaal aantal aanvragen en toekenningen per jaar en toekenningen verdeeld naar genre (hiermaast) en naar aandeel eerste aanvragers in het totaal aantal aanvragen in de periode 2009 tot en met 2012 (hierboven).



Projectwerkbeurzen literair vertalers: totaal aantal aanvragen en toekenningen per jaar (hierboven) toekenningen voor literaire vertalingen verdeeld naar taalgebieden (hierboven).

Hoewel de reductie in belangrijke mate een gevolg is van marktwerking onder invloed van economische omstandigheden, spelen digitale ontwikkelingen en verandering van het leesgedrag eveneens een belangrijke rol. Met name het effect hiervan op de pluriformiteit en veelstemmigheid van het Nederlandse boekenaanbod, in het bijzonder voor kwetsbare genres als poëzie, essayistiek en klassieken uit minder courante talen, heeft de aandacht van het Letterenfonds. In 2012 is dan ook een begin gemaakt met activiteiten die de zichtbaarheid van de door het Letterenfonds ondersteunde literaire productie van zowel vertalers als Nederlandstalige auteurs moeten vergroten. Activiteiten gericht op zichtbaarheid van literaire auteurs en vertalers behoren tot de speerpunten van het Beleidsplan 2013-2016 van het Letterenfonds. Met de partnerorganisaties in het Letterenhuis, Stichting Lezen en SSS, wordt nauw samengewerkt bij de ontwikkeling van plannen die de ambities van het Fonds bij de promotie van literaire auteurs en vertalers kunnen versterken, bijvoorbeeld via leesbevordering en presentaties op scholen en in bibliotheken. Ook op het gebied van vertalingen in het Nederlands, met name van klassieke nog onvertaalde meesterwerken uit de wereldliteratuur, zijn in 2012 belangrijke vorderingen gemaakt: voor de website Schwob.nl zijn samenwerkingspartners in zes Europese landen gevonden ten behoeve van de uitbouw van het project tot een platform van Europese dimensie. Hiertoe is in 2012 – in het kader van de Cultuurmiddelen van de Europese Unie – een subsidieaanvraag ingediend die werd toegekend in maart 2013.

Intussen in het buitenland

In 2012 is het aantal aanvragen voor ondersteuning van vertalingen van Nederlandstalige literatuur in het buitenland voor het tweede achtereenvolgende jaar licht gestegen. In totaal honoreerde het Letterenfonds 240 subsidieaanvragen van uitgevers uit 38 verschillende taalgebieden. Het aantal aanvragen betreft slechts een beperkt deel van het aantal titels dat jaarlijks dankzij bemiddeling door het Letterenfonds in het buitenland verschijnt.² Op basis van de recente stijging van het aantal aanvragen mag de komende jaren ook een stijging van het totale aantal verschenen vertalingen worden verwacht. Dit is goed nieuws voor Nederlandse uitgevers en vooral voor de auteurs voor wie de verkoop van nevenrechten (o.a. vertaal- en filmrechten) een steeds groter wordend deel van de inkomsten uit literaire arbeid vormt.

De groei van het aantal vertalingen werd in 2012 met name gerealiseerd in China en Turkije, wat gezien de focus van de promotionele activiteiten van het Letterenfonds geen verwondering mag wekken. Het Letterenfonds organiseerde in beide taalgebieden in 2012 omvangrijke manifestaties; ter gelegenheid van de Beijing International Book Fair, waar als *follow-up* van de zeer succesvolle gastlandpresentatie 'Open landschap – open boek' (2011) opnieuw een literair programma werd georganiseerd, en in Istanbul, waar het Letterenfonds in samenwerking met het Tanpinar Literatuurfestival en de Internationale boekenbeurs in Istanbul elf Nederlandse schrijvers onder de aandacht bracht van het Turkse

lezerspubliek en de Turkse pers. Kleinschaliger presentaties vonden plaats in Zagreb, Leipzig, Lucca en Berlijn.

Dat onze literatuur in het buitenland wordt gewaardeerd mag ook blijken uit de internationale prijzen die in 2012 aan Nederlandse schrijvers werd toegekend. Zo won Guus Kuijer de Zweedse ALMA Prijs voor zijn gehele oeuvre, Luuk van Middelaar de Prix du Livre Européen 2012 voor de Franse vertaling van *De passage naar Europa*, Alfred van Cleef de ITB Book Award voor *De verborgen ordening*, Anne-Gine Goemans de M Pionier 2012 voor de Duitse vertaling van *Glijvlucht*, Gerbrand Bakker de Spaans/Catalaanse Premi Llibreter 2012, Rodaan Al Galidi de European Union Prize for Literature en Herman Koch de Premio Novela Europea Casino de Santiago voor *Het diner*. Voorjaar 2013 stond de Amerikaanse vertaling van *Het diner* lange tijd in de hoogste regionen van de boekentoptwintig van *The New York Times*, de meest prestigieuze graadmeter van commercieel succes in de boekenwereld.

Binnenlandse festivals

Als gevolg van veranderingen in de Basisinfrastructuur zijn per 2013 verschillende literaire en literair-educatieve instellingen in Nederland aangewezen op financiële ondersteuning van het Letterenfonds voor de realisatie van hun activiteiten en werkzaamheden. Ten behoeve hiervan zijn de taken van het Fonds vanaf 2013 verruimd met de instelling van een nieuwe financieringsregeling voor meerjarige activiteitensubsidies voor manifestaties van (inter)nationaal belang. Ontwerp en instelling van deze nieuwe regeling vonden plaats in 2011; na advies van een commissie voor de Meerjarenregeling Literaire Festivals werd in 2012 een subsidie voor twee jaar toegekend aan zes festivals: Writers Unlimited in Den Haag, Crossing Border in Den Haag, Passionate Bulkboek in Rotterdam, Poetry International in Rotterdam, Wintertuin in Nijmegen en Literatuurhuis in Utrecht. Daarnaast werden twee literair-educatieve organisaties gesubsidieerd, te weten School der Poëzie en Poëziepaleis. Stichting Lezen bracht een bindend advies uit over de aanvragen van de literair-educatieve organisaties. De Meerjarenregeling Literaire Festivals was niet de enige nieuwe regeling die in 2012 in werking trad. Ook nieuwe regelingen voor ondersteuning en stimulering van digitale ontwikkelingen op het gebied van de literatuur werden in 2012 opgezet. Het belangrijkste selectiecriteria voor de toekenning van subsidies blijft de verwachte bijdrage aan de kwaliteit en pluriformiteit van het literaire aanbod. Het criterium ondernemerschap (in het bijzonder eigen inkomsten en publieksbereik) heeft een prominentere rol gekregen.

2 Een buitenlandse uitgever kan per auteur slechts twee keer vertaalsubsidie ontvangen voor boeken in hetzelfde genre, en daarnaast nog één keer voor een ander literair genre. Hierna wordt de uitgever geacht zijn auteur zodanig 'in de

markt te hebben gezet' dat subsidie niet meer nodig is. Het Fonds beijvert zich in promotionele zin echter ook voor auteurs en boeken die niet langer voor subsidie in aanmerking komen. Ook voor deze auteurs vervult het Fonds een bemiddelende rol.

Vooruitzichten

Talentontwikkeling, digitalisering en deskundigheidsbevordering

Medio 2011 presenteerde de toenmalige staatssecretaris van Cultuur zijn uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2013-2016 in de beleidsbrief *Meer dan kwaliteit*, gevolgd op 11 november 2011 door het 'Beleidskader Nederlands Letterenfonds' aan de hand waarvan het Fonds zijn beleidsplan voor de nieuwe subsidieperiode heeft ontwikkeld. De nieuwe beleidskaders, de bezuinigingen op cultuur en de ontwikkelingen in het boekenbedrijf maken een verdere herijking van regelingen en activiteiten van het Letterenfonds noodzakelijk.

Het Letterenfonds verwacht de komende jaren ingrijpende veranderingen in het literaire landschap als gevolg van aangekondigde titelreducties, digitale ontwikkelingen en vermindering van overheidsmiddelen voor ondersteuning van auteurs. In het licht hiervan zijn investeringen in opkomend, maar nog niet gevestigd (jong) talent van groot belang. Het fonds heeft bij de projectwerkbeurzen talentontwikkeling nog duidelijker centraal gesteld en middelen vrijgemaakt voor programma's die zichtbaarheid en publieksbereik van auteurs vergroten. Talentontwikkeling betekent bij het Letterenfonds niet alleen investering in nieuwe en jonge schrijvers maar ook in de oeuvre-ontwikkeling van reeds gesignaleerde literaire talenten. Door in de nieuwe beleidsperiode middelen vrij te maken voor programma's die zichtbaarheid en publieksbereik van auteurs vergroten zal het Letterenfonds gezamenlijk met andere partners uit het veld inzetten op een zo groot mogelijk publiek voor het literaire werk waarin door het Fonds wordt geïnvesteerd. Voorbeelden daarvan zijn de maandelijkse talkshow *Letteren & cetera* door Pieter Steinz in het Amsterdamse SPU125 en de *Ken je burens*-manifestatie (in samenwerking met het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Nederlandse Taalunie) in boekhandels en op Manuscripta waarbij Nederlandse auteurs worden voorgesteld aan een Vlaams publiek – en andersom.

Als gevolg van ontwikkelingen op digitaal gebied is het van belang nieuwe vormen van schrijven, lezen en uitgeven intensiever te ondersteunen, ook wegens de mogelijkheden die deze bieden voor ontsluiting van literair erfgoed. Voor innovatief literair werk in de nieuwe media en voor innovatieve oplossingen ter vergroting van het publieksbereik voor met name kwetsbare genres zullen meer middelen beschikbaar worden gesteld. Daarnaast is het noodzakelijk de overgang naar digitale vorm te faciliteren van uitgaven die van overheidswege niet langer voor subsidie in aanmerking komen, waaronder de literaire tijdschriften. In dat kader is met het Prins Bernhard Cultuurfonds een nieuwe publiek-private samenwerking aangegaan die het mogelijk maakt enkele literaire tijdschriften te ondersteunen bij de uitbouw van hun bereik en activiteiten.

Op het gebied van vertalingen in het Nederlands zal het Letterenfonds zijn inspanningen intensiveren om de verschraving van de vertaalmarkt het hoofd te bieden. De vergrijzing van het bestand van Nederlandse literair vertalers zal door het Fonds bestreden worden door middel van deskundigheidsbevordering, in nauwe samenwerking met o.a. het Expertisecentrum Literair Vertalen in Utrecht en de Masteropleiding Literair Vertalen die september 2013 voluit van start gaat. Bovendien wil het Fonds meer aandacht geven aan de zichtbaarheid van vertalers en het vertalen om zo het vak aantrekkelijker te maken voor nieuwe talenten, onder andere door het organiseren van vertalerstournees in boekhandels en op scholen.

Buitenlandse inspanningen

De promotie van Nederlandstalige literatuur in het buitenland heeft zich de laatste jaren toegespitst op opkomende markten in Azië, de Arabische wereld en Turkije; de successen daar wil het Fonds verder uitbreiden met een focus op de BRICS-landen en Spaanstalig Zuid-Amerika. In april 2013 is Nederland, of concreter Amsterdam, gastland op de Feria del Libro van Buenos Aires; het Letterenfonds zal daar groot uitpakken met een literaire stand (inclusief een 'Café Amsterdam') en optredens van negen schrijvers onder wie Anne Vegter, Herman Koch, Cees Nooteboom en Arnon Grunberg. Een half jaar later verzorgt het Fonds een schrijversprogramma op de non-fictiebeurs in Moskou, in het kader van de viering van het Russisch-Nederlandse Vriendschapsjaar. Voor 2015 wordt gestreefd naar een manifestatie in Brazilië, op het FLIP-festival in Paraty en in de boekhandels van São Paulo en Rio de Janeiro. Daarnaast verbreedt het Fonds zijn activiteiten naar de promotie van Nederlandse strips en graphic novels in het buitenland. Het Fonds was (i.s.m. Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Ministerie van Buitenlandse Zaken) in november al met acht Nederlandse striptekenaars aanwezig op het Lucca Comics and Games festival in Italië. De officiële aftrap volgde begin 2013 met de brochure *10 Graphic Novelists from Holland* en een stand op de prominente internationale stripbeurs in het Franse Angoulême. Voorbereidende bezoeken aan deze beurzen en landen hebben reeds plaatsgevonden.

De ambities van het Fonds ten aanzien van de presentatie van de Nederlandstalige literatuur zullen zich echter geenszins tot de nieuwe opkomende economieën beperken. Het Letterenfonds heeft zich, samen met het Vlaams Fonds voor de Letteren tot doel gesteld in 2016 opnieuw *Schwerpunkt* te worden op de Frankfurter Buchmesse. Het succes van het Nederlands-Vlaamse gastlandschap op de Buchmesse in 1993 is al vaak gememoreerd; het belang van dat succes kan moeilijk worden overdreven. Het vormde het startsein voor een wereldwijde toename van interesse in Nederlandstalige literatuur, waar sindsdien veel Nederlandse auteurs en uitgeverijen van konden profiteren. Het Letterenfonds heeft goede contacten onderhouden met de beursorganisatie, die graag zou zien dat de Lage Landen zich opnieuw in Frankfurt presenteren.

Het gastlandschap in 1993 was in de eerste plaats een literair programma rond een omvangrijke schrijvers-

delegatie, met in het kielzog daarvan een aantal exposities, concerten, film- en theaterprogramma's. Wat het Nederlands Letterenfonds nu voor ogen staat, is een bredere presentatie van Nederlandse en Vlaamse cultuur, met een centrale rol daarin op de beurs voor de Nederlandstalige en Friestalige fictie en non-fictie, maar ook prominente aandacht zowel op als buiten de beurs voor beeldende kunst, podiumkunsten, architectuur, vormgeving, muziek en film uit de Lage Landen. Het fonds wil graag een verbinding tot stand brengen tussen de drie Nederlandstalige stands op de Frankfurter Buchmesse: de twee traditionele collectieve uitgeversstands in hal 5 en de Nederlandse stand in hal 4 die gewijd is aan serious gaming, e-learning en digitale ontwikkeling. Nederland loopt hierin internationaal voorop.

Bestuur en beheer

Financieel

Het Ministerie van OCW verleende voor de periode 2009-2012 aan het Fonds voor de Letteren en het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds samen een subsidie van € 43.899.129 (inclusief loon- en prijsstellingen). Hiervan maken specifieke toekenningen in het kader van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) en de gastlandpresentatie in China deel uit. Uit de middelen van de HGIS ontving het Fonds in 2012 een subsidie van € 461.000. Voor het jaar 2012 keerde het ministerie een voorschot uit van € 10.714.154 (inclusief loonbijstelling 2012).

Goed bestuur en kwaliteitszorg

Het Letterenfonds zal zijn doelstellingen de komende jaren moeten verwezenlijken met aanzienlijk minder middelen dan voorheen. De beheerslasten zullen in de periode tot en met 2016 worden teruggebracht; voor de nieuwe beleidsperiode is een reductie in formatie van 8,9 fte voorzien, een inkrimping van 28%. Het fonds verwacht de negatieve effecten hiervan voor een deel te kunnen opvangen door grotere beheersmatige samenwerking binnen het Letterenhuis, door waar mogelijk procedures te vereenvoudigen en door aanpassingen op het gebied van ICT. Met de implementatie van een nieuw, geïntegreerd ICT-systeem is inmiddels begonnen; de oplevering wordt september 2013 verwacht.

Het uitgeven van publiek geld stelt hoge eisen aan de organisatie. De samenleving moet er op kunnen vertrouwen dat het Fonds de ter beschikking gestelde middelen goed besteedt: rechtmatig en doelmatig. En ook dat het Fonds erop let dat de toegekende subsidies worden gebruikt waarvoor ze zijn bedoeld en het gewenste effect bereiken. Goed bestuur vereist in de visie van het Fonds permanente reflectie, een wisselwerking met en aanpassing aan veranderende visies en eisen in de maatschappij. Het vraagt deskundigheid, tijd en betrokkenheid. Het bestuur past de Code of Conduct Cultuurfondsen en Principes en *Best practice*-bepalingen van de Code Cultural Governance, van Kunst & Zaken, Rotterdam 2006 toe.

Het bestuur bestaat statutair uit minimaal zeven en maximaal negen personen en dient in meerderheid te beschikken over deskundigheid op het gebied van de Nederlandse letteren en vertaalde literatuur. Een in 2011 vacant gekomen bestuurszetel werd in mei 2012 door schrijver en historicus Willem Otterspeer ingenomen, waarmee het aantal bestuursleden op zeven kwam.

Het bestuur kwam in het verslagjaar tien keer in vergadering bijeen. Naast de bespreking van activiteiten en subsidiebesluiten werd de jaarrekening 2011 met de externe accountant doorgenomen en vastgesteld; het beleidsplan en de begroting 2013-2016 vastgesteld en herzien, de leden van de Raad van advies (her)benoemd;

de interim-rapportage 2012 behandeld; het Algemeen Reglement, en vier gewijzigde en nieuwe subsidieregelingen³ vastgesteld, zeven regelingen⁴ ingetrokken, en kwam de wijziging van de statuten aan de orde. Daarnaast werd de directie met raad en daad bijgestaan op specifieke onderwerpen zoals onder meer: financieel beheer, organisatie en automatisering, communicatie en representatie in internationale context. Twee bestuurders fungeerden afwisselend als voorzitter van de bezwaarcommissie. De voorzitter en penningmeester hielden het jaarlijkse functioneringsgesprek met de plaatsvervangend directeur. In afwijking van *Best practice* bepaling 2.7⁵ hield het bestuur in 2012 geen vergadering buiten aanwezigheid van de directie, wegens de directeurswisseling in maart nog.

Beloning en bestuurlijke integriteit

Soberheid bij de beloning is het uitgangspunt. Sinds 1 januari 2011 is sprake van een nullijn ten aanzien van de salarissen van medewerkers. De bezoldiging van de directeur voldoet aan zowel de normen van de WOPT als de WNT. Bij de vergoeding voor bestuurswerkzaamheden wordt aangesloten bij het 'Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies' van de Rijksoverheid.

Het gelijkheidsbeginsel, integriteit en het vermijden van de schijn van belangenverstrengeling binnen de hele organisatie (bestuur, medewerkers en adviseurs) zijn een terugkerend punt van aandacht. Openheid – met respect voor de privacy van aanvragers en het intellectuele eigendom van creatieve plannen – en een goed evenwicht tussen de verschillende geledingen van het Fonds, met vastgelegde advies- en besluitprocedures, zijn daarbij behulpzaam. Subsidiebesluiten vanaf € 100.000 worden genomen door het bestuur. Besluiten beneden dit bedrag worden achteraf door het bestuur gecontroleerd. Bij betalingen wordt uitvoering gegeven aan het vier-ogen principe.

Functies en nevenfuncties van bestuurders, directeur en leden van de Raad van advies zijn op de website van het Fonds te vinden. Nevenfuncties van medewerkers zijn in kaart gebracht, en worden periodiek besproken op wijzigingen. Toegekende subsidies worden op de website van het Fonds bekendgemaakt. Bij de afweging van belangen tussen volledige openheid over de behandeling van bij het Fonds ingediende subsidieaanvragen enerzijds en privacy van individuele aanvragers anderzijds wordt in afwijking van de Code of Conduct Cultuurfondsen geen informatie verstrekt over afgewezen aanvragen van natuurlijke personen.

3 De Regeling projectsubsidies voor publicaties, de Regeling literaire projecten en manifestaties, de Regeling reiskosten buitenland en de Regeling digitale literaire projecten.

4 Het Algemeen reglement Fonds voor de Letteren, de Werkbeursregeling schrijvers, de Regeling stimuleringsbeurzen schrijvers, de Regeling incidentele subsidies

literaire manifestaties en projecten, de Subsidieregeling internationale literaire projecten en manifestaties, de Regeling reisbeurzen en verblijfsbeurzen, en de Regeling schrijversprogramma buitenland.

5 In deze bepaling wordt een jaarlijkse vergadering buiten aanwezigheid van de directie aanbevolen.

Subsidiebesluiten zijn op grond van de Algemene wet bestuursrecht voor bezwaar vatbaar, en kunnen desgewenst ook aan de bestuursrechter ter toetsing worden voorgelegd. Daarnaast kent het bestuur een klachtenprocedure. In 2012 werden 18 bezwaarschriften ingediend. Daarvan werden er, deels begin 2013, vijf gegrond en 13 ongegrond verklaard. Er werden geen beroepschriften en klachten ingediend.

Het bestuur heeft in 2012 een Klokkeluidersregeling vastgesteld. In samenwerking met de andere cultuurfondsen is gewerkt aan modernisering van de Code of Conduct Cultuurfondsen. Deze treedt naar verwachting in 2013 in werking.

Input stakeholders bij de ontwikkeling van beleid

Op regelmatige basis vindt overleg plaats met vertegenwoordigers van de Vereniging van Letterkundigen en de Literaire Uitgevers Groep en met andere belangrijke partners in het boekenvak, zoals de KVB, CPNB, het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Taalunie. Het gesprek met het genootschap Misdaadauteurs is in 2012 gecontinueerd; gezamenlijk uitgangspunt blijft de selectie op kwaliteit – zowel bij subsidieaanvragen als in de buitenland promotie. Daarnaast is er regelmatig overleg met de directies van de grotere literaire festivals. In de Raad van advies van het Fonds zijn deskundigen uit alle geledingen van de literaire sector vertegenwoordigd. Directe feedback op het functioneren van het Fonds en het gevoerde beleid wordt ook verkregen uit de sociale media, o.a. Facebook en een vierjaarlijks tevredenheidsonderzoek onder 'gebruikers' van het Fonds. De resultaten van het meest recente onderzoek worden voorjaar 2013 verwacht.

Vorbereidingen verandering bestuursmodel

Op verzoek van het ministerie van OCW zijn voorbereidingen getroffen voor de overgang naar het Raad van Toezicht-model in 2013. In dat kader heeft een zelfevaluatie van het bestuur plaatsgevonden en is een profiel voor de toekomstige Raad van Toezicht opgesteld. Bij het ontwerp van de statuten zijn de regels van de Code Cultural Governance, zoals uitgewerkt in het voorbeeld-statuuut-RvT-model, van Kunst & Zaken als basis genomen.

Bijlage 1: Organisatie

Het Nederlands Letterenfonds bestaat uit een bestuur, een Raad van advies, een selectiecommissie voor leden van de Raad van advies en een bureau dat deze organen ondersteunt en zelf activiteiten ontplooit. Het bureau is onderverdeeld in vier afdelingen: auteursbeleid, vertaalbeleid, promotie en informatie, en bedrijfsvoering. De dagelijkse leiding van het Letterenfonds, de coördinatie van de verschillende stichtingsorganen en de externe positionering van het Fonds berust bij de directeur. De directeur is door het bestuur gemandateerd het merendeel van de subsidiebesluiten te nemen.

Bestuur

Het bestuur van het Nederlands Letterenfonds beschikt in meerderheid over deskundigheid op het gebied van de Nederlandse letteren en vertaalde literatuur. Tevens is binnen het bestuur juridische en/of financiële expertise, en deskundigheid op het gebied van het uitgeven van literatuur en publieksbereik aanwezig.

Raad van Advies

In de Raad van advies zitten personen met een brede kennis van de nationale en internationale letterkunde. Daarnaast hebben een groot aantal leden nog specifieke deskundigheid op ten minste één van de volgende gebieden: literair proza, de literaire vertaling, poëzie, (geïllustreerde) kinder- en jeugdboeken, Friese letterkunde, literaire uitgaven, interculturele letteren, literair erfgoed, organisatie literaire festivals, kennis van buitenlandse taal en cultuur, promotie, marketing, ondernemerschap, digitale cultuur, multimedia en ICT. Voor de beoordeling van specifieke aanvragen worden per regeling adviescommissies gevormd met leden uit de Raad van advies in een zodanige samenstelling dat de voor die aanvragen vereiste knowhow in ruime mate aanwezig is.

Selectiecommissie

Kandidaten voor de Raad van advies worden geselecteerd door een selectiecommissie. De selectiecommissie bestaat uit de directeur van het Nederlands Letterenfonds en twee externe deskundigen, waarvoor de Vereniging van Letterkundigen (VvL, onderdeel van de VSenV) en de Literaire Uitgevers Groep (LUG, onderdeel van de GAU) elk ieder een kandidaat voordragen.

Profiel externe adviseurs

Het lezen en beoordelen van boeken en manuscripten is een tijdrovende aangelegenheid. Het beoordelen van de kwaliteit van een literaire vertaling – in of uit het Nederlands – is werk voor specialisten uit alle talen van de wereld. Om de beoordelingstermijn van een aanvraag zo kort mogelijk te houden en de juiste deskundigheid in te schakelen wordt gewerkt met een getrappt adviesstelsel: jaarlijks wordt enkele honderden externe adviseurs gevraagd om aan de adviescommissies advies uit te brengen over literaire (vertaal)kwaliteit. Het zijn met name vertalers, schrijvers, literatuurwetenschappers en recensenten. Daarnaast geven ook uitgeverijen, boekhandelaren en leraren Nederlands het Fonds regelmatig advies. Bij de meeste subsidieregelingen wordt de adviseurs gevraagd te werken met een beoordelingsformat, waardoor verschillende kwaliteitsoordelen over hetzelfde literaire werk goed vergelijkbaar zijn.

Bijlage 2: Bestuur, bureau en Raad van advies per 31 december 2012

Samenstelling, (neven)functies en rooster van aftreden bestuur

– Jan Hoekema, *voorzitter, benoemd tot 1 mei 2014, herbenoembaar*

Burgemeester gemeente Wassenaar; voorzitter Comité van Toezicht Prins Claus Conservatorium Groningen, lid Raad van advies Nieuwe Kerk Amsterdam, lid bestuur Toneelschuur Haarlem, lid bestuur Codart Foundation Den Haag, lid bestuur Vrienden van de Pieterskerk Leiden, lid Ledenraad Koninklijk Instituut voor de Tropen Amsterdam, lid Raad van Toezicht Nationale Commissie Duurzame Ontwikkeling (NCDO) Amsterdam, voorzitter Raad van Toezicht Museum van Oudheden in Leiden, lid bestuur Jan Vrijmanfonds/IDFA Fund Amsterdam, voorzitter Stichting Bert Schierbeekfonds en Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur.

– Yvonne van Oort, *penningmeester, benoemd tot 1 mei 2014, niet herbenoembaar*

Interim Algemeen Directeur MeulenhoffBoekerij; lid Raad van Bestuur LannooMeulenhoff, lid Raad van Commissarissen Holding Goede Doelen Loterijen, lid Raad van Commissarissen en Auditcommissie Centraal Boekhuis en lid Raad van Commissarissen Royal Delft en bestuurslid Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur.

– Pieter de Jong, *benoemd tot 12 juli 2015, herbenoembaar*

Zelfstandig adviseur; voormalig Algemeen directeur WPG Uitgevers, bestuurslid Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur.

– Marja van Nieuwkerk, *benoemd tot 1 mei 2014, niet herbenoembaar*

Senior beleidsadviseur Kunst en Cultuur, gemeente Amsterdam; bestuurslid Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur.

– Kasper van Noppen, *benoemd tot 1 november 2015, herbenoembaar*

Zelfstandig tekstschrijver en communicatieadviseur; bestuurslid Vondelpark Open LuchtTheater, bestuurslid Volksuniversiteit Amsterdam, lid dagelijks bestuur Vereniging Amsterdam City, bestuurslid Stichting Bert Schierbeekfonds, lid Raad van advies van de Weekend Academie.

– Willem Otterspeer, *benoemd tot 1 mei 2016, herbenoembaar*

Hoogleraar Universiteitsgeschiedenis Universiteit Leiden; conservator Academisch Historisch Museum, Leiden; lid Raad van Toezicht Rijksmuseum van Oudheden, lid redactieraad *De Gids*, essayist en biograaf, publicist *de Volkskrant*, bestuurslid Stichting Bert Schierbeekfonds, bestuurslid Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur.

– Maarten Steenmeijer, *benoemd tot 1 september 2013, niet herbenoembaar*

vertaler; criticus; hoogleraar Spaanse Letterkunde en Cultuur, Radboud Universiteit Nijmegen; publicist, bestuurslid Stichting Bert Schierbeekfonds, lid commissie Frans Kellendonkleding.

Bureau

De website van het Letterenfonds biedt onder 'Over het Fonds' een actueel overzicht van alle medewerkers en hun werkzaamheden.

Per 31 december 2012 waren op het bureau 38 medewerkers werkzaam, in totaal 32,13 fte. Als volgt (alfabetisch op achternaam):

Orli Austen
Peter Bergsma
Mireille Berman
Martine Bibo
Joyce Bonaparte
Ronald Bos
Dick Broer
George van Elburg
Onno de Graaff
Greetje Heemskerk
Marlies Hoff
Jaja Holisova
Jacques Huiskes
Henk Ibelings
Jan Kamp
Alexandra Koch
Fleur van Koppen
Floris Lieshout
Hanneke Marttin
Suzanne Meeuwissen
Thomas Möhlmann
Barbara den Ouden
Bas Pauw
Maaïke Pereboom
Tiziano Perez
Eveline Polman
Julia Priesman
Roos de Ridder
Victor Schiferli
Petra Schoenmaker
Pieter Steinz
Anne Swarttouw
Welmoet Tideman
Maarten Valken
Pieter Jan van der Veen
Agnes Vogt
Machteld de Vries
Nico de Wit

De afdeling vertaalbeleid nam eind juni afscheid van assistent Emel Aktas; stagiair Marianne Kraai (UU) hielp de afdeling in de maanden mei, juni en juli onder meer bij de organisatie van de vertaalprijzen en met onderzoek voor de website lyrikline.org. Op het secretariaat assisteerden achtereenvolgens Maud Heemskerk, Felix Petersma en Falko Lavitt bij de receptiewerkzaamheden.

Personeelsvertegenwoordiging

Het Nederlands Letterenfonds kent een gekozen personeelsvertegenwoordiging (PVT). Deze bestond sinds juni 2011 uit Ronald Bos, Jaja Holisova en Anne Swarttouw (voorzitter); in december 2012 trad ook Marlies Hoff toe tot de PVT.

Samenstelling, (neven)functies en rooster van aftreden Raad van advies

- Harry Bekkering (1944), *benoemd tot 1 januari 2014, niet herbenoembaar*
Oud-hoogleraar Taal- en cultuurstudies aan de Radboud Universiteit Nijmegen.
- Arjen IJstrand van den Berg (1967), *benoemd tot 1 juli 2014, herbenoembaar*
Historicus, met bijvakken in Friese taal- en letterkunde. Zelfstandig ondernemer, met specialisatie in onderzoek naar de werking van informatie- en communicatietechnologie.
- Sigrid Bousset (1969), *benoemd tot 1 januari 2014, niet herbenoembaar*
Directeur internationaal literatuurhuis Passa Porta, Brussel. Bestuurslid van HALMA, Europees netwerk van literaire organisaties. Lid van het boekenoverleg in Vlaanderen.
- Tommie van Eck (1976), *benoemd tot 1 maart 2014, herbenoembaar*
Radiopresentator. Neerlandicus en oud-(hoofd)redacteur van Uitgeverij Prometheus, De Bezige Bij en Thomas Rap.
- Iris van Erve (1972), *benoemd tot 15 april 2013, niet herbenoembaar*
Docent Nederlands. Hoofdredacteur *Passionate Magazine* en *Passionate Platform*, Geen Daden Maar Woorden programmeringscommissie, jury Write Now! en redacteur Handboek literatuuronderwijs. Bestuurslid stichting De Laurenspenning en Stichting Letteren en Samenleving.
- Trude Gerritsma (1951), *benoemd tot 1 september 2013, herbenoembaar*
Oprichter en eigenaar van Boekhandel De Omslag in Delft. Daarnaast verbonden aan het Schrijversportaal als redacteur en schrijverscoach.
- Reintje Gianotten (1952), *benoemd tot 1 juni 2013, herbenoembaar*
Uitgeverij Gianotten. Docent opleiding voor Media, Informatie en Communicatie aan de Hogeschool van Amsterdam. Oud-redacteur van o.a. Wereldbibliotheek en Contact en adjunct-directeur NLPVF (1996-2000).
- Jasper Henderson (1972), *benoemd tot 1 juni 2013, herbenoembaar*
Freelance redacteur en tekstschrijver. Organiseert en modereert literaire evenementen en adviseert aspirant-auteurs (proza en poëzie). Voorheen werkzaam als redacteur bij verschillende literaire uitgeverijen. Eindredacteur *Park Magazine*.
- Nicolette Hoekmeijer (1962), *benoemd tot 1 mei 2013, herbenoembaar*
Literair vertaler Engelstalige literatuur. Docent Vertalers-Vakschool en Vertaalateliers Master Literair Vertalen i.o.
- Rokus Hofstede (1959), *benoemd tot 1 oktober 2013,*

niet herbenoembaar

Literair vertaler Frans en publicist (essayist) over Franse literatuur. Tot 2007 recensent Franse literatuur voor *de Volkskrant*. Blogt samen met Martin de Haan op www.hofhaan.nl

– Aukje Holtrop (1941), *benoemd tot 1 maart 2013, herbenoembaar*

Freelance journalist voor o.a. *Vrij Nederland* en VPRO-radio, schrijver biografie Nynke van Hichtum; publiceert regelmatig over jeugdliteratuur.

– Ben Hurkmans (1949), *benoemd tot 1 juli 2013, niet herbenoembaar*

Adviseur coaching in de culturele sector. Oud-directeur Fonds Amateur- en Podiumkunsten. Oud-directeur Theaterschool Amsterdam. Lid van het bestuur van diverse theatergroepen.

– Ceseli Josephus Jitta (1952), *benoemd tot 1 december 2014, niet herbenoembaar*

Illustrator van kinder- en jeugdboeken. Vrij kunstenaar en docent tekenen en schilderen.

– Harm de Jonge (1940), *benoemd tot 1 maart 2014, niet herbenoembaar*

Neerlandicus en schrijver van jeugdboeken, oud-onderwijzer, recensent voor *Dagblad van het Noorden*.

– Vanessa Joosen (1977), *benoemd tot 1 februari 2014, niet herbenoembaar*

Onderzoeker Universiteit Antwerpen, Departement Letteren & Wijsbegeerte. Bestuurslid Stichting Lezen Vlaanderen. Redacteur *Literatuur zonder Leeftijd*. Recensent jeugdliteratuur voor *De Standaard*.

– Sara Kolster (1978), *benoemd tot 1 juli 2013, herbenoembaar*

Projectleider interactieve producties bij Submarine. Multimedia-kunstenaar en webontwerper.

– Nynke Kruidenink (1970), *benoemd tot 1 juli 2013, herbenoembaar*

Teamleider ICT aan UvA, Faculteit Sociale wetenschappen. Studeerde onder meer politieke wetenschappen, Engels en Spaans. Deskundig op het gebied van ICT, social media, ervaring als programmeur, webadviseur en ontwerper van o.a. digitale platforms.

– Berthold van Maris (1959), *benoemd tot 1 mei 2013, herbenoembaar*

Wetenschapsjournalist (*NRC*, *NRC-Next*, *De Standaard* en *Onze Taal*). Voorheen vertaler van Spaanse/Latijns-Amerikaanse literatuur.

– Piet Meeuse (1947), *benoemd tot 1 februari 2014, niet herbenoembaar*

Schrijver, essayist, vertaler Duits en Frans. Voormalig redacteur *Raster*. Studeerde filosofie aan de UvA.

– Eric Metz (1971), *benoemd tot 1 juli 2014, herbenoembaar*

Slavist, verbonden aan de UvA als universitair docent Vertaalwetenschap en Tsjechische Letterkunde. In 2012 gastprofessor Centraal-Europese literatuur en cultuur aan de Universiteit Gent. Literair vertaler, met name van hedendaagse poëzie uit Centraal- en Oost Europa.

– K. Michel (1958), *benoemd tot 1 februari 2014, niet herbenoembaar*

Dichter en schrijver. Oud-redacteur van *Raster*. Vertaalde poëzie van o.a. Octavio Paz, Arthur Sze en Michael Ondaatje en samensteller bloemlezingen uit het werk van John Berger en Stefan Themerson. Studeerde filosofie in Groningen en Amsterdam.

– Annemiek Neeffjes (1964), *benoemd tot 1 november 2014, niet herbenoembaar*

Neerlandica. Literair journalist voor o.a. *Vrij Nederland*. Directeur van Stichting De Schoolschrijver.

– Mirjam Noorduijn (1961), *benoemd tot 1 november 2013, niet herbenoembaar*

Recensent (jeugd)literatuur voor *De Groene* en *NRC*. Jurylid Dioraphte Jongerenliteratuur Prijs.

– Annemarie van der Poel (1981), *benoemd tot 1 juni 2013, herbenoembaar*

Hoofdredacteur van deboekensalon.nl en hoofd webredactie inclusief het tijdschrift *Boek-delen* bij NBD/Bbiblion. Oud-redacteur van literairnederland.nl

– Suze van der Poll (1975), *benoemd tot 1 juli 2014, herbenoembaar*

Gepromoveerd op de moderne Noorse Letterkunde (UvA). Universitair docent letterkunde onderzoeksmaster Literary Studies (UvA). Docent bij de leerstoelgroep Scandinavische talen. Mede-organisator van oa. Scandinavische vertaaldagen en andere symposia.

– Djûke Poppinga (1956), *benoemd tot 1 oktober 2013, niet herbenoembaar*

Literair vertaler Arabisch. Als freelance redacteur/adviseur onder meer betrokken bij Writers Unlimited. Voorzitter van de Stichting Noon (stimulering en ondersteuning van Arabische schrijvers en interculturele samenwerking).

– Anki Posthumus (1956), *benoemd tot 1 maart 2014, niet herbenoembaar*

Freelance illustrator voor kranten, tijdschriften en reclamebureaus. Publiceerde onder meer de prentenboeken *10 in de lucht* (2008) en *Poes gaat op reis* (2010).

– Frank Siddiqui (1960), *benoemd tot 1 september 2014, niet herbenoembaar*

Journalist en oprichter/eigenaar van FSP Communicatie - bureau voor journalistieke publicaties en onderzoek. Daarnaast gespreksleider en presentator. Deed o.a. beleidsonderzoek voor NFPK, Mondriaanstichting, Fonds voor Cultuurparticipatie, LaGroup consultancy en werkte eerder voor *Trouw*, *Intermediair*, *Vrij Nederland* en de DeBalie.

– Daan Stoffelsen (1981), *benoemd tot 1 juni 2013, herbenoembaar*

Bij Athenaeum Boekhandel verantwoordelijk voor de website met literaire kritiek, voorpublicaties en interviews. Daarnaast redacteur van *De Revisor*. Studeerde Klassieke talen (GLTC) aan de Vrije Universiteit. Mede-initiatiefnemer en redactielid van www.recensieweb.nl.

– Aleid Truijens (1955), *benoemd tot 1 februari 2014, herbenoembaar*

Voormalig literair criticus *de Volkskrant* en chef boekencatern Cicero; nu aan die krant verbonden als journaliste/columniste. Zelfstandig schrijver en biograaf (Hotz). Bestuurslid Maatschappij der Nederlandse Letterkunde en PEN Nederland.

– Jasper Visser (1982), *benoemd tot 1 juli 2013, herbenoembaar*

Blogger bij De gulle ekster. Mede-oprichter Cultscape. Oprichter en eigenaar van Inspired by Coffee. Voorheen Projectmanager Nieuwe media & technologie van het Nationaal Historisch Museum. Studie: BSc Educational Design, Management and Media (Universiteit Twente).

– Peter de Voogd (1942), *benoemd tot 1 februari 2015, niet herbenoembaar*

Emeritis-hoogleraar Engelse Letterkunde (UU), met als specialisme Engelse en Amerikaanse literatuur vanaf 1700 en in het bijzonder de 18de eeuw.

– Manon Warmenhoven (1964), *benoemd tot 1 juni 2013, herbenoembaar*

Bedrijfsleider bij boekhandel Huyser in Delft. Studie Franse taal- en letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam.

Leden voor de Raad van advies worden, op voordracht van de selectiecommissie, door het bestuur benoemd voor een periode van twee jaar. De benoeming kan maximaal één keer worden verlengd. In de loop van 2012 zijn 14 leden van de Raad van advies afgetreden (Jan Baeke, Annelies van Hees, Eric Hoekstra, Alpita de Jong, Frans Willem Korsten, Adriaan Krabbendam, Rieuwert Krol, Gemma Nefkens, Sjeng Scheijen, Rob Schouten, Guido Snel, Hylke Tromp, Hans Vandevoorde, Redbad Veenbaas), zes leden werden herbenoemd voor een tweede periode (Harry Bekkering, Sigrid Bousset, Cecilia Josephus Jitta, Annemiek Neefjes, Frank Sidiqqi, Peter de Voogd) en er waren vijf nieuwe benoemingen (Arjen IJsbrand van den Berg, Tommie van Eck, Eric Metz, Suze van der Poll, Aleid Truijens).

Uit de Raad van advies worden per regeling adviescommissies gevormd voor de beoordeling van specifieke aanvragen. Op de volgende pagina's vindt u per regeling (per ronde) de samenstelling van de betreffende adviescommissie, de medewerkers van het bureau, plus de eventuele externe lezers.

Samenstelling selectiecommissie

De selectiecommissie voor de Raad van advies bestond in 2012, naast de directeur van het Letterenfonds, uit Jeanne Holierhoek (literair vertaler, voordracht VSenV/VvL) en Joost Nijsen (uitgever, voordracht GAU/LUG).

Samenstelling adviescommissies

Schrijversbiografie

Samenstelling commissie: Harry Bekkering (voorzitter), Rob Schouten en Aleid Truijens.

Secretariaat: Greetje Heemskerk.

Stimuleringsbeurzen schrijvers

Samenstelling commissie: Jan Baeke, Harry Bekkering, Tommie van Eck, Mirjam Noorduijn en Rob Schouten (voorzitter).

Secretariaat: Floris Lieshout.

Werkbeurzen auteurs

Samenstelling commissie eerste ronde: Vanessa Joosen, Piet Meeuse, K. Michel, Rob Schouten (voorzitter) en Aleid Truijens, alsmede de toegevoegde leden Harry Bekkering en Alpita de Jong.

Samenstelling commissie tweede ronde: Harry Bekkering (voorzitter), Vanessa Joosen, Piet Meeuse, K. Michel, en Aleid Truijens, alsmede de toegevoegde leden Arjen IJsbrand van den Berg en Daan Stoffelsen.

Secretariaat: Jacques Huiskes, Orli Austen.

Werkgroep Intercultureel: Iris van Erve, lid van de Raad van advies, Adriaan Krabbendam, en beleidsmedewerkers Ronald Bos en Suzanne Meeuwissen.

Reisbeurzen

Adviescommissie: Iris van Erve (eerste ronde), Alpita de Jong (eerste, tweede en derde ronde), Rob Schouten, Nicolette Hoekmeijer (tweede en vierde ronde) en Aleid Truijens (vierde ronde).

Secretariaat: Jan Kamp.

Projectwerkbeurzen vertalers

Samenstelling commissie eerste ronde: Nicolette Hoekmeijer, Rokus Hofstede, Berthold van Maris, Djûke Poppinga, Guido Snel (voorzitter) en Peter de Voogd.

Samenstelling commissie tweede ronde: Annelies van Hees, Nicolette Hoekmeijer, Rokus Hofstede, Berthold van Maris, Guido Snel (voorzitter) en Peter de Voogd.

Samenstelling commissie derde ronde: Rokus Hofstede, Berthold van Maris, Suze van der Poll, Djûke Poppinga (voorzitter) en Peter de Voogd.

Samenstelling commissie vierde ronde: Nicolette Hoekmeijer, Rokus Hofstede, Berthold van Maris, Eric Metz en Peter de Voogd (voorzitter).

Secretariaat: Fleur van Koppen (Frans, Italiaans, Slavische talen (m.u.v. Russisch) en Overige talen), Petra Schoenmaker (Duits, Russisch, Spaans en Scandinavische talen) en Anne Swarttouw (Engels).

Geïllustreerde kinder- en jeugdboeken

Samenstelling commissie: Aukje Holtrop, Harm de Jonge, Ceseli Josephus Jitta, Mirjam Noorduijn en Anki Posthumus.

Secretariaat: Agnes Vogt.

Literaire uitgaven

Samenstelling commissie: Jan Baeke, Reintje Gianotten en Manon Warmenhoven.

Samenstelling commissie Fries: Eric Hoekstra, Alpita de Jong, Hylke Tromp en Redbad Veenbaas.

Secretariaat: Floris Lieshout.

Pilotregeling Digitale literaire projecten

Samenstelling commissie: Sara Kolster, Nynke Kruidierink, Anne-Marie van der Poel, Jasper Visser en als toegevoegd lid Yra van Dijk (lid van de e-cultuurcommissie van het Vlaams FvdL).

Secretariaat: Suzanne Meeuwissen.

Schwob-regeling

Samenstelling commissie: Trude Gerritsma, Annelies van Hees, Jasper Henderson en Eric Metz.

Secretariaat: Alexandra Koch.

Incidentele subsidies literaire manifestaties en projecten

Samenstelling commissie: Sigrid Bousset, Ben Hurkmans, Annemiek Neefjes, Sjeng Scheijen, Frank Siddiqui en Daan Stoffelsen.

Secretariaat: Mireille Berman.

Internationale literaire manifestaties en projecten

Samenstelling commissie: Sigrid Bousset, Ben Hurkmans, Annemiek Neefjes, Sjeng Scheijen, Frank Siddiqui en Daan Stoffelsen.

Secretariaat: Mireille Berman.

Meerjarige subsidies Nederlands Letterenfonds 2013-2016 voor literaire festivals

Samenstelling commissie: Sigrid Bousset, Ben Hurkmans, Annemiek Neefjes, Sjeng Scheijen, Frank Siddiqui en Daan Stoffelsen.

Secretariaat: Mireille Berman.

Externe lezers

*nieuwe adviseur

Stimuleringsbeurzen schrijvers

Dit jaar werd een boek uitgezet bij slechts één externe lezer (voorheen twee) en bij twee commissieleden (voorheen één).

KJB: Toin Duijx, Jinke Obbema

Poëzie: Ester Naomi Perquin

Non-fictie: Coen Simon, Liesbeth Eugelink

Proza: Gerard van Emmerik, Sofie Gielis, Tom Van Imschoot, Judith Janssen, Maaïke Kroesbergen, Menno Lievers, Esther Segaar, Jessica Swinkels, Albert Verbeek, Sven Vitse, Maria Vlaar, Gerti Wouters

Werkbeurzen auteurs

Proza: Asis Aynan*, Hassan Bahara*, Sander Bax, A.I.J. van den Berg, Willem Bongers (oud advies), Graa Boomsma, Elske Brems, Els Broeksma, Baukje Brugman, Daan Cartens, Lionel Deflo, Tommie van Eck*, Gerard van Emmerik, Iris van Erve, Sofie Gielis, Peggy Graves, Frank Heinen*, Ingrid Hoogervorst (oud advies), Judith Janssen, Birgit Jonkers, Edith Koenders, Maaïke Kroesbergen, Menno Lievers (ook non-fictie), Casper Markesteijn, Rutger Martens*, Dries Muus, Jos Muyres*, Mirjam Noordijn (ook kjb), Esther Op de Beek, Barber van de Pol (ook non-fictie), Matthijs Ponte, Floor van Renssen (oud advies), Bert Robberechts, Jann Ruyters, Jan Rock*, Nicolette Smabers, Albert Verbeek, Anne Versloot*, Sven Vitse*, Maria Vlaar*, Joost de Vries (ook non-fictie), Bert Vuijsje*, Gerti Wouters, Gijs IJlander

Non-fictie: Hein Aalders, Anneke Brassinga, Graa Boomsma, Maarten Dessing, Liesbeth Eugelink, Joke Hermsen, Marijke Hilhorst, Ewoud Kieft, Koen Kleijn, Menno Lievers (ook proza), Conny van Manen, Dik van der Meulen, Arjen Mulder, Cyrille Offermans, Barber van de Pol (ook proza), David Van Reybrouck (oud advies), Bert Robberechts* (ook proza), Monica Soeting, Joost de Vries (ook proza), Claire Weeda, Nell Westerlaken*

KJB: Jan van Coillie, Toin Duijx, Remco Ekkers* (ook poëzie), Harm de Jonge, Andrea Kluitmann, Karin Kustermans, Herma van Lierop, Bennie Lindelauf, Bas Maliepaard, Casper Markesteijn, Selma Niewold, Mirjam Noordijn (ook proza), Jinke Obbema, Jürgen Peeters, Herman Verschuren, Carla Wiechers, Floor-tje Zwigman

Poëzie: Mischa Andriessen, Anneleen de Coux, Remco Ekkers* (ook kjb), Dirk De Geest, Laurens Ham, Elma van Haren, Erik Lindner, Ester Naomi Perquin, Anne Vegter

Drama: Corien Baart, Pol Eggermont, Ben Hurkmans, Johan Timmers.

Fries: A.I.J. Van den Berg, Rieuwert Krol, Klaske Jaspers

Intercultureel beleid

Toin Duijx, Ingrid Hoogervorst, Claire Huelsenbeck, Adriaan Krabbendam, Djuke Poppinga, Arie Pos, Jan Jaap de Rooter, Roel Schuyt, Mirjana Stancic, Pieter Smoor, Annette de Vries, Gert J. de Vries, Taebi Zohre

Reisbeurzen

Hein Aalders, Graa Boomsma, Nico Dros, Sofie Gielis, Marijke Hilhorst, Judith Janssen, Koen Kleijn, Barbara de Lange, Menno Lievers, Joost de Vries

Projectwerkbeurzen vertalers

Afrikaans: Hans Ester, Ronelda S. Kamfer*

Arabisch: Hassnae Bouazza, Remke Kruk

Catalaans: Adri Boon, Bob de Nijs

Deens: Anders Bay, Annelies van Hees, Suze van der Poll, Andrea Voigt*

Duits: Henri Bloemen, Wil Boesten, Anne Bollmann, Carla Dauven-van Knippenberg*, Ria van Hengel, Vanessa Joosen, Andrea Kluitmann, Christiane Kuby*, Nelleke van Maaren, Iwona Maczka*, Gerda Meijerink*, Elly Schippers, Monica Soeting*, Peter Wessels, Arend Quak

Engels: Theo Bögels, Astrid Bracke, Sjaak Commandeur, Odin Dekkers, Rob van Essen, Jan Fastenau, Aleid Fokkema, Christien Franken, Molly van Gelder, Guido Golüke, Daphne de Heer, Johan Hos, Gijs IJlander, Christine de Jong*, Jenny de Jonge*, Andrea Kluitmann, Ko Kooman, Cees Koster, Stacey Knecht, Bartho Kriek, Barbara de Lange, Peter Liebregts, Saskia van der Lingen, Caroline Meijer, Niek Miedema, Michiel Nijenhuis, Jelle Noorman, Diederik Oostdijk*, Barber van de Pol, Maria Postema, Jan Pieter van der Sterre, Axel Vandevenne, Boukje Verheij*, Tom Toremans*, Rien Verhoef, Marijke Versluys, Martine Vosmaer

Frans: Roosje Dejonghe*, Romana Goedendorp, Renée van Heerwaarden, Sjeff Houppermans, Eric Metz, Reine Meylaerts, Alberte Roué*, Marc Smeets, Manon Warmenhoven*

Grieks: Joke Aalberts*, Pieter Borghart, Dimitris Giannakos*

Hebreeuws: Uzi Hagaï, Yaniv Hagbi, Kees Meiling, Hannah Neudecker

Hongaars: Tamás Tasnady

Italiaans: Atie Blok-Boas, Anton Haakman, Alpita de Jong, Tom de Keyzer*, Linda Pennings, Sabine Verhulst

Latijn: Vincent Hunink*, Kees Meiling*

Noors: Annelies van Hees, Tanja Bouwman, Suze van der Poll

Pools: Kris van Heuckelom, Iwona Maczka, Eric Metz, Asja Szafraniec

Portugees: Karolien van Eck, Hermien Gaikhorst, Harrie Lemmens*, Paulo de Medeiros, Jelle Noorman

Russisch: Otto Boele, Katherine Holt*, Arthur Langeveld, Eric Metz, Peter van Nunen, Aai Prins, Ellen Rutten

Servisch: Radovan Lucić*, Mirjana Stančić
Spaans: Marike Brijder, Ramón Cristóbal Cabello
Fernandez*, Erik Coenen, Barber van de Pol, Miel
Slager, Arie van der Wal, Klaas Wellinga
Tsjechisch: Richard Ernest, Eric Metz, Leen Spiessens
Turks: Ruud Keurentjes, Irene 't Hooft
IJslands: Arend Quak
Zweeds: Tanja Bouwman, Caroline Godfried,
Annelies van Hees, Wilmy Perridon

Literaire uitgaven

Harry Bekkering (Nederlands), Aleid Fokkema en Niek
Miedema (Engels)
Fries: A.IJ. van den Berg, Klaas van der Hoek, Rieuwert
Krol en Doeke Sijens

Pilotregeling Digitale literaire projecten

Bas van Berkestijn, Martijn van Boven, Marinka Copier,
Atte Jongstra, K. Michel, Rob Schouten, Christiaan
Alberdingk Thijm en voor het digitaal spreekuur: Femke
Hameetman, Geert Wissink

Schwob-regeling

Henri Bloemen, Aleid Fokkema, Nicolette Hoekmeijer,
Andrea Kluitmann, Ton Naaijken, Alberte Roué, Walter
Schönau, Reinier Speelman, Peter de Voogd, Peter
Wessels

Bijlage 3: Toekenningen 2012

<i>Subsidiereregelingen</i>	besteed budget	aantal aanvragen	toekenningen
schrijversbiografie	199.650	10	9
stimuleringsbeurzen schrijvers	80.000	38	17
projectwerkbeurzen schrijvers	2.253.500	169	122
projecten intercultureel beleid	7.084	2	2
reisbeurzen	56.818	53	43
projectwerkbeurzen voor vertalers	1.520.640	228	200
eregelden	170.000	23	23
verblijfsbeurzen binnenland WIR/NIAS/Vluchtstad	37.706	11	11
verblijfsbeurzen - WIR buitenland	21.157	8	8
reis- en verblijfsbeurzen Vertalershuis	59.988	50	50
Kousbroek Essay opdracht	13.407	3	3
geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur	71.721	21	9
Schwob	97.230	21	19
literaire uitgaven	70.153	23	15
literaire tijdschriften	269.101	12	12
literaire tijdschriften - promotie	24.000	8	8
digitale literaire projecten	79.980	13	10
incidentele subsidies literaire manifestaties en projecten	186.012	32	26
internationale literaire manifestaties en projecten	147.930	19	19
translation grants	773.270	240	240
productiesubsidies buitenland	33.385	15	15
aanvullend honoraria vertalers uit het Nederlands	15.140	9	9
schrijversprogramma buitenland	45.446	108	105
meerjarige subsidies 2013-2016 (festivals)	1.164.000	9	8
<i>prijzen 2012</i>			
Europese literatuurprijs (Julian Barnes en vertaler Ronald Vlek)	12.500		2
Nederlands Letterenfonds Vertaalprijzen (Mark Wildschut, Mark Leenhouts en David Colmer; oeuverprijzen voor de vertaler als cultureel bemiddelaar)	30.000		3
Prix des Phares du Nord (Bertrand Abraham)	5.000		1
Vondel Translation Prize (Paul Vincent)	5.000		1

Toekenningen subsidies

Aanvragen voor een subsidie dienen altijd voorafgaand aan het project te worden voorgelegd. In de regel kunnen aanvragen worden ingediend ofwel door natuurlijke personen (individuele schrijvers en vertalers) ofwel door rechtspersonen, zoals in Nederland gevestigde professionele literaire uitgeverijen met een (inter)nationaal distributienetwerk en aansluiting bij de erkende boekhandel. Organisaties die zich uitsluitend bezighouden met wetenschap of onderwijs kunnen geen subsidie aanvragen.

Schrijversbiografieën

Zowel het Nederlands als het Vlaamse letterenfonds stimuleren het ontstaan van schrijversbiografieën: biografieën over schrijvers en letterkundigen die belangrijk zijn (geweest) voor de letterkunde in Nederland en/of Vlaanderen. Bij het Nederlandse Fonds kunnen aanvragen worden ingediend voor de totstandkoming van biografieën met als onderwerp een Nederlandse schrijver of letterkundige die woonachtig is (geweest) in Nederland en toonaangevend dan wel van groot belang is (geweest) voor de letterkunde in Nederland en/of Vlaanderen. Niet alleen het onderwerp van de biografie is van belang, de adviescommissie beoordeelt de aanvragen ook op de essayistische ervaring en stylistische vaardigheid van de biograaf. De adviescommissie bespreekt de aanvragen vergelijkenderwijs en adviseert op basis van een vooraf bepaald vaststaand budget. Een maximale beurs bedraagt € 40.000.

In 2012 zijn 10 aanvragen ontvangen, waarvan er 9 zijn gehonoreerd. Eén auteur zag af van de beurs. In totaal werd € 199.650 besteed:

Graa Boomsma voor het schrijven van een biografie van **A. Alberts** (Uitgeverij Van Oorschot): € 31.980

Lucien Custers voor een biografie van **J.A. dèr Mouw** (Uitgeverij Vantilt): € 25.000

Jan Fontijn voor een biografie van **Jacob Israël de Haan** (Uitgeverij De Bezige Bij): € 40.000

Dick van Halsema voor een biografie van **J.H. Leopold** (Historische Uitgeverij): € 8.000

Wim Hazeu voor een biografie van **Lucebert** (Uitgeverij De Bezige Bij): € 25.000

Mario Molegraaf voor een biografie van **Hans Warren** (Uitgeverij Prometheus): € 30.000

Willem van Toorn voor een biografie van **Emanuel Querido** (Em. Querido's Uitgeverij): € 35.000

Geke van der Wal voor een biografie van **Rob van Gennep** (Atlas/ Contact): € 4.670

Stimuleringsbeurzen auteurs

Recent gedebuteerde auteurs uit Nederland kunnen een stimuleringsbeurs aanvragen voor het schrijven van een tweede literair werk. Nederlandstalige auteurs die in België wonen, worden verwezen naar het Vlaams Fonds voor de Letteren.

In het kader van de regeling Stimuleringsbeurzen auteurs zijn 38 aanvragen in behandeling genomen van schrijvers die debuteerden in de periode 1 januari 2010 tot en met 15 maart 2012. Deze waren als volgt verdeeld over de verschillende genres: 29 proza, 2 poëzie, 3 literaire non-fictie en 4 kinder- en jeugdliteratuur. Er werden 17 beurzen toegekend die in hoogte variëren van € 3.500 tot € 7.500:

Christiaan Alberdingk Thijm (*Het proces van de eeuw*, proza, Lebowski) voor *De Donor* (werktitel) € 4.500

Rutger Bregman (*Met de kennis van toen*, non-fictie, De Bezige Bij) voor *Nu is alles beter. Geschiedenis en toekomst van vooruitgang* (werktitel) € 4.500.

Rebekka W.R. Bremmer (*Eb*, proza, Querido) voor *Het vlakke land* (werktitel) € 7.500

David Bronkhorst (*Het geheim van Carré*, proza, L.J. Veen) voor *Oorlog* (werktitel) € 7.500

Willem Claassen (*Park*, proza, De Bezige Bij) voor *Grote zus* (werktitel) € 5.000

Ellen Deckwitz (*De steen vreest mij*, poëzie, Nijgh & Van Ditmar) voor *Hoi! Feest / Nu met zijn allen* (werktitel) € 4.500

Jan Drost (*Het romantisch misverstand*, non-fictie, De Bezige Bij) voor *De regenprofeet* (werktitel) € 3.500

Saskia Goldschmidt (*Verplicht gelukkig*, non-fictie, Cossee) voor *De hormoonfabriek* (werktitel) € 5.000

Toine Heijmans (*Op zee*, proza, L.J.Veen) voor *De ritselaar* (werktitel) € 3.500

Renske Jonkman (*Zo gaan we niet met elkaar om*, proza, Nijgh & Van Ditmar) voor *Dat zien we dan wel weer* (werktitel) € 3.500

Sander Kollaard (*Onmiddellijke terugkeer van uw geliefde*, proza, Van Oorschot) voor *Een verlaten huis* (werktitel): € 4.500

Pieter Koolwijk (*Vlo en Stiekel*, kinder- en jeugdliteratuur, Lemniscaat) voor *Vlo en Stiekel - Vliegenzwammen* (werktitel) € 3.500

Gilles van der Loo (*Hier sneeuwt het nooit*, proza, Van Oorschot) voor *Een been om op te staan* (werktitel) € 7.500

Lidewij Martens (*Dubbel rood*, proza, Cargo) voor *Waar het stil is* (werktitel) € 5.000

Eva Meijer (*Het schuwste dier*, proza, Prometheus) voor *Dora Dagpauwoog* (werktitel) € 3.500

Nazmiye Oral (*Zehra*, proza, De Bezige Bij) *Anatomie van een Migrant* (werktitel) € 3.500

Michiel Stroink (*Of ik gek ben*, proza, Meulenhoff) voor *Red Max* (werktitel) € 3.500

Werkbeurzen schrijvers

Via de werkbeurzen auteurs wordt geïnvesteerd in de totstandkoming van nieuwe Nederlands- of Friestalige literatuur in alle genres: romans, verhalen, literaire non-fictie, poëzie, drama, en kinder- en jeugdboeken. De aanvrager moet een werkplan indienen, en het nog te schrijven boek dient te worden uitgegeven en verspreid door een reguliere uitgever (intentieverklaring of Modelcontract). Ook dient de aanvrager minstens twee literaire publicaties op zijn of haar naam te hebben staan. Bij de besluitvorming spelen het werkplan en de literaire kwaliteit van het (recent) verschenen werk een belangrijke rol.

In 2012 zijn in totaal 169 aanvragen ontvangen, waarvan er 12 niet in behandeling konden worden genomen. 35 aanvragen zijn afgewezen, 122 gehonoreerd:

Frank Adam voor het schrijven van een toneelstuk (*KC De Werf Brugge*) en voor het schrijven van een kinderboek (*De Eenhoorn*) € 7.500 & € 17.500
Rodaan Al Galidi voor een dichtbundel (*De Bezige Bij Antwerpen*) € 15.000
Karin Amatmoekrim voor een roman (*Prometheus*) € 12.000
Arthur van Amerongen voor een roman (*Nijgh & Van Ditmar*) € 7.500
Jan-Willem Anker voor zijn tweede roman (*De Arbeiderspers*) € 15.000
Robert Anker voor een roman (*Querido*) € 40.000
Willem Asman voor een literaire thriller (*De Bezige Bij/Cargo*) € 7.500
Benno Barnard voor een bundel reisessays en voor een essaybundel over poëzie (*Atlas-Contact*) € 25.000 & € 25.000
H.C. ten Berge voor een dichtbundel (*Atlas-Contact*) € 35.000
Jetske Bilker voor een Friestalige roman (*Wijdemeer*) € 20.000
Hidde Boersma voor het schrijven van zijn tweede Friestalige roman (*Friese Pers Boekerij*) € 7.500
Wil Boesten voor zijn derde roman (*Atlas-Contact*) € 7.500
Pauline de Bok voor haar eerste roman (*Atlas-Contact*) € 7.500
Mark Boog voor een roman (*Cossee*) € 40.000
Pieter Boskma voor een dichtbundel (*Prometheus*) € 40.000
Fleur Bourgonje voor een dichtbundel (*De Arbeiderspers*) € 12.500
Laura Broekhuysen voor een tweede jeugdroman (*Lemniscaat*) € 7.500
Flip Broekman voor een muziektheatervoorstelling (*Three Star Entertainment*) € 10.000
Joris van Casteren voor een non-fictieboek (*Prometheus*) € 30.000
Thera Coppens voor een verhalende biografie (*Meulenhoff*) € 20.000
Daniël Dee voor een dichtbundel (*Passage*) € 7.500
Mathijs Deen voor een bundel non-fictieverhalen (*Thomas Rap*) € 12.500

Hans Dekkers voor een roman (*Wereldbibliotheek*) € 25.000
Peter Delpeut voor een reisessay (*Atlas-Contact*) € 30.000
Kristien Dieltiens voor een historische adolescentenroman (*De Eenhoorn*) € 20.000
Peter Drehmanns voor een roman (*Querido*) € 20.000
Nico Dros voor een verhalenbundel (*Van Oorschoot*) € 20.000
Gerard van Emmerik voor een roman (*Nieuw Amsterdam*) € 25.000
Stephan Enter voor een roman (*Van Oorschoot*) € 40.000
Yolanda Entius voor een roman (*Cossee*) € 30.000
Mireille Geus voor een jeugdroman (*Lemniscaat*) € 15.000
Anne-Gine Goemans voor haar derde roman (*De Geus*) € 15.000
Siska Goeminne voor een kinderboek (*De Eenhoorn*) € 5.000
Thijs Goverde voor een kinderboek (*Holland*) € 7.500
Rob de Graaf voor zijn eerste roman (*De Geus*) € 9.000
Hans Groenewegen voor een dichtbundel (*Wereldbibliotheek*) € 20.000
Hans Hagen voor een jeugdroman en voor zijn aandeel in een met Monique Hagen te schrijven kinderpoëziebundel (*Querido Kind*) € 15.000 & € 10.000
Monique Hagen voor haar aandeel in een met Hans Hagen te schrijven kinderpoëziebundel (*Querido Kind*) € 10.000
Caroline Hanken voor een literair non-fictieboek (*Atlas-Contact*) € 25.000
Daan Heerma van Voss voor zijn derde roman (*Atlas-Contact*) € 15.000
Ellen Heijmerikx voor haar derde roman (*Nieuw Amsterdam*) € 10.000
Joke Hermsen voor een roman (*De Arbeiderspers*) € 35.000
Marjolijn Hof voor een jeugdroman (*Querido Kind*) € 15.000
Sylvia Hubers voor een dichtbundel (*Prometheus*) € 7.500
Philip Huff voor zijn derde roman (*De Bezige Bij*) € 10.000
Arjan Hut voor zijn vierde Friestalige dichtbundel (*Uitjouwerij Fryslân/Afûk*) € 10.000
Oek de Jong voor het voltooiën van een roman en voor een essaybundel (*Atlas-Contact*) € 5.000 & € 25.000
Mariken Jongman voor een kinderboek (*Lemniscaat*) € 5.000
Atte Jongstra voor een novelle (*De Arbeiderspers*) € 20.000
Kester Freriks voor zijn aandeel in een non-fictieboek (*Athenaeum-Polak & Van Gennep*) € 3.000
Ewoud Kieft voor een literair non-fictieboek (*De Bezige Bij*) € 8.000
Corine Kisling voor een roman (*De Arbeiderspers*) € 7.500
Martijn Knol voor zijn vierde roman (*Wereldbibliotheek*) € 10.000
Anton van der Kolk voor een kinderboek (*Van Goor*) € 5.000

Luuc Kooijmans voor een non-fictieboek (*Prometheus*) € 35.000

Bart Koubaa voor een roman (*Querido*) € 25.000

Marco Kunst voor een jeugdboek (*Lemniscaat*) € 15.000

Sjoerd Kuypers als aanvulling voor het schrijven van een jeugdroman (*Lemniscaat*) € 5.000

Liesbeth Lagemaat voor een dichtbundel en voor een roman in verzen (*Wereldbibliotheek*) € 20.000 & € 10.000

Peter van Lier voor een dichtbundel (*Van Oorschoot*) € 30.000

Ted van Lieshout voor een bundel (blok)gedichten (*Leopold*) € 25.000

Caroline Ligthart voor een roman (*Nieuw Amsterdam*) € 7.500

Gerry van der Linden voor een dichtbundel (*Nieuw Amsterdam*) € 7.500

Jannah Loontjens voor een essaybundel (*Ambo*) € 10.000

Jan Van Loy voor een vierde roman (*Nieuw Amsterdam*) € 30.000

Jan van der Mast voor een historische roman (*Nieuw Amsterdam*) € 7.500

Jan van Mersbergen voor een roman (*Cossee*) € 35.000

Guus Middag voor een essayistisch portret (*Van Oorschoot*) € 40.000

Peter Middendorp voor een roman (*Prometheus*) € 12.500

Edzard Mik voor een roman (*De Bezige Bij*) € 40.000

Bert Natter voor zijn derde roman (*Thomas Rap*) € 20.000

Arjaan van Nimwegen voor een roman (*Wereldbibliotheek*) € 25.000

Selma Noort voor een jeugdroman (*Leopold*) € 10.000

Tonnu Oosterhoff voor een roman (*De Bezige Bij*) € 45.000

Hanneke Paauwe voor een avondvullende voorstelling (*Oerol*) € 7.500

Sanne Parlevliet voor een jeugdboek (*Van Goor*) € 12.500

Rascha Peper voor een roman (*Querido*) € 35.000

Bart Plouvier voor een roman (*Manteau*) € 15.000

Gerda De Preter voor een kinderboek (*Querido Kind*) € 10.000

Marja Pruis voor een roman met essayistische bespiegelingen (*Prometheus*) € 20.000

René Puthaar voor een dichtbundel (*Atlas-Contact*) € 25.000

Wanda Reisel voor twee romans (*Atlas-Contact*) € 40.000 & € 20.000

Daan Remmerts de Vries voor een psychologische jeugdroman (*Querido Kind*) € 15.000

Jaap Robben voor een roman (*De Geus*) € 15.000

Bennie Roeters voor een roman (*Anthos*) € 12.500

Daniël Rovers voor een bundel reportage-essays (*Wereldbibliotheek*) € 15.000

Gideon Samson voor een deel in de *Slash*-reeks (*Querido*) € 15.000

Jaap Scholten voor een roman (*Atlas-Contact*) € 18.000

Coen Simon voor een eerste roman (*Ambo*) € 7.500

Pauline Slot voor een literair non-fictieboek (*De Arbeiderspers*) € 10.000

Boudewijn Smid voor zijn derde roman (*De Bezige Bij*) € 7.500

Roel Smits voor zijn derde roman (*Nieuw Amsterdam*) € 15.000

Philip Snijder voor zijn vierde roman (*Atlas-Contact*) € 25.000

Albertine Soepboer voor een Friestalige dichtbundel (*Frysk en Frij*) € 15.000

Maria Stahlie voor een roman (*Prometheus*) € 55.000

Herman Stevens voor een roman (*Prometheus*) € 35.000

Henk van Straten voor zijn vijfde roman (*Lebowski*) € 15.000

Frans Strijards voor een avondvullende dramatekst (*De Voortzetting*) € 15.000

Willem de Vlam voor een avondvullend toneelstuk (*Opium voor het Volk*) € 7.500

Peter Terrin voor een korte roman (*De Arbeiderspers*) € 35.000

Lia Tilon voor een roman (*Cossee*) € 15.000

Manon Uphoff voor een roman (*De Bezige Bij*) € 35.000

Marja Vuijsje voor een literair non-fictieboek (*Atlas-Contact*) € 25.000

Hans van de Waarsenburg voor een dichtbundel (*Wereldbibliotheek*) € 12.500

Robbert Welagen voor zijn vierde roman (*Nijgh & Van Ditmar*) € 15.000

Bernard Wesseling voor een proza-poëziestuk (*Querido*) € 15.000

L.H. Wiener voor een verhalenbundel, mogelijk roman in verhalen/novellen (*Atlas-Contact*) € 30.000

Herman van de Wijdeven voor een eerste jeugdroman (*Manteau*) en voor een toneeltekst (*Productiehuis Zee-landia*). € 20.000 & € 7.500

Flip Willemsen voor een roman (*Compaan Uitgevers*) € 12.500

Maartje Wortel voor haar tweede roman (*De Bezige Bij*) € 15.000

Koos van Zomeren voor een non-fictieboek (*De Arbeiderspers*) € 10.000

Joost Zwagerman voor een roman en voor een dichtbundel (*De Arbeiderspers*) € 35.000 & € 25.000

Intercultureel beleid

In 2012 zijn vanuit het Intercultureel beleid drie subsidies verleend:

Schrijfster **Tahmina Akefi** ontving een stimuleringsbeurs € 3.500 voor het schrijven van een tweede proza werk (uitgeverij De Geus) op basis van haar debuut *Geen van ons keek om*.

Uitgeverij Van Gennep ontving € 3.584 als bijdrage aan de publicatie *Gezicht gezocht. El Hizjra-Literatuurprijs 2012* waarin de prijswinnaars van de verhalenwedstrijd zijn gebundeld.

Uitgeverij Nieuw Amsterdam ontving € 5.513 als bijdrage aan de vertaalkosten van *De humeuren van meneer Utac* Guilherme Mendes da Silva. (Gefinancierd uit de regeling Literaire uitgaven.)

Reisbeurzen voor schrijvers en literair vertalers

Schrijvers en literair vertalers van wie minimaal één literaire publicatie in het Nederlands is verschenen bij een reguliere uitgeverij en die voor een nieuw boek elders onderzoek moeten doen of die, meer algemeen, hun deskundigheid willen vergroten door een internationaal congres of symposium bij te wonen kunnen via de reisbeurzen-regeling een verzoek indienen om een bijdrage in de kosten van de nog te ondernemen reis. Bij de beoordeling van de aanvraag spelen naast de (vertaal) kwaliteit van recente publicaties, uiteraard ook de ingediende motivering en begroting een belangrijke rol.

In 2012 zijn in totaal 53 aanvragen ontvangen, waarvan er 2 niet in behandeling konden worden genomen. 8 aanvragen zijn afgewezen, 43 gehonoreerd. Twee aanvragers zagen na ontvangst van het positieve besluit af van de reis en hebben de beurs teruggegeven:

Mari Alföldy, vertaalster Hongaars, verbleef in het vertalershuis in Balantofüred in Hongarije om onder meer aan de vertaling *De gouden vlieger* van Deszö Kosztollanyi (Van Gennep) te werken: € 563.

Arthur van Amerongen, auteur van onder meer de non-fictiebundel *Brussel: Eurabia* (Atlas) en de roman *Mambo Jambo* (Nijgh & Van Ditmar), ging voor research naar Spanje in verband met een nieuwe roman (werktitel: *Reconquista*) die in Andalusië is gesitueerd: € 1.250. Dichter en prozaschrijver **Jan Willem Anker** deed research in Indonesië in verband met zijn tweede roman (Arbeiderspers), die gebaseerd zal zijn op de ervaringen van zijn grootvader die in 1949 als matroos mijnen heeft geveegd in de omgeving van De Molukken en Irian Jaya: € 1.335. Non-fictie auteur **Jurriaan Benschop** publiceerde respectievelijk in 2006 en 2009 *De berg van Cézanne* en *Wonen tussen de anderen* (Athenaeum, Polak & Van Gennep). Ter voorbereiding op een derde boek, waarin hij als het ware de geestelijke temperatuur van Europa meet aan de hand van reizen en gesprekken met schrijvers en kunstenaars, verbleef hij enkele weken in de Baltische Staten: € 1.638.

Kees van Beijnum reisde naar Japan voor een roman (De Bezige Bij) over een Nederlandse rechter die bij het Tokyo Tribunaal Japanse oorlogsmisdadigers berechtte: € 2.750.

Van **Erik Bindervoet** en **Robert-Jan Henkes** verscheen een nieuwe vertaling van *Ulysses* (Athenaeum, Polak & Van Gennep). Een presentatie vond plaats tijdens het International James Joyce Symposium in Dublin. De vertalers grepen het verblijf in Ierland verder aan om onderzoek te doen in verband met een boek over (het vertalen van) *Ulysses* en ter voorbereiding van de op stapel staande hervertaling van *A Portrait of the Artist as a Young Man*: € 1.600 (totaal).

Aart Broek, auteur en letterkundige gespecialiseerd in het Caraïbisch gebied, reisde naar Curaçao inzake de literaire nalatenschap van Boeli van Leeuwen: € 2.805.

Laura van Campenhout – vertaalster Engels – verbleef een week in de Verenigde Staten in verband met de vertaling van *Lost Memory of Skin* van Russell Banks (Signatuur). Het bezoeken van romanlocaties en een

ontmoeting en overleg met de auteur stonden onder meer op het programma: € 1.413.

Van de hand van **Thera Coppens** verscheen in de loop der jaren een groot aantal historische romans. Ter voorbereiding van een boek over de schilder Edouard Manet en zijn vrouw, de Nederlandse pianiste Suzanne Leenhoff, reisde zij naar Frankrijk voor onder meer archiefonderzoek en het bezichtigen van locaties: € 1.400.

Vertaalster Frans **Kiki Coumans** reisde naar Frankrijk om de in Parijs woonachtige, maar van oorsprong Afghaanse auteur Atiq Rahimi (Goncourtprizewinnaar 2008) te bezoeken. In verband met de vertaling van zijn roman *Mandit soit Dostoievski* (De Geus) heeft zij hem geraadpleegd over een aantal vertaalkwesties en de Afghaanse context van het verhaal. Tijdens een vervolgreis naar Frankrijk ontmoette zij de schrijfster Claire Castillon. Haar werden vertaalkwesties voorgelegd ter voorbereiding op de vertaling (Ambo/Anthos) van de roman *Les merveilles*: € 825 en € 743.

Peter Delpout – meest recente essaybundel: *Pleidooi voor het treuzelen: over verbeelding en andere genoe-gens* (Augustus) – werd in staat gesteld om in Rome en omgeving onder meer in de voetsporen te treden van de Franse schilder Claude Lorrain. Dit ter voorbereiding op een nieuw boek: *Landschap*, waarin de paradoxale relatie die Europeanen sinds de 17e eeuw met het landschap onderhouden, wordt onderzocht. Lorrains werk geldt nog steeds als de norm voor het perfecte, Arcadische landschap: € 2.250.

De schrijfster **Ellen Heijmeriks** en dichter **Jos Versteegen** deden onderzoek in Spanje in verband met een gezamenlijk project: een boek (Nieuw Amsterdam) over een Spaanse volkszanger: € 2.500 (totaal).

Vertaler Frans **Rokus Hofstede** kreeg de kosten vergoed voor zijn reis naar Arles in Frankrijk. Aan het College International de Traducteurs Littéraires heeft hij aan een Proust-hervertaling gewerkt: € 150.

Nol de Jong – auteur van onder meer de roman *Cohn Jood Vals* (Meulenhoff) – reisde naar Argentinië in verband met een te schrijven roman die zich voor een deel in Zuid-Amerika afspeelt: € 2.500.

Renske Jonkman debuteerde in 2011 met de roman *Zo gaan we niet met elkaar om* (Nijgh & Van Ditmar). Voor een volgend boek – een road novel – reisde zij met de auto naar Marokko af, zoals de hoofdpersonages in dat boek ook zullen doen. Dit om een zo levendig mogelijke voorstelling van de reisomgeving te kunnen schetsen: € 1.000.

Marianne Kaas – vertaalster Frans – bezocht Parijs voor overleg met de auteur Fabrice Humbert wiens roman *L'origine de la Violence* zij momenteel onder handen heeft. Zij heeft tevens een tijd in het vertalershuis te Arles aan de vertaling (Atlas) gewerkt: € 609.

Ter voorbereiding op een volgende bundel reisde de dichteres **Hester Knibbe** naar Griekenland. De Oudheid speelt een belangrijke rol in haar werk: € 1.200.

De dichter **Frans Kuipers** – in wiens werk de natuur altijd centraal staat – werd in staat gesteld in de winter enkele weken op een toeristenarm Texel te verblijven voor inspiratie en research. De bundel zal bij Atlas verschijnen: € 1.104.

De kinder- en jeugdboekenschrijfsters **Martine Letterie** en **Karlijn Stoffels** gaan samen een boek (Querido) schrijven waarin de Molukse geschiedenis centraal staat. Zij reisden naar Indonesië voor research: € 3.560 (totaal). Van non-fictieauteur **Irene van der Linde** verschenen bij Lemniscaat in 2004 en 2010 de bundels *Het einde van Europa* en *Het veer van Istanbul*. Ter voorbereiding op het derde deel van de trilogie over de nieuwe grenzen van de Europese Unie bezocht zij een aantal Balkanlanden: € 2.000.

Auteur **Thérèse Major** heeft in Boedapest onderzoek gedaan in verband met een non-fictie boek (Nieuw Amsterdam) over haar vader die een Hongaarse achtergrond heeft: € 1.000 en € 1.000.

In verband met het schrijven van haar zesde jeugdboek (Davidsfonds) bezocht auteur **Marleen Nelen** voor research en inspiratie Noorwegen. Het verhaal zal namelijk in de Noorse stad Bergen worden gesitueerd: € 600. De auteur **Jamal Ouariachi** debuteerde in 2010 succesvol met de roman *De vernietiging van Prosper Morèl* (Querido). In verband met research voor zijn tweede boek dat grotendeels in Ethiopië is gesitueerd, verbleef hij enige tijd in de hoofdstad Addis Abeba en enkele andere plaatsen in Ethiopië: € 948.

De stukken *Onder vrouwen 1 en 2* van dramaschrijfster **Bodil de la Parra** stonden respectievelijk in 2003 en 2008 op de planken. In 2011 was de première in Paramaribo van een Surinaamse evenknie van deze stukken: *Onder vrouwen / Onder mannen*. Ter voorbereiding – met name gaat het hierbij om het afnemen van een groot aantal interviews – op een stuk specifiek over mannen verbleef de auteur enige tijd in Suriname. Wederom is de bedoeling het stuk zowel in Nederland als in Suriname op te voeren: € 1.600.

Filmmaker **Leendert Pot**, maker van onder meer *Bewogen: filmgedichten in gebarentaal* (Rubinstein, 2005) bezocht het Poetry Film Festival in Berlijn om in panels over poëzie en films te praten: € 300.

De non-fictieauteur **Alexander Reeuwijk** debuteerde in 2011 succesvol met het boek *Darwin, Wallace en de anderen: evolutie volgens Redmond O'Hanlon* (Atlas). Voor een reisboek in voorbereiding (werktitel: *Reizen tussen de lijnen: in het spoor van Wallace en Weber*) verbleef de auteur enige tijd in Indonesië: € 4.500.

Na meerdere non-fictieboeken over Suriname te hebben gepubliceerd, werkt auteur **Diederik Samwel** aan zijn eerste roman (Nijgh & Van Ditmar) die zich eveneens in Suriname zal afspelen. De auteur verbleef in Suriname voor research: € 1.395.

De dramaschrijvers **Marijke Schermer** en **Matin Veldhuizen** werden in staat gesteld om in Zweden de Women Playwrights International Conference bij te wonen. De WPIC is een wereldwijd netwerk van (toneel)schrijvende vrouwen van alle continenten: € 1.650 (totaal).

Van voormalig NRC-redacteur **Laura Starink** verscheen in 2008 een goed ontvangen non-fictieboek over Rusland: *De Russische kater* (Prometheus). Ter voorbereiding op een boek over de oorlogsgeschiedenis van de familie van haar moeders kant (werktitel: *De kolenpot van Kattowitz* – Augustus) reisde zij onder meer naar Polen: € 1.875.

In verband met de vertaling van de roman *Min Kamp 3* van de Noorse auteur Karl Ove Knausgard bezocht vertaalster

Paula Stevens Noorwegen om romanlocaties te bekijken en met de auteur vertaalkwesties te bespreken: € 844.

Rachel Visscher debuteerde in 2011 met het non-fictieboek *Zwarte dauw: geloven in een Hollandse gemeenschap*. Zij reisde naar Italië – decor en onderwerp van haar tweede boek in wording (*Augustus*) - voor research: € 1.500.

Gert J.J. de Vries, vertaler Perzisch, heeft zich in Iran verder verdiept in de hedendaagse literatuur door onder meer boekhandelaars en uitgeverij te spreken. Dit ter voorbereiding op (het selecteren van) nieuw te vertalen boeken: € 1.012.

Gerwin van der Werf debuteerde in 2010 met de roman *Gewapende man* (*Contact*). In 2011 verscheen zijn tweede boek: *Wild*. In Schotland zal hij research doen in verband met zijn derde roman in wording die het eiland Skye als decor heeft: € 1.076.

Vertaalster Engels **Ine Willems** had in Londen een ontmoeting met de auteur Hilary Mantel wier roman *Bring up the Bodies* zij gaat vertalen (*Signatuur*). Tevens heeft zij een aantal romanlocaties in Londen bekeken: € 1.173.

In verband met de reisreportages *Een nacht in een vijzel* (*Artemis & Co*, 2007) en *Gin-Tonic & Cholera* (2010) verbleef schrijfster, journaliste **Femke van Zeijl** al veelvuldig in Afrika. Voor een eerste roman die in Lissabon en Maputo is gesitueerd werd een bezoek aan Portugal en Mozambique gebracht: € 1.500.

Projectwerkbeurzen voor literair vertalers

*stimuleringsbeurs

Met de projectwerkbeurzen voor literair vertalers investeert het Fonds in de kwaliteit van nog tot stand te komen literaire vertalingen in het Nederlands in alle genres: romans, verhalen, literaire non-fictie, poëzie, drama, en kinder en jeugdboeken. Aanvragen kunnen zowel worden ingediend door (meer) ervaren vertalers als door recent gedebuteerde literaire vertalers. Voor de vertaling dient een Modelcontract te zijn afgesloten met een professionele uitgever. Bij de beoordeling spelen onder meer de literaire kwaliteit en de moeilijkheidsgraad van de brontekst en de literaire (vertaal)kwaliteit van eerder werk van de aanvrager een belangrijke rol.

In 2012 zijn in totaal 228 aanvragen in behandeling genomen, waarvan 200 aanvragen konden worden gehonoreerd. Daaronder waren tien toekenningen aan nieuwe aanvragers, van wie er vier recent waren gedebuteerd (stimuleringsbeurzen).

Anneke Alderlieste voor de vertaling uit het Frans van Roger Martin du Gard *Les Thibault (deel 7 en 8)*, Meulenhoff, € 36.250

Mari Alföldy voor de vertaling uit het Hongaars van Dezső Kosztolányi *Aranysárkány*, Van Gennep, € 10.000

Gerda Baardman voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Engels van Michael Chabon *Telegraph Avenue*, Anthos, € 5.625 en Dave Eggers *A Hologram for the King*, Lebowsky, € 2.085

Lidwien Biekman voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Engels van Dave Eggers *A Hologram for the King*, Lebowsky, € 2.085 en Jeanette Winterson *The Daylight Gate*, Atlas-Contact, € 2.500

Erik Bindervoet voor (zijn aandeel in) de vertaling uit het van James Joyce *A Portrait of the Artist as a Young Man*, Athenaeum-Polak & Van Gennep, € 7.500

Femke Blekkingh-Muller voor de vertaling uit het Noors van Hans Petter Laberg *Etter Festen*, Gottmer, € 2.500

Ankie Blommesteijn voor de vertaling uit het Engels van Amitav Ghosh *River of Smoke*, De Bezige Bij, € 20.000

Yond Boeke voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Italiaans van Marina Mander *La prima vera bugia*, Anthos, € 2.190 en Paolo Cognetti *Sofia si veste sempre di nero*, Athenaeum-Polak & Van Gennep, € 3.750

Anneke Bok voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Engels van Ron Rash *The Cove*, De Geus, € 3.125 en Hari Kunzru *Gods Without Men*, Podium, € 6.875 en J.R. Moehringer *Sutton*, De Geus, € 5.625 en Marina Lewycka *Various Pets Alive & Dead*, De Geus, € 7.500

Pauline de Bok voor de vertaling uit het Duits van Sherko Fatah *Ein weisses Land*, Cossee, € 8.750

Hans Boland voor de vertaling uit het Russisch van Lev Tolstoj *Yto takoe hckycctbo (Wat is kunst?)*, Athenaeum-Polak & Van Gennep, € 6.250

Adri Boon voor de vertaling uit het Spaans van César Aira *Los fantasmas*, Meulenhoff, € 5.000 en Antonio Muñoz Molina *El viento de la luna*, De Geus, € 7.500

Tjalling Bos voor de vertaling uit het Engels van Steven Herrick *Black Painted Fingernails*, Lemniscaat, € 5.000 en Bernard Beckett *August*, Lemniscaat, € 4.375

- Paul Bruijn** voor (zijn aandeel in) de vertaling uit het Engels van Nathan Englander *What We Talk About When We Talk About Anne Frank*, Anthos, € 3.750
- Edgar de Bruin** voor de vertaling uit het Tsjechisch van Jan Balabán *Dona nobis pacem* en Marek Šindelka *Polaroid*, Voetnoot, € 1.875 en van Helga Hošková-Weissová *Deník Helgy*, The House of Books, € 3.750 en van Patrik Ouredník *Prihodna chvíle*, IJzer, € 3.125
- Gerrit Bussink** voor de vertaling uit het Duits van Christa Wolf *Der geteilte Himmel*, Van Gennep, € 10.000 en van Siegfried Lenz *Die Maske*, Van Gennep, € 3.125
- Mia Buursma** voor de vertaling uit het Spaans van Almudena Grandes *El lector de Julio Verne*, Signatuur, € 12.500
- Brigitte Coopmans** voor de vertaling uit het Spaans van Juan Gabriel Vásquez *El ruido de las cosas al caer*, Signatuur, € 6.875
- Kiki Coumans** voor de vertaling uit het Frans van Claire Castillon *Les merveilles*, Anthos, € 4.375
- Gerard Cruys** voor de vertaling uit het Deens van Kim Leine *Profeterne i Evighedsfjorden*, De Arbeiderspers, € 15.000 en voor de vertaling uit het Russisch van Michail Sjisjkin *Pismovnik*, Querido, € 8.750
- Bernadette Custers** voor de vertaling uit het Noors van Alf Kjetil Walgermo *Mitt bankande hjarte*, Lannoo, € 3.750 en voor de vertaling uit het Zweeds van Per Nilsson *EXTRA. En morgon stod hon bara där*, Leopold, € 2.500
- Tatjana Daan** voor de vertaling uit het Frans van Victor Hugo *Quatrevingt-treize*, Papieren Tijger, € 12.500
- Eugène Dabekaussen** voor (zijn aandeel in) de vertaling uit het Engels van Nadine Gordimer *No Time Like the Present*, De Geus, € 6.250 en Rose Tremain *Merivel. A Man of His Time*, De Geus, € 5.315
- Harm Damsma** voor (zijn aandeel in) de vertaling uit het Engels van Joseph O'Connor *Where Have You Been?*, Anthos, € 3.750
- Liesbeth Dillo** voor de vertaling uit het Italiaans van Mario Desiati *Ternitti*, Cossee, € 3.750
- Toon Dohmen** voor de vertaling uit het Engels van Bernard Wasserstein *On the Eve*, Nieuw Amsterdam, € 15.000
- Margreet Dorleijn** voor de vertaling uit het Turks van Yasar Kemal *Ince Memed*, De Geus, € 16.250
- Luud Dorresteyn** voor de vertaling uit het Engels van Alice Albinia *Leela's Book*, De Bezige Bij, € 10.000
- Hans Driessen** voor de vertaling uit het Duits van Theodor W. Adorno *Minima Moralia*, Vantilt, € 12.500 en Ferdinand von Schirach *Der Fall Collini*, De Arbeiderspers, € 1.250
- Aleid van Eekelen-Benders** voor de vertaling uit het Engels van Helon Habila *Oil On Water*, Nieuw Amsterdam, € 6.875 en Nikita Lalwani *The Village*, De Bezige Bij, € 7.500
- Arie van der Ent** voor de vertaling uit het Russisch van Dmitri Danilov *Gorizonta'noe polozenie*, Douane, € 5.000 en Marina Palei *Raja i Aad*, Douane, € 1.250
- Jan Fastenau** voor de vertaling uit het Engels van William Boyd *Waiting for Sunrise*, Augustus, € 8.750 en van drie korte verhalen van F. Scott Fitzgerald, Podium, € 3.750
- Peter Gelauff*** voor de vertaling uit het Spaans van Isaac Rosa *La mano invisible*, Wereldbibliotheek, € 5.000
- Molly van Gelder** voor de vertaling uit het Engels van Edna O'Brien *Country Girl. A Memoir*, De Bezige Bij, € 9.375
- Mieke Geuzebroek** voor haar (aandeel in de) vertaling uit het Italiaans van Paolo Giordano *Il corpo umano*, De Bezige Bij, € 5.625 en Francesco Biamonti *Attesa sul mare*, Van Gennep, € 2.500
- Reintje Ghoos** voor haar (aandeel in de) vertaling uit het Engels van Martin Amis *Lionel Asbo. State of England*, Atlas-Contact, € 1.250
- Aline Glastra van Loon** voor de vertaling uit het Spaans van Eduardo Mendoza *Riña de gatos*, Meulenhoff, € 11.250
- Guido Golúke** voor de vertaling uit het Engels van John Cheever *The Wapshot Chronicle*, Van Gennep, € 15.000
- Eef Gratama** voor de vertaling uit het Frans van Sylvain Tesson *Dans les forêts de Sibérie*, De Arbeiderspers, € 6.250
- Marga Greuter** voor de vertaling uit het Spaans van Elsa Osorio *La Capitana*, Anthos, € 3.750
- Nico Groen** voor de vertaling uit het Engels van Robert Macfarlane *The Old Ways*, De Bezige Bij, € 6.750
- Jan van der Haar** voor de vertaling uit het Italiaans van Alberto Garlini *Legge dell'odio*, De Bezige Bij, € 18.750
- Marion Hardoar** voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Duits van Ferdinand von Schirach *Der Fall Collini*, De Arbeiderspers, € 1.250
- Goverdina Hauth-Grubben** voor de vertaling uit het Duits van Judith Schalansky *Der Hals der Giraffe*, Signatuur, € 4.375 en van Karin Wieland *Dietrich & Riefenstahl*, Atlas-Contact, € 20.000
- Marja-Leena Hellings** voor de vertaling uit het Fins van Elina Hirvonen *Kauimpana kuolemasta*, De Geus, € 1.250
- Joop van Helmond** voor de vertaling uit het Engels van Jonathan Dee *The Privileges*, Nieuw Amsterdam, € 8.750 en van Andrew Porter *In Between Days*, De Bezige Bij, € 8.750
- Robbert-Jan Henkes** voor (zijn aandeel in) de vertaling uit het Engels van James Joyce *A Portrait of the Artist as a Young Man*, Athenaeum-Polak & Van Gennep, € 7.500
- Henriëke Herber** voor de vertaling uit het Italiaans van Christian Frascella *La sfuriata di Bet*, Moon, € 5.000
- Nicolette Hoekmeijer** voor de vertaling uit het Engels van Toni Morrison *Home*, De Bezige Bij, € 3.750 en van Katherine Angel *Unmastered*, De Bezige Bij, Antwerpen € 1.250
- Hero Hokwerda** voor de vertaling uit het Nieuwgrieks van M. Karagatsis *Kolonel Lyapkin*, Ta Grammata, € 7.500 en van Yannis Kiourtsakis *San mythistorima*, Ta Grammata, € 22.500
- Jeanne Holierhoek** voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Frans van Jean-Paul Sartre *Réflexions sur la question juive*, Boom, € 3.750 en Alexis Jenni *L'art français de la guerre*, De Geus, € 12.500 en van Michel Serres *Musique*, Boom, € 7.500
- Sylvie Hoyinck** voor de vertaling uit het Hebreeuws van Miri Rozovsky *Ota haAhava Kim'at*, Wereldbibliotheek, € 12.500 en van Alon Hilu *Hachi Rachok Sjeifsjar*, Anthos, € 7.500

Sjaak de Jong voor de vertaling uit het Engels van Richard Ford *Canada*, De Bezige Bij Antwerpen, € 11.250

Annelies Jorna voor de vertaling uit het Engels van Emily Murdoch *If You Find Me*, Van Goor, € 6.250

Marianne Kaas voor de vertaling uit het Frans van Fabrice Humbert *La fortune de sila*, Atlas-Contact, € 10.000

Jan Bert Kanon voor de vertaling uit het Duits van Andrea Hanna Hünninger *Das Paradies. Meine Jugend nach der Mauer*, Atlas-Contact, € 4.375 en van Rolf Lappert *Pampa Blues*, Signatuur, € 5.000

Edith Koenders voor de vertaling uit het Deens van Joakim Garff SAK. *Søren Aabye Kierkegaard*, Damon, € 21.250

Inge Kok voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Engels van Emma Donoghue *The Sealed Letter*, Atlas-Contact, € 3.125

Ko Kooman voor de vertaling uit het Engels van Anouk Markovits *I Am Forbidden*, De Bezige Bij, € 5.000

Patty Krone voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Italiaans van Paolo Cognetti *Sofia si veste sempre di nero*, Athenaeum-Polak & Van Genneep, € 3.750 en van Marina Mander *La prima vera bugia*, Anthos, € 2.190

Angélique de Kroon voor de vertaling uit het Deens van Erik Valeur *Det syvende barn*, De Bezige Bij, € 17.500

Barbara de Lange voor de vertaling uit het Engels van Howard Jacobson *Zoo Time*, Prometheus, € 9.375 en van Tom Wright *What Dies in Summer*, Anthos, € 7.500 en van Andrea Wulf *Chasing Venus. The Race to Measure the Heavens*, Athenaeum-Polak & Van Genneep € 6.250 en van Gavin Extence *The Universe versus Alex Woods*, Prometheus, € 13.750

Auke Leistra voor de vertaling uit het Engels van Taiye Selasi *Ghana Must Go*, Atlas-Contact, € 9.375 en van Claire Vaye Watkins *Battleborn*, De Arbeiderspers, € 6.250 en van Shani Boianjiu *The People of Forever Are Not Afraid*, Anthos, € 8.750

Harrie Lemmens voor de vertaling uit het Portugees van António Lobo Antunes *D'este viver aqui neste papel descripto*, Anthos, € 13.750 en van Mario Sabino *O vício do amor*, Anthos, € 6.250 en van Gonçalo M. Tavares *Aprender a rezar na Era da Técnica*, Querido, € 7.500 en van Luis Fernando Verissimo *Os espíões*, Athenaeum-Polak & Van Genneep, € 3.125

Nan Lenders voor de vertaling uit het Engels van John Green *The Fault in Our Stars*, Lemniscaat, € 6.250 en van J.R. Moehringer *Sutton*, De Geus, € 5.625 en van Ron Rash *The Cove*, De Geus, € 3.125

Karol Lesman voor de vertaling uit het Pools van Boleslaw Prus *Lalka*, Atlas-Contact, € 37.500 en van Jaroslaw Mikolajewski *Zbite szklanki*, Azul Press, € 3.750 en van Wislawa Szymborska *Wystarczy*, De Geus, € 3.750 en van Tomek Tryzna *Blady Niko*, De Geus, € 3.750

Saskia van der Lingen voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Engels van Qais Akbar Omar *A Fort of Nine Towers*, De Bezige Bij, € 6.250

Nelleke van Maaren voor de vertaling uit het Frans van Albertine Sarrazin *L'astragale*, De Bezige Bij, € 5.000 en voor de vertaling uit het Duits van Nicol Ljubic *Als wäre es Liebe*, Babel & Voss, € 4.375 en van Zsuzsa Bánk *Die hellen Tage*, De Bezige Bij, € 15.000

Maydo van Marwijk Kooij voor de vertaling uit het Zweeds van Tomas Bannerhed *Korparna*, De Geus, € 8.750

Tilly Maters voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Engels van Nadine Gordimer *No Time Like the Present*, De Geus, € 6.250 en Rose Tremain *Merivel. A Man of His Time*, De Geus, € 5.315

Caroline Meijer voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Engels van Qais Akbar Omar *A Fort of Nine Towers*, De Bezige Bij, € 6.250

Kees Meiling voor de vertaling uit het Hebreeuws van Aharon Appelfeld *Ha ish she lo pasak lishon*, Anthos, € 6.250

Madeleine Mes voor de vertaling uit het Russisch van Aleksandr Solzjenitsyn *Abrikozenjam*, Nieuw Amsterdam, € 8.750

Janny Middelbeek-Oortgiesen voor de vertaling uit het Zweeds van Sara Stridsberg *Darling River*, De Geus, € 5.000 en Kerstin Ekman *Grand final i skojarbranchen*, De Geus, € 9.375

Niek Miedema voor (zijn aandeel in) de vertaling uit het Engels van Joseph O'Connor *Where Have You Been?*, Anthos, € 3.750

Marianne Molenaar voor de vertaling uit het Noors van Karl Ove Knausgård *Min Kamp 4*, De Geus, € 15.000

Jan de Nijs voor (zijn aandeel in) de vertaling uit het Engels van Zadie Smith *NW*, Prometheus, € 10.000 en van Dave Eggers *A Hologram for the King*, Lebowski, € 2.085

Frans Oosterholt voor de vertaling uit het Catalaans van Josep Maria de Sagarra *Paulina Buxareu*, Menken Kasander & Wigman, € 3.750 en voor de vertaling uit het Spaans van Pio Baroja *La ciudades (César o nada; El mundo es así; La sensualidad pervertida)*, Menken Kasander & Wigman, € 17.500

David Orthel* voor de vertaling uit het Engels van Kate Summerscale *Mrs Robinson's Disgrace*, Nieuw Amsterdam, € 3.750

Marcel Otten voor de vertaling uit het Oudijlands van drie saga's, Athenaeum-Polak & Van Genneep, € 17.500, en voor de vertaling uit het IJslands van Jón Kalman Stefánsson *Hjarta Mannsins*, Anthos, € 11.250

Esther Ottens voor de vertaling uit het Engels van R.J. Palacio *Wonder*, Querido, € 6.250

Helena Overkleef voor de vertaling uit het Catalaans van Pere Antoni Pons *Tots els dimonis són aquí*, Zirimiri Press, € 5.000

Hilde Pach voor de vertaling uit het Hebreeuws van Amos Oz *Been chaveriem*, De Bezige Bij, € 4.375

Harry Pallemans voor de vertaling uit het Engels van Mark Haddon *The Red House*, Atlas-Contact, € 6.250 en van Manu Joseph *The Illicit Happiness of Other People*, Podium, € 8.750

Janneke Panders voor de vertaling uit het Duits van Hugo Hartung *Wir Wunderkinder*, Cossee, € 5.000

Irma Pieper voor de vertaling uit het Tsjechisch van Arnošt Lustig *Naděje*, Voetnoot, € 625

Els van der Pluijm voor de vertaling uit het Italiaans van Roberto Calasso *L'Ardore*, Wereldbibliotheek, € 10.000 en voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Engels van Salman Rushdie *Joseph Anton*, Atlas-Contact, € 7.500

- Jasper Popma** voor (zijn aandeel in) de vertaling uit het Zweeds van Aino Trosell *Hjärtblad*, De Geus, € 6.250
- Djûke Poppinga** voor de vertaling uit het Arabisch van Nagieb Mahfoez *Jaum koetila az-za'iem*, De Geus, € 2.500 en Iman Humaydan *Hajawaat oekhra*, De Geus, € 3.750
- Kitty Pouwels** voor de vertaling uit het Portugees van Joao Ricardo Pedro *O teu rosto será o último*, Signatuur, € 4.375
- Aai Prins** voor de vertaling uit het Russisch van Nikolaj Gogol *Mjortvye doesji*, Van Oorschot, € 26.250
- Wendy Prins** voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Zweeds van Aino Trosell *Hjärtblad*, De Geus, € 6.250
- Corrie Rasink** voor de vertaling uit het Spaans van Andrés Neuman *Hablar solos*, Athenaeum-Polak & Van Gennep, € 3.750
- José Rijnaarts** voor de vertaling uit het Duits van Friedrich Christian Delius *Der Sonntag, an dem ich Weltmeister wurde*, Van Gennep, € 3.750
- Lucie van Rooijen** voor de vertaling uit het Engels van Simon Mawer *The Girl Who Fell From the Sky*, Anthos, € 7.500
- Kathleen Rutten** voor de vertaling uit het Engels van Parker Bilal *The Golden Scales*, De Geus, € 8.750
- Helen Saelman** voor de vertaling uit het Russisch van Sergej Koeznetsov *Sjkoerka Babotsjki*, Meulenhoff, € 7.500
- Karina van Santen** voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Engels van Salman Rushdie *Shame*, Atlas-Contact, € 7.500 en van Salman Rushdie *Joseph Anton*, Atlas-Contact, € 7.500
- Theo Scholten** voor (zijn aandeel in) de vertaling uit het Engels van Emma Donoghue *The Sealed Letter*, Atlas-Contact, € 6.250
- Roel Schuyt** voor de vertaling uit het Servisch van Goran Petrovic Sitničarnica *Kod srećne ruke*, Van Gennep, € 8.750 en van Borislav Cicovacki *O smrti i povratku*, Atlas-Contact, € 2.500
- Manon Smits** voor de vertaling uit het Italiaans van Alessandro Baricco *Mr Gwyn*, De Bezige Bij, € 3.750 en van Davide Enia *Così in terra*, De Bezige Bij, € 7.500 en van Paola Soriga *Dove finisce Roma*, Anthos, € 3.125 en voor de vertaling uit het Engels van Elif Shafak *Honour*, De Geus, € 5.000
- Chiel van Soelen** voor de vertaling uit het Engels van Katherine Boo *Behind the Beautiful Forevers*, Nieuw Amsterdam, € 4.500
- Wouter van der Star** voor de vertaling uit het Frans van Gilles Deleuze *Francis Bacon*, Octavo, € 7.500 en van Gilles Deleuze *Critique et clinique*, Octavo, € 7.500
- Jan Pieter van der Sterre** voor (zijn aandeel in) de vertaling uit het Engels van Ben Fountain *Billy Lynn's Long Halftime Walk*, De Bezige Bij, € 10.000 en van Martin Amis *Lionel Asbo. State of England*, Atlas-Contact € 6.250
- Paula Stevens** voor de vertaling uit het Noors van Karl Ove Knausgård *Min Kamp 3*, De Geus, € 12.500
- Tjadine Stheeman** voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Engels van Michael Chabon *Telegraph Avenue*, Anthos, € 5.625 en van Shalom Auslander *Hope, A Tragedy*, Nieuw Amsterdam, € 7.500
- Lia van Strien** voor de vertaling uit het Zweeds van Agneta Pleijel *Syster och bror*, De Geus, € 5.000
- Philippus Supèr** voor de vertaling uit het Italiaans van Giorgio Fontana *Per legge superiore*, Wereldbibliotheek, € 3.750
- M. Vanderzee** voor de vertaling uit het Spaans van Ciro Bayo *Lazarillo español*, IJzer, € 6.875
- Pieter van der Veen** voor de vertaling uit het Engels van Katherine Boo *Behind the Beautiful Forevers*, Nieuw Amsterdam, € 3.000
- Rob van der Veer** voor (zijn aandeel in) de vertaling uit het Engels van Hari Kunzru *Gods Without Men* Podium € 6.875 en voor de vertaling uit het Afrikaans van Anna M. Louw *Kroniek van Perdepoort*, Van Oorschot, € 12.500
- Ruben Verhasselt** voor de vertaling uit het Hebreeuws van David Grossman *Nofeel mi choets la zeman*, Cossee, € 3.750 en van Dror Mishani *Tik ne'dar*, De Bezige Bij Antwerpen, € 7.500
- Rien Verhoef** voor de vertaling uit het Engels van Ian McEwan *Sweet Tooth*, De Harmonie, € 15.000
- Corinna Vermeulen*** voor de vertaling uit het Latijn van Benedictus de Spinoza *Ethica*, Boom, € 7.500
- Joris Vermeulen** voor de vertaling uit het Engels van Susan Sontag *As Consciousness Is Harnessed to Flesh*, De Bezige Bij, € 10.000
- Marijke Versluys** voor de vertaling uit het Engels van Joan Didion *Blue Nights*, De Bezige Bij Antwerpen, € 3.125 en van Robert Macfarlane *The Old Ways*, De Bezige Bij, € 4.500 en van Rachel Cusk *Aftermath. On Marriage and Separation*, De Bezige Bij, € 5.625
- Jan Albert Versteeg** voor de vertaling uit het Frans van Boualem Sansal *Rue Darwin*, De Geus, € 8.750 en van Delphine Vigan *Rien ne s'oppose à la nuit*, De Geus, € 7.500
- Mirjam de Veth** voor de vertaling uit het Frans van Marie Darrieussecq *Clèves*, Meulenhoff, € 5.000 en van Emmanuel Bove *L'amour de Pierre Neuhart*, Coppens & Frenks, € 4.375
- Jacqueline Visscher** voor de vertaling uit het Spaans van Care Santos *Habitaciones cerradas*, Wereldbibliotheek, € 10.000
- Annemarie Vlaming** voor de vertaling uit het Duits van Alain Claude Sulzer *Aus den Fugen*, Anthos, € 5.000
- Ronald Vlek** voor de vertaling uit het Engels van Paul Auster *Winter Journal*, De Arbeiderspers, € 5.625 en van Ben Lerner *Leaving the Atocha Station*, Atlas-Contact, € 5.000 en van Mohsin Hamid *How to Get Filthy Rich in Rising Asia*, De Bezige Bij, € 3.750
- Pietha de Voogd** voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Italiaans van Paolo Giordano *Il corpo umano*, De Bezige Bij, € 5.625 en van Francesco Biamonti *Attesa sul mare*, Van Gennep, € 2.500
- Martine Vosmaer** voor (haar aandeel in) de vertaling uit het Engels van Salman Rushdie *Joseph Anton*, Atlas-Contact, € 7.500 en van Salman Rushdie *Shame*, Atlas-Contact, € 7.500
- Jaap van Vredendaal** voor de vertaling uit het Duits van Gotthold Ephraim Lessing *Nathan der Weise*, Boom, € 10.000

Thea Waanders* voor de vertaling uit het Italiaans van Francesca Melandri *Eva dorme*, Cossee, € 5.000
Arie van der Wal voor de vertaling uit het Spaans van Jesús Carrasco *Intemperie*, Meulenhoff, € 6.250
Frans van der Wiel voor de vertaling uit het Engels van Steven Amsterdam *What the Family Needed*, Nieuw Amsterdam, € 5.000
Mark Wildschut voor de vertaling uit het Duits van Hans-Georg Gadamer *Wahrheit und Methode*, Vantilt, € 30.000
Martine Woudt voor de vertaling uit het Frans van Eric Reinhardt *Le Système Victoria*, De Arbeiderspers, € 7.500
Janneke Zwart voor de vertaling uit het Engels van Edna O'Brien *Saints and Sinners*, De Bezige Bij, € 5.000

Eregelden

Sinds 1992 werd door het Fonds de regeling eregelden uitgevoerd waarbij ongeveer 25 oudere schrijvers en vertalers een jaarlijks eregeld ontvingen. Deze regeling is in opdracht van het Ministerie van OCW stopgezet; nieuwe toekenningen zijn niet meer mogelijk. Zij die reeds een eregeld kregen toegekend van het Nederlands Letterenfonds zullen dit ook in de toekomst blijven ontvangen.

Reeds voor 1960 verleende het toenmalige ministerie van CRM eregelden aan letterkundigen. Kunstenaarsverenigingen konden leden voor deze eregelden voordragen. In 1992 hevelde het ministerie het lopende 'eregeld budget' over naar het Fonds.

Een eregeld werd verleend op grond van de verdiensten van de schrijver of vertaler voor de Nederlandstalige of de Friestalige literatuur, de leeftijd van de schrijver en de daarmee verband houdende vermindering van de mogelijkheid het schrijver- en/of vertalerschap op de oude voet voort te zetten. De hoogte van de subsidie is maximaal 7.500 euro per jaar.

In 2012 ontvingen 23 schrijvers en vertalers een eregeld: H.H. ter Balkt, J.M.A. Biesheuvel, Remco Campert, Therese Cornips, Miep Diekmann, Aline Glastra van Loon, Anton Haakman, Margriet Heymans, Else Hoog, Gerrit Kouwenaar, Louis Th. Lehmann*, Willem G. van Maanen*, Hannes Meinkema, Marga Minco, Els Pelgrom, Sybren Polet, Ton van Reen, Jean Schalekamp, Bea Vianen, Hans Vlek, Leo Vroman, Frans van Woerden en Aya Zikken**.

*overleden in 2012

**overleden in 2013

Writers in residence Amsterdam **i.s.m. Amsterdams Fonds voor de Kunst**

In 2012 werden acht auteurs ontvangen in de schrijversresidentie op het Spui in Amsterdam. Het verblijf viel veelal samen met de presentatie van een Nederlandse vertaling van een werk en werd mede benut om te schrijven aan nieuw werk. Daarnaast leverden de writers in residence op verschillende wijzen bijdragen aan de literaire uitwisseling in Nederland, bijvoorbeeld door gastcolleges te verzorgen (Etienne van Heerden en Muñoz Molina), via vele interviews en optredens (Ronelda S. Kamfer en Nir Baram) of via een tournee langs lagere scholen (Sevim Ak).

Sevim Ak (Turkije), verblijf van vier weken (oktober), €2.000 (inclusief reiskosten illustrator)

Andrea Bajani (Italië), verblijf van vijf weken (juli en augustus), €400

Nir Baram (Israël), verblijf van vier weken (november), €1.250

Etienne van Heerden (Zuid-Afrika), verblijf van vier weken (februari), €1.250

Ronelda S. Kamfer (Zuid-Afrika), verblijf van acht weken (mei en juni), €3.750

Antonio Muñoz Molina (Spanje), verblijf van zes weken (augustus en september), €1.850

Florence Noiville (Frankrijk), verblijf van vier weken (december), €0

Yves Petry (België), verblijf van zes weken (maart en april), €1.750

Amsterdam Vluchtstad **i.s.m. de Gemeente Amsterdam**

In het kader van het programma Amsterdam Vluchtstad was de Chinese schrijver **Ye Fu** (pseudoniem van Zheng Shiping) in het voorjaar van 2012 drie maanden in Amsterdam (€ 5.456). Het appartement, het voormalige woonhuis van Anne Frank aan het Merwedeplein in Amsterdam, was een deel van het jaar niet beschikbaar vanwege renovatiewerkzaamheden door woningbouwvereniging Ymere.

NIAS **i.s.m. het Netherlands Institute for Advanced Study (NIAS) te Wassenaar**

Van februari tot en met juni 2012 werkte **Reif Larsen** (1980, VS) aan het NIAS aan zijn nieuwe roman *I am Radar*. Hij debuteerde op 29-jarige leeftijd met *The selected works of T.S. Spivet*, een roman in tekst en beeld over de 12 jaar jonge Tecumseh Sparrow Spivet die tekeningen maakt voor het tijdschrift van Het Smithsonian Instituut in Washington. Nieuw Amsterdam bracht de Nederlandse vertaling door Harm Damsma en Niek Miedema: *De verzamelde werken van T.S. Spivet*. Schrijver Lieve Joris, vertaler Guido Goluke en de Canadese auteur Peter Behrens werkten vanaf september 2012 vijf maanden lang aan het NIAS in Wassenaar. **Lieve Joris** werkte aan een non-fictieboek over de relatie

tussen Azië en Afrika die de laatste jaren steeds meer aan intensiteit wint. Haar boek zal naar verwachting in het voorjaar van 2013 verschijnen bij Augustus.

Guido Goluke, literair vertaler Engels, werkte als *translator in residence* aan *The Wapshot Chronicle* (1957), de eerste en inmiddels klassiek geworden roman van de Amerikaanse auteur John Cheever (1912-1982). Zijn vertaling verschijnt in 2013 bij Van Gennep. Eerder verzorgde Goluke voor dezelfde uitgeverij de volledig herziene vertaling van Cheevers roman *Bullet Park*.

De verblijfsbeurzen voor Guido Goluke en Lieve Joris, ieder € 10.000, kwamen ten laste van het budget van het Nederlands Letterenfonds.

De Canadees-Amerikaanse auteur **Peter Behrens** werkte als buitenlandse *writer in residence* in Wassenaar aan een roman (werktitel 'Refugee Dreams') over Nederland aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog. Behrens baseert zich op de ervaringen van zijn vader die in september 1939 vanuit Rotterdam naar New York vluchtte op het schip 'De Volendam' van de Holland-Amerika Lijn. Behrens debuteerde met korte verhalen onder de titel *Night Driving* (1987) en publiceerde vorig jaar zijn tweede roman *The O'Briens*. Zijn roman *The Law of Dreams* – die bekroond werd met de voorname Governor General's Literary Award for Fiction – verscheen bij Podium in Nederlandse vertaling (door Johan Hos) als *De droomwet*. Behrens ontving van het NIAS een verblijfsbeurs.

Overige verblijfsbeurzen

Het Nederlands Letterenfonds kent een aantal verschillende uitwisselingsmogelijkheden, waarbij Nederlandse auteurs en vertalers de mogelijkheid wordt geboden om zich te begeven in een anderstalige literaire omgeving, een internationaal netwerk op te bouwen, kennis uit te wisselen en de deskundigheid te vergroten, en het eigen werk in het buitenland te promoten. Zo worden ieder jaar een of twee literair vertalers – met hun auteur – in staat gesteld in Banff (Canada) te verblijven en biedt het Ledig House (upstate New York, VS) iedere jaar een residentieplek aan: het ene jaar voor een auteur, het andere jaar voor een literair vertaler.

Mei 2012 was **Caroline Meijer**, literair vertaler Engels, te gast in het Ledig House om te werken aan *Seating Arrangements*, het debuut van de Amerikaanse schrijfster Maggie Shipstead (Bezige Bij). Meijer ontving een bijdrage van € 750 in de reiskosten.

Literair vertalers **Jos den Bekker** (Spaans) en **Sjaak de Jong** (Engels) verbleven juni 2012 enkele weken in het Banff International Literary Translation Centre in Canada. Den Bekker werkte daar aan zijn vertaling van *Los almuerzos* van de Colombiaanse auteur Evelio Rosero (voor uitgeverij De Geus). Sjaak de Jong werkte er in opdracht van uitgeverij De Bezige Bij Antwerpen aan de vertaling van Richard Ford's *Canada*. Beide vertalers ontvingen € 1.250 als tegemoetkoming in de reiskosten.

In januari verbleef **Abdelkader Benali** in het Verenigd Koninkrijk, voor enkele gastcolleges aan de vakgroepen Nederlands van London en Sheffield. Het betrof het staartje van zijn WiR-verblijf van najaar 2011. **Peter Buwalda** resideerde voor een maand in Wenen, doceerde aan de Universität Wien en verzorgde een publiek optreden in de 'Alte Schmiede'. **Lucette ter Borg** verbleef in juni een week als gastschrijver aan de Universität Oldenburg. Literair vertaler Nederlands-Italiaans **Claudi di Palermo** verzorgde in april, mei, juni en december gastcolleges Nederlandse taal- en letterkunde aan de Università di Napoli 'L'Orientale'. Daarbij werd onder meer *De donkere kamer van Damocles* behandeld en zijn columns van Paulien Cornelisse besproken en vertaald. Van november tot half december was **Atte Jongstra** gastauteur aan de Freie Universität Berlin. Jongstra verzorgde een aantal gastcolleges aan de vakgroep Nederlands en deed een publiek interview in het Literaturhaus aan de Fasanenstraße. In alle gevallen vergoedde het Fonds de reis- en verblijfskosten van de auteur en droeg zorg voor een honorarium. Vanaf het najaar van 2013 zal dit WiR-programma aan buitenlandse universiteiten worden voortgezet in een nauwe samenwerking met de Nederlandse Taalunie en het Vlaams Fonds voor de Letteren.

Vertalershuis Amsterdam

Het Vertalershuis Amsterdam ontving in 2012 vijftig literair vertalers uit het Nederlands, in totaal 22 verschillende nationaliteiten, voor een verblijf van minimaal twee weken en maximaal twee maanden. Deze vertalers werkten in het Vertalershuis aan de volgende projecten:

Marjolijn de Jager (VS)
Iki Freud, *Mannen en moeders*

Zandra Bezuidenhout (Zuid-Afrika)
Tommy Wieringa, *Joe Speedboot*

Gheorghe Nicolaescu (Roemenië)
Johan Daisne, *De trein der traagheid*

Mireille Cohendy (Frankrijk)
Jan Brokken, *Baltische zielen* en Benny Lindelauf, *Negen open armen*

Anne-Lucie Voorhoeve (Frankrijk)
Kader Abdolah, *De boodschapper*

Nadja Voznenko (Rusland)
Sjeng Scheijen, *Diaghilev*

Marianne Holberg (Duitsland)
Ad Dekkers, *Psychotherapie van de menselijke waardigheid*

João Pijnappel (Brazilië)
Vincenzo David, *Achter het riet*

Tibor Bérczes (Hongarije)
Michiel Wagenaar, *Stedebouw en burgerlijke vrijheid*

Micaela van Muylem (Argentinië)
Pourceur, Hertmans en Swyzen, *Tirannie van de tijd*
Maria Encheva (Bulgarije)
Connie Palmen, *IM* en *Lucifer*

Julio Grande Morales (Spanje)
Gauke Andriessse, *De handen van Kalman Teller*

Maja Weikert (Duitsland)
Gerbrand Bakker, *Boven is het stil*

Veronika ter Harmsel Havlíková (Tsjechië)
Proefschrift over Jan Cremer, zal in het Nederlands in boekvorm verschijnen.

Marlene Müller-Haas (Duitsland)
F. Bordewijk, *Bint*

Jana Pellarová (Tsjechië)
Peter Buwalda, *Bonita Avenue* en Annelies Verbeke, *Vissen reddden*

Ingrid Wikén Bonde (Zweden)
Kader Abdolah, *De koning*

- Per Holmer (Zweden)
Herman Koch, *Het diner*
- Rainer Kersten (Duitsland)
Tom Lanoye, *De Russen*
- Hanneke van der Heijden (Turkije/Ned.)
Ahmet Hamdi Tanpınar, *Sereen*
- Boriana Katzarska (Bulgarije)
Rutger Kopland, *Geselecteerde gedichten*
- Samvel Ghratyan (Armenië)
Johan Huizinga, *Herfsttij der Middeleeuwen*
- Stana Anzelj (Slovenië)
Kader Abdolah, *Het huis van de moskee*
- Orsolya Varga (Hongarije)
Anna Enquist, *Contrapunt*
- Adam Bžoch (Slowakije)
Thomas Rosenboom, *Publieke werken*
- Veronika Máthé (Hongarije)
Toine Heijmans, *Op zee*
- Bärbel Jänicke (Duitsland)
Gil Borms, Steven Stes, Ria van Den Heuvel, *ADHD bij volwassenen. Leven met eigenwijze hersenen*
- Simone Schroth (Duitsland)
Anne Frank, *Het Achterhuis en Verhaaltjesboek*
- Viktor Horváth (Hongarije)
Vincent van der Noort, *Getallen zijn je beste vrienden*
- Katjuša Ručigaj (Slovenië)
Anna Woltz, Vicky Janssen, *Meisje van Mars* en Marjolijn Hof, *Mijn Opa en ik en het varken Oma*
- Jelica Novakovic (Servië)
Robert Vuisje, *Alleen maar nette mensen*
- Malou van Wijk (Spanje)
Multatuli, *Max Havelaar*
- Anne van Raemdonck (Spanje)
Multatuli, *Max Havelaar*
- Alexa Stoicescu (Roemenië)
Annelies Verbeke, *Reus*
- Etsuko Nozaka (Japan)
Wouter van Reek, *Keepvogel en Kijkvogel – in het spoor van Mondriaan* en *Keepvogel de Uitvinding*
- Aino Roscher (Denemarken)
Bart Moeyaert, *De Melkweg*
- Henri Deluy (Frankrijk)
Herman Gorter, *Poëzie. Een keuze uit het werk*
- Gregor Seferens (Duitsland)
Geert Mak, *Reizen zonder John*
- Amelia De Vaal (Zuid Afrika)
Annie M.G. Schmidt, *Pluk van de Petteflet*
- Birgit Erdman (Duitsland)
Jaap Robben & Benjamin Leroy, *De Zuurtjes*
- Yumi Nishimura (Japan)
Edward van de Vendel, *De dagen van de Bluegrassliefde* en *De Gelukvinder* en Bart Moeyaert, *De Melkweg*
- Joakim Sundström (Zweden)
P.F. Thomése, *Grillroom Jeruzalem*
- Eva Schweikart (Duitsland)
Hilde Vandermeeren, *Operatie Bernie Buiten*
- Ivana Scepanovic (Servië)
Geert Mak, *In Europa*
- Rolf Erdorf (Duitsland)
Marco Kunst, *De sleuteldrager*
- Gül Özlen (Turkije)
Arnon Grunberg, *De man zonder ziekte* en Jessica Durlacher, *De held*
- Hedda Vormeland (Noorwegen)
Marieke van der Pol, *Voetlicht*
- Vishnu Khare (India)
Cees Nooteboom, *Rituelen*
- Judit Gera (Hongarije)
Erwin Mortier, *Godenslaap*
- Martin de Haan (Frankrijk/Ned.)
Verblijf in het Vertalershuis i.v.m. de Literaire Vertaaldagen

Kousbroek Essay Opdrachtregeling

Met de Kousbroek Essayopdrachtregeling beoogt het Letterenfonds (sinds 2011) de essayistiek te bevorderen en een podium te bieden. Redacties van dag- en weekbladen en van literaire tijdschriften (zowel in papieren als digitale vorm) kunnen een voorstel voorleggen voor een lang essay. Per jaar worden maximaal vier essaypublicaties in wisselende media met een maximum bedrag van € 5.000 ondersteund. De essayist Kousbroek indachtig worden er geen beperkingen gesteld aan het onderwerp. Originaliteit en denkracht, waarbij stilistisch talent samengaat met een oorspronkelijke geest, zijn bij de selectie wel van doorslaggevend belang.

In 2012 werden drie aanvragen ontvangen die alle drie zijn gehonoreerd:

Redactie **De Gids** voor de Kousbroeklezing 2013 in De Rode Hoed te Amsterdam. Lezing wordt gepubliceerd in *De Gids* en *NRC* (verkorte versie). Honorarium essayist/spreker en organisatie publieksavond: € 3.500

Redactie **Das Magazin** voor honorarium essayist en organisatie essaywedstrijd in 2013 in samenwerking met *NRC Next*. Essay wordt geplaatst in *Das Magazin* en *NRC Next*: € 4.907

Redactie literair tijdschrift **Tirade** voor honorarium van essayisten voor het pornografie-nummer; 'Twintig nieuwe ideeën voor de eerste drie minuten van een pornografische film' en de organisatie van een publieksbijeenkomst in de Hortus Botanicus te Amsterdam: € 5.000

Geïllustreerde Kinder- en Jeugdboeken

Voor geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur die zich door een bijzondere kwaliteit van tekst en beeld onderscheidt van het reguliere aanbod, is een subsidiebijdrage beschikbaar. Bij de bepaling van die kwaliteit is de relatie tussen tekst en beeld van belang. De financiële middelen voor de regeling Geïllustreerde Kinder- en Jeugdboeken worden mede beschikbaar gesteld door het Mondriaan Fonds.

In 2012 werden 21 aanvragen ontvangen, waarvan er 12 niet en 9 wel zijn gehonoreerd.

Afûk *Vier dappere muisjes* auteur Eppie Dam en illustrator Gerrit Terpstra, € 0

Autoped *Boekie Boekie* diverse auteurs en illustrators, € 15.000

De Geus *Als iemand ooit mijn botjes vindt* auteur Jaap Robben en illustrator Benjamin Leroy, € 4.075

Dutch Media/Pimento *Kodo, zoon van de Samoerai* auteur Bert Kouwenberg en illustrator Mark Janssen, € 0

Gottmer *Verliefd* auteur en illustrator Arnoud Wierstra, € 0

Gottmer *Het raadsel van alles wat leeft* auteur Jan Paul Schutten en illustrator Floor Rieder, € 18.368

Gottmer *Meneer Hond en Mevrouw Poes* illustrator Tjalling Houkema, € 5.900

Hoogland en Van Klaveren *ABC van Nederlandse illustratoren*, Joukje Akveld, € 0

Lemniscaat *Het eiland* auteur Marije Tolman en illustrator Ronald Tolman € 5.000

Lemniscaat *Vriendjes* auteur en illustrator Mies van Hout, € 0

Lemniscaat *Hoe komt een olifant toch aan al die kilo's grijs?* auteur E & E van Os en illustrator Alice Hoogstad, € 3.135

Lemniscaat *Bij ons in de straat* auteur Koos Meinderts en illustrator Annette Fienieg, € 0

Lemniscaat *Boelie's kerstplan* auteur Mathilde Stein en illustrator Chuck Groenink, € 0

Lemniscaat *De schoenen van de zeemeermin* auteur en illustrator Sanne te Loo, € 0

Lemniscaat *Springende pinguïns en lachende hyena's* auteur Jesse Goossens en illustrator Marije Tolman, € 0

Leopold *Die dag in augustus* auteur Rindert Kromhout en illustrator Annemarie van Haeringen € 5.243

Leopold *ABC van Tonke Dragt* auteur Joukje Akveld en illustrator Annemarie Terhell € 10.000

Querido *Poëzie Spektakel 5* onder redactie van Ted van Lieshout € 5.000

Querido *Groter dan een droom* auteur en illustrator Marit Törnqvist, € 0

Querido *Tinka mag trakteren* auteur en illustrator Daan Remmerts de Vries, € 0

Querido *Piep wil oversteken* auteur en illustrator Fleur van der Weel, € 0

Schwob-regeling

De Schwob-regeling biedt een handreiking aan literaire uitgeverijen die een risicovolle maar belangrijke nieuwe vertaling in het Nederlands willen publiceren. Nederlandse uitgeverijen kunnen voor dergelijke publicaties – sinds najaar 2011 – een bijdrage in de productie- en promotiekosten aanvragen. Daarbij wordt voorrang gegeven aan vertalingen in het Nederlands uit die taalgebieden of landen waar géén instituut of fonds bestaat dat voorzieningen kent ter ondersteuning van de vertaalkosten van een boekuitgave. Bij de beoordeling van de aanvraag spelen onder meer de begroting en de literaire (vertaal)kwaliteit van de voorgelegde 'moderne klassieker' en van de beoogde vertaler een rol. Met dit initiatief wil het Letterenfonds de nieuwsgierigheid naar vertaalde literatuur verbreden en de kwaliteit en diversiteit van de literatuur in Nederlandse vertaling stimuleren.

In 2012 zijn in totaal 21 aanvragen ontvangen, waarover in twee rondes is besloten. Twee aanvragen zijn afgewezen, 19 aanvragen konden worden gehonoreerd:

De Arbeiderspers: *De brieven van Ted Hughes* van Ted Hughes, vertaald uit het Engels door Nelleke van Maaren, € 3.100

De Arbeiderspers: *Sergeant in de sneeuw* van Mario Rigoni Stern, vertaald uit het Italiaans door Asker Pelgrom, € 7.000

Athenaeum-Polak & Van Genneep: *Goudstof* van Ibrahim al-Koni, vertaald uit het Arabisch door Jan Jaap de Ruiter, € 3.430

Athenaeum-Polak & Van Genneep: *Nedjma* van Kateb Yacine, vertaald uit het Frans door Hester Tollenaar, € 6.349

Athenaeum-Polak & Van Genneep: *Het verhaal van Chirbet* van Chiz'a S. Yizhar, vertaald uit het Hebreeuws door Ruben Verhasselt, € 3.900

Atlas-Contact: *De legende van de heilige drinker* van Joseph Roth, vertaald uit het Duits door Wilfred Oranje, € 1.300

Atlas-Contact: *De pop* van Bolesław Prus, vertaald uit het Pools door Karol Lesman, € 7.000

Coppens & Frenks: *De liefde van Pierre Neuhart* van Emanuel Bove, vertaald uit het Frans door Mirjam de Veth, € 3.900

Cossee: *Naakt onder wolven* van Bruno Apitz, vertaald uit het Duits door Marten de Vries, € 3.540

Van Genneep: *The Wapshot Chronicle* van John Cheever, vertaald uit het Engels door Guido Golüke, € 7.000

Van Genneep: *De nieuwkomers deel 3* van Lojze Kovacic, vertaald uit het Sloveens door Roel Schuyt, € 5.960

Lebowski: *Rummelplatz* van Werner Bräunig, vertaald uit het Duits door Marcel Misset, € 0

Lebowski: *Butcher's Crossing* van John Williams, vertaald uit het Engels door Ton Heuvelmans, € 2.200

Menken, Kasander & Wigman: *Caesar of niets* van Pió Baroja, vertaald uit het Spaans door Frans Oosterholt, € 6.900

Meulenhoff: *De schimmen* van César Aira, vertaald uit het Spaans door Adri Boon, € 6.250

Nieuw Amsterdam: *De Wertheims* van Silvia Tennenbaum, vertaald uit het Engels door Emmy van Beest en Josephine Ruitenbergh, € 0

Van Oorschot: *De verhalen* van Isaac Babel, vertaald uit het Russisch door Froukje Slofstra, € 7.000

Van Oorschot: *De weg van alle vlees* van Samuel Butler, vertaald uit het Engels door Nele Ysebaert, € 7.000

Vantilt: *Minima Moralia* van Adorno, vertaald uit het Duits door Hans Driessen, € 5.750

Vier Windstreken: *Het kleine Ik ben Ik* van Mira Lobe, vertaald uit het Duits door Maria van Donkelaar, € 2.650

De Wereldbibliotheek: *Succes* van Lion Feuchtwanger, vertaald uit het Duits door Antony Donker, € 7.000

Literaire uitgaven

Nederlandse en Friese uitgevers kunnen bij het Nederlands Letterenfonds een tegemoetkoming in de kosten aanvragen voor de uitgave van moeilijk te exploiteren (oorspronkelijk Nederlandstalige of Friese) titels, die bestemd zijn voor een algemeen lezerspubliek en die de kwaliteit en diversiteit van het boekenaanbod vergroten. De subsidies zijn niet kostendekkend; ze dienen als aanvulling. Toegekende productiesubsidies bedragen maximaal 70% van het begrote tekort.

In 2012 zijn 15 aanvragen gehonoreerd, waarvan twee voor delen uit reeksen:

Afûk/Utjouwerij Fryslân *Stofsûgersjongers/Stofzuigerzangers* Tsead Bruinja, € 3.306

De Arbeiderspers *Verzamelde gedichten* Jan Eijkelboom, € 2.146

Athenaeum - Polak & Van Gennep *De gedichten P.C. Hooft*, editoren Johan Koppenol, Ton van Strien en Natascha Veldhorst, € 6.080 (Gefinancierd uit middelen Literaire klassieken.)

Athenaeum - Polak & Van Gennep *De correspondentie van Louis Couperus*, editor H.T.M. van Vliet, € 11.577

Atlas-Contact *Ferdinand Domela Nieuwenhuis, een romantische revolutionair* Jan Willem Stutje, € 0

Cossee *J.M. Coetzee, een schrijversleven* J.C. Kanne-meijer, vertaler Joost Poort, € 2.503

Friese Pers Boekerij *Dit is it/het gedicht* Elske Kampen, € 2.028

Friese Pers Boekerij *Mem sjoch boi* Eppie Dam, € 963

Frysk & frij *Samle fersen* Jan Wybenga, € 4.256

Hans Kusters Music/HKM Records *Hier komt de poëzie!* Ramsey Nasr, € 6.172

Nieuw Amsterdam *Jeanne d'Arc, het proces* Daniel Hobbins, vertalers Gabriëlle Dekker en Leen Van Den Broucke, € 4.177

Podium *De ziel van Nederland* Herman Franke, € 0

Stichting Bulkboek Literaire Klassieken *Bulkboek Literaire Klassieken, 2012-2013* Diverse auteurs en diverse editoren, € 5.970

Vantilt *Gerrit Paape. Levens en werken.* Peter Altena, € 8.401

Wijdemeer *Troch eigen lânskip* Willem Abma, € 3.353

Literaire uitgaven, Reeksen:

Ad. Donker *De correspondentie van Desiderius Erasmus, deel 10*, vertaler Ton Slits € 5.000

Ad. Donker *De correspondentie van Desiderius Erasmus, deel 11*, vertaler Rob Tuijenga € 5.000

Literaire tijdschriften

Vorbereiding nieuwe Cultuurnotaperiode 2013-2016
Juni 2011 kondigde het ministerie een subsidiestop aan voor alle kunst- en literaire tijdschriften. Voor het Fonds betekende dit besluit een beëindiging van de regeling literaire tijdschriften per 1 januari 2013. In overleg met het ministerie van OCW werd evenwel de mogelijkheid gecreëerd ook vanaf 2013 te kunnen blijven investeren in de digitale ontwikkelingen en verschijningsvorm van tijdschriften.

Het Prins Bernhard Cultuurfonds en het Letterenfonds besloten – na een oproep van schrijver Arnon Grunberg in *de Volkskrant* om de literaire tijdschriften te redden – de krachten te bundelen. Na een traject van onderzoek is het Initiatief Literaire Tijdschriften opgezet, gericht op ondersteuning en vernieuwing van de literaire tijdschriften. In het huidige internettijdperk draait het naast inhoud om aanwezigheid: op papier, op internet, op de Bühne (live), in de sociale media, in een app. Tijdschriftredacties hebben te maken met een enorme toename aan werk en kosten. De nieuwe media vragen om een nieuw soort kennis. Dit indachtig wilden de fondsen een aantal getalenteerde redacties financieel voldoende ruimte bieden om zich zowel op de inhoud, als op de nieuwe media en de nieuwe presentatievormen te kunnen richten.

Uitgangspunt was een publiek-private samenwerking op basis van inhoudelijke en financiële gelijkwaardigheid. Het Letterenfonds legde het Initiatief Literaire Tijdschriften vast in de nieuwe regeling Digitale literaire projecten 2013-2014. Het Letterenfonds bracht € 50.000 in voor de digitale ontwikkeling, het Cultuurfonds € 50.000 om te investeren in plannen voor publieksbereik, waaronder ook het papieren tijdschrift.

Het tijdschrifteninitiatief trok veel aandacht en positieve publiciteit, wat leidde tot een hoog aantal aanvragen: 18. De 17 aanvragen (één aanvrager trok zich terug) werden beoordeeld door een aparte commissie, bestaande uit: Ton Anbeek (voorzitter), Ari Doeser, Nynke Kruidenink (lid Raad van advies), Annemiek Neefjes (lid Raad van advies) en Thomas Verbogt. De commissie kwam in 2012 twee keer bijeen, en selecteerde zes tijdschriften voor de vervolgronde in januari 2013.

Regeling Literaire tijdschriften 2009-2012

In 2012 verleende het Fonds aan 11 literaire tijdschriften, waaronder 2 Friese een structurele subsidie. Daarnaast honoreerde het Fonds een subsidieaanvraag voor een stimuleringssubsidie. De aanvragers waren dezelfde als in 2011.

Stichting De Gids voor De Gids, € 39.320

Stichting Hispel voor Ensafh, € 31.894

Stichting Liter voor Liter, € 13.712

Stichting Parmentier voor Parmentier, € 20.937

Stichting Poëzieclub voor Awater, € 2.949

Uitgeverij Afûk voor De Moanne, € 24.771

Uitgeverij Bas Lubberhuizen voor De Parelduiker, € 17.340

Uitgeverij Mouria voor Kort Verhaal, € 24.181
Uitgeverij Nieuw Amsterdam voor Hollands Maandblad, € 20.967
Uitgeverij Querido voor De Revisor, € 24.158
Uitgeverij Van Oorschot voor Tirade, € 30.044
Uitgeverij Wereldbibliotheek voor Armada, € 18.873

Promotie literaire tijdschriften 2012

Individuele promotiesubsidies

De subsidierestricties die 1 januari 2013 van kracht worden, betekenen een scherpe breuk met het verleden. In het verslagjaar heeft het Fonds ter invulling van zijn 'promotiebeleid tijdschriften' een eenmalige aanvraagmogelijkheid gecreëerd. Redacties die binnen de tijdschriftenregeling 2009-2012 vielen konden tot 1 december 2012 een promotieplan indienen, gericht op de vergroting van de zichtbaarheid en het publieksbereik van hun tijdschrift. Het maximumbedrag per aanvraag bedroeg 3.000 euro. De plannen mochten ook ambitieuzer zijn; cofinanciering was daarbij een vereiste.

In 2012 zijn in totaal 8 aanvragen ontvangen, die alle 8 konden worden gehonoreerd:

Stichting De Gids voor *De Gids* € 3.000
Stichting Hispel voor *Ensaft* € 3.000
Stichting Liter voor *Liter* € 3.000
Uitgeverij Bas Lubberhuizen voor *De Parelduiker* € 3.000
Uitgeverij Mouria voor *Kort Verhaal* € 3.000
Uitgeverij Nieuw Amsterdam voor *Hollands Maandblad* € 3.000
Uitgeverij Van Oorschot voor *Tirade* € 3.000
Uitgeverij Querido voor *De Revisor* € 3.000

Collectieve promotie

Het fonds ontwikkelde samen met de Nederlandse Taalunie (penvoerder) en het Vlaams Fonds voor de Letteren op verzoek van de tijdschriften in 2009 een online tijdschriftenladder: www.literairetijdschriften.org, met als doel de zichtbaarheid van de in totaal 24 gesubsidieerde bladen op internet te vergroten. Voor het Fonds waren hier in 2012 geen investeringen mee gemoeid.

Pilot Digitale literaire projecten

In aanloop naar de definitieve versie van de Regeling Digitale literaire projecten 2013-2014 die met ingang van 1 januari 2013 van kracht zou worden, en die tevens ruimte gaat bieden aan literaire tijdschriften, scherpste het fonds in 2012 de pilotversie opnieuw aan. Nieuw in deze versie was de mogelijkheid van 'live aanvragen', waarbij de aanvragers konden worden uitgenodigd hun aanvraag mondeling voor de commissie toe te komen lichten. Commissie en Fonds oordeelden positief over deze werkwijze. Andere aanpassingen betroffen onder meer het maximale subsidiebedrag per project (verlaagd naar € 15.000), het openstellen van de regeling voor vertalers en voor de zogeheten BES-eilanden, en de eis van cofinanciering door ten minste een derde partij.

In 2012 zijn in totaal 13 aanvragen ontvangen waarvan er twee buiten behandeling zijn gesteld. Eén (individuele) aanvraag is afgewezen, tien aanvragen zijn gehonoreerd:

Jan Baeke/Alfred Marseille voor *Harde cijfers* (online data gedicht), € 8.500
Das Magazin V.O.F. voor *De online courant*, € 5.770,-
De Contrabas voor Jaarlijsten poëzie 2008 t/m 2012 (aanvraag uit 2011), nederlandsepoezie.org, € 6.250
Lauren Grusenmeyer/Ines Cox voor *Zichtboek* (sociale media platformen wekken alter ego's tot leven, geïnspireerd op gedichten van Rozalie Hirs), € 5.800
Marcel Prins voor *Ondergedoken als Anne Frank* (verrijkt e-book), € 10.000
Sidney Vollmer voor *Teerling* (boek, multifunctionele app, televisieserie), € 10.000, en voor Giraffe TV, € 5.660
Stichting Dichter Draagt Voor voor Poëziefilmpjes, € 10.000
Stichting De Gids voor Victory Boogie Woogie (literaire game), € 15.000
Stichting Vertaalverhaal.nl voor de website vertaalverhaal.nl, € 3.000

Spreekuur Digitaal

Het Fonds organiseerde in 2012 in samenwerking met Jasper Visser (lid Raad van advies) drie spreekuren over de basisprincipes van een effectieve en toekomstgerichte site. Doelgroep: de aanvragers uit de decemberronde 2011, en eventuele andere belangstellenden. In de spreekuren namen experts de site met de aanvrager door en dachten mee over een passende digitale strategie (techniek, communicatie, marketing). Het Fonds wilde hiermee zijn investering in ooteoote.nl, tijdschriftterras.nl en mogelijk ook nederlandsepoezie.org (jaarlijsten) maximaliseren, als ook zijn aanvragers faciliteren. De spreekuren werden in maart en april gehouden. De betrokkenen reageerden (zeer) positief, en hebben de opgedane kennis grotendeels in praktijk gebracht.

Incidentele subsidies literaire manifestaties en projecten

De regeling Incidentele Literaire Projecten en Manifestaties is bedoeld voor literaire projecten of festivals die gericht zijn op vergroting van het publiek voor de Nederlandse literatuur. Ook projecten waarbij sprake is van een samenwerking tussen Nederlandse en internationale literatuur vallen binnen het bereik van de regeling.

In 2012 zijn 32 aanvragen ontvangen waarvan er 6 zijn afgewezen en 26 konden worden gehonoreerd:

Anna Bijnsstichting

Keynote speech Rachel Cusk
22 november 2011
diverse locaties in Nederland
Aangevraagd 3.000 euro
Toegekend 1.500 euro

BKKC

Uitgeschreven ruimte
Vanaf 18 oktober 2012
diverse locaties in Brabant
Aangevraagd 10.000 euro
Toegekend 7.000 euro

Boekids

Kinderboekenfestival
20 januari 2013
Paard van Troje, Humanity House, Den Haag
Aangevraagd 15.000 euro
Toegekend 15.000 euro

Behoud de Begeerte

Saint Amour Nederland
februari 2013
diverse theaters in Nederland
Aangevraagd 22.000 euro
Toegekend 22.000 euro

Bookawake

TiLT (Tilburg in Literatuur en Theater)
Theater De NWE Vorst
17 maart 2012
Aangevraagd 3.750 euro
Toegekend 3.000 euro

Bookawake

TiLT (Tilburg in Literatuur en Theater)
23 maart 2013
verschillende locaties in Tilburg
Aangevraagd 7.000 euro
Toegekend 7.000 euro

Cimaké

Project F. M. Arion 2013
diverse locaties in Nederland
Aangevraagd 10.000 euro
Toegekend 5.000 euro

De Nieuwe Bibliotheek

Schrijversblock 2012
4 november 2012
Diverse huiskamers, Almere
Aangevraagd 5.000 euro
Toegekend 3.000 euro

Dichter aan Huis

Verhaal Halen 2012
29 en 30 september 2012
Diverse locaties, Den Haag
Aangevraagd 14.000 euro
Toegekend 10.000 euro

Dichters in de Prinsentuin

25, 26 en 27 juli 2012
Poëziefestival
Prinsentuin, Groningen
Aangevraagd 7.000 euro
Toegekend 7.000 euro

IBBY Nederland

Lidmaatschap en activiteiten in 2013
Aangevraagd 12.850 euro
Toegekend 12.850 euro

Initiatief Narratieve Journalistiek Nederland

Conferentie voor narratieve journalistiek
Universiteit van Amsterdam
April 2012
Aangevraagd 6.500 euro
Aanvraag afgewezen

Kleine Revoluties Producties

Dichtersfestival
12 augustus 2012
Landgoed Elswout, Haarlem
Aangevraagd 1.000 euro
Toegekend 1.000 euro

Letterkundig Museum

Kinderboekenparade
14 oktober 2012
Den Haag
Aangevraagd 8.000 euro
Toegekend 8.000 euro

Lezersfeest

Lezersfeest 2012
10 november 2012
Bibliotheek Rotterdam
Aangevraagd 5.000 euro
Toegekend 3.000 euro

Noorderzon Performing Arts Festival

Literaturia 2012
16-28 augustus
Groningen
Aangevraagd 6.500 euro
Toegekend 6.500 euro

Onbederf'lijk Vers

17 oktober 2012
Poëziefestival Onbederf'lijk Vers
Tien locaties in Nijmegen
Aangevraagd 5.000 euro
Toegekend 5.000 euro

Ons Suriname

Clark Accord-lezing 2012
6 maart
Openbare Bibliotheek Amsterdam
Aangevraagd 1.900 euro
Aanvraag afgewezen

Odapark, centrum voor hedendaagse kunst

13 mei – 30 september 2012
Mindmap, kunst en psychiatrie
Venray, diverse locaties
Aangevraagd 10.000 euro
Toegekend 7.000 euro

PEN Nederland

Activiteiten in 2013
Aangevraagd 24.500 euro
Toegekend: 24.500 euro

Perdu

juni 2012
Poëziefestival Nacht van de lange verzen
Perdu, Amsterdam
Aangevraagd 2.000 euro
Aanvraag afgewezen

Poem Express

BoekieBoekie-Speelkwartier 2013
Aangevraagd 46.000 euro
Aanvraag afgewezen

Schrijvers Binnen

Noordwijk-binnen
januari 2013
Aangevraagd 1.000 euro
Aanvraag afgewezen

Schunck

Louis Paul Boon-manifestatie
29 september 2012
Schunck, Heerlen
Aangevraagd 5.500 euro
Toegekend 5.500 euro

SLAU

Literaire Meesters: Slauerhoff
6 t/m 20 november 2012
Utrecht, diverse lokaties
Aangevraagd 12.000 euro
Toegekend 8.000 euro

Stichting Literaire Activiteiten Groningen

Prozafestival Het Grote Gebeuren
16, 17 en 18 november 2012
Diverse locaties in Groningen
Aangevraagd 6.000 euro
Toegekend 6.000 euro

Stichting Literaire Activiteiten Groningen

Poëziemarathon 2013
30 en 31 januari 2013
Diverse locaties in Groningen
Aangevraagd 5.000 euro
Toegekend 5.000 euro

Theatergroep Flint

Het grote Zirkus van Poëzie
Diverse podia en festivals
Aangevraagd 5.062,50 euro
Toegekend 5.062 euro

WG Kunst

Piranhasoep of Pannekoeken
12 jan. tot en met 1 feb. 2013
Amsterdam, WG-terrein
Aangevraagd 4.000 euro
Aanvraag is afgewezen

Willem Barentsz Stichting

Literaire Poolnacht
4 avonden in 2012
Aangevraagd 1.100 euro
Toegekend 1.100 euro

Writers Unlimited

Turkije tournee met Nederlandse auteurs
September / oktober 2012
Aangevraagd 9.750 euro
Toegekend 2.000 euro

Zonnewende Flevoland

Festival Sunstation
Observatorium Robert Morris, Lelystad
21 juni 2012
Aangevraagd 15.000 euro
Toegekend 5.000 euro

Internationale literaire manifestaties en projecten

Het doel van de regeling Internationale Literaire Projecten en Manifestaties is om Nederlandse en buitenlandse professionele literaire organisaties in staat te stellen een veelzijdig, internationaal literatuurfestival te organiseren in Nederland of in het buitenland, met een zo groot mogelijk publieksbereik en een brede uitstraling. Ook projecten gericht op de promotie van de Nederlandse literatuur in het buitenland of op de wisselwerking tussen Nederlandse en buitenlandse literatuur komen in aanmerking voor subsidiëring. De maximale bijdrage is € 25.000 per project.

In totaal zijn 19 aanvragen ontvangen die alle 19 konden worden gehonoreerd.

Bruno Schulz Foundation

Poëziefestival Czas Poetow (Tijd voor Dichters)
19 – 21 mei 2012
Lublin, Polen
Aangevraagd 8.000 euro
Toegekend 4.500 euro

Edinburgh International Book festival

11 – 27 augustus 2012
Charlotte Square
Edinburgh
Aangevraagd 3.030 euro (2.438 pond)
Toegekend 3.030 euro

Freie Universität Berlin

Institut für Deutsche und Niederländische Literatur
'Der Affe aus dem Armel', poëzieprogramma
Mei 2012
Aangevraagd 3.200 euro
Toegekend 3.200 euro

Institut Néerlandais

Poètes néerlandais de la modernité
15 juni 2012
Institut Néerlandais, Parijs
Aangevraagd 2.000 euro
Toegekend 2.000 euro

International Istanbul Poetry Festival

11 – 15 september 2012
Istanbul, rond de 12 locaties
Aangevraagd 5.000 euro
Toegekend 5.000 euro

internationales literaturfestival berlin

4-15 september 2012
Aangevraagd 3.000 euro
Toegekend 3.000 euro

Literatuurhuis Utrecht

City2City 2012
21 t/m 29 april 2012
Utrecht, diverse locaties
Aangevraagd 25.000 euro
Toegekend 15.000 euro

Maastricht International Poetry Nights

25, 26 en 27 oktober
Theater La Bonbonnière Maastricht
Aangevraagd 10.000 euro
Toegekend 10.000 euro

Nederlandse Ambassade Rome

Nederlandse Presentatie Comics en Games Lucca
1 – 4 november 2012
Aangevraagd 15.000 euro
Toegekend 15.000 euro

Nederlandse Ambassade Rome

Pisa book fair, deelname van 9 Nederlandse auteurs
22 t/m 25 november
Pisa, Italië
Aangevraagd 5.500 euro
Toegekend 5.500 euro

Passa Porta Festival Brussel

Deelname van 10 Nederlandse auteurs
20-24 maart 2013
diverse locaties
Aangevraagd 20.000 euro
Toegekend 20.000 euro

Stad Venetië & Ca' Foscari University

Crossroads of Civilization
18 – 21 april 2012
Venetië, diverse locaties
Aangevraagd 5.000 euro
Toegekend 5.000 euro

SLAA

25 september 2012
Lange avond van het korte verhaal
De Balie, grote zaal
Aangevraagd 4.200 euro
Toegekend 4.200 euro

Stadtbibliothek Neuss

zomer 2012
Literarischer Sommer
Tien steden aan Rijn en Maas
Aangevraagd 3.500 euro
Toegekend 3.500 euro

Stadtkirche Darmstadt

'Passion: Niederlande in Darmstadt'
22 januari tot 19 februari 2012
Aangevraagd 5.000 euro
Toegekend 5.000 euro

Stichting PCOS

Kinderboekenfestival Paramaribo

April / mei 2012

Aangevraagd 25.000 euro

Toegekend 20.000 euro

Speaking Volumes Live Literature Productions High Impact: Literature from the Low Countries

14 – 19 januari 2013

Optredens van 6 Nederlandse en Vlaamse schrijvers in Oxford, Birmingham, Liverpool, Sheffield, Norwich, Londen

Aangevraagd 6.000 euro

Toegekend 6.000 euro

VerseFest Ottawa

Deelname H el ene Gel ens, Eva Gerlach, Erik Lindner

20 januari 2013

Knox Presbyterian Church, Ottawa, Canada

Aangevraagd 3.000 euro

Toegekend Toekennen: 3.000 euro

Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede

Crossing Border Enschede

15 en 16 november 2012

Aangevraagd 25.000

Toegekend: 15.000 euro

Translation Grants

Buitenlandse uitgevers kunnen een aanvraag indienen voor een bijdrage (van maximaal 70%) in de vertaalkosten van een oorspronkelijk Nederlands literair werk. Aanvragen kunnen in principe alleen voor de eerste twee vertalingen van het werk van een bepaalde auteur worden ingediend. Bij de beoordeling van de aanvraag spelen de literaire kwaliteit van het boek en van het werk van de beoogde vertaler alsmede de professionaliteit van de buitenlandse uitgever een belangrijke rol. Dit jaar kwamen 240 aanvragen binnen die aan alle voorwaarden voldeden en die in behandeling konden worden genomen en gehonoreerd. Naast de 'translation grants' worden incidenteel ook productiesubsidies aan buitenlandse uitgevers verleend en zgn. aanvullende honoraria aan literair vertalers uit het Nederlands. In 2012 zijn voor de vertaling van onderstaande titels 'translation grants' verleend aan de genoemde buitenlandse uitgevers, waar van toepassing zijn ook de productiesubsidies en incidentele aanvullende honoraria vermeld.

Fictie

Abdolah, Kader: *De koning*, **Iperborea** (Italië), Elisabetta Svaluto Moreolo,   4.230

Abdolah, Kader: *De koning*, **Etik Yayinlari** (Turkije), Burak Sengir,   3.500

Abdolah, Kader: *De kraai*, **Etik Yayinlari** (Turkije), Burcu Duman,   770

Abdolah, Kader: *De boodschapper*, **Baran** (Zweden; taal: Farsi), Soheela Sanati,   1.750

Abdolah, Kader: *Het huis van de moskee*, **Janet 45** (Bulgarije), Nina Sirakova, aanvullend   3.250

Abdolah, Kader: *Het huis van de moskee*, **Kalima** (Arabische Emiraten), Mabruk Mansuri,   3.230

Al Galidi, Rodaan: *De autist en de postduif*, **Zavet** (Servië), Jelica Novaković-Lopu ina,   910

Anna, Threes: *Wachten op de moesson*, **Pax Forlag** (Noorwegen), Hedda Vormeland,   9.070

Bakker, Gerbrand: *Boven is het stil*, **All Prints** (Libanon), Antoine Bassil,   2.550

Bakker, Gerbrand: *Boven is het stil*, **Fraktura** (Kroatië), Maja Weikert,   3.080

Bakker, Gerbrand: *Boven is het stil*, **Paseka** (Tsjechië), Hana Kulisanova,   2.100

Bakker, Gerbrand: *Boven is het stil*, **Rayo Verde** (Spanje, Catalaans), Maria Rosich Andreu,   2.550

Bakker, Gerbrand: *Boven is het stil*, **Rayo Verde** (Spanje, Spaans), Julio Grande Morales,   4.220

Bakker, Gerbrand: *Boven is het stil*, **Shanghai 99** (China), Xiaomei Wu,   1.050

Bakker, Gerbrand: *De omweg*, **Metis Yayinlari** (Turkije), T rkay Yalniz,   1.980

Bijlsma, Aliefka: *Mede namens mijn vrouw*, **Livros de Safr ** (Brazilië), Cristiano Zwiesele do Amaral,   1.060

Bordewijk, Ferdinand.: *Bint*, **C.H. Beck** (Duitsland), Marlene M ller-Haas,   2.850

Buwalda, Peter: *Bonita Avenue*, **Actes Sud** (Frankrijk), Arlette Ounanian,   10.070

Buwalda, Peter: *Bonita Avenue*, **Odeon** (Tsjechië), Jana Pellarová-Irmannov ,   2.510

Buwalda, Peter: *Bonita Avenue*, **Pushkin** (Engeland), Jonathan Reeder, € 11.760

Campert, Remco: *Het leven is vurrukkulluk*, **Lit Edizioni** (Italië), David Santoro, € 1.580

Couperus, Louis: *Eline Vere*, **Ikona** (Macedonië), Eli Doezè, € 6.850

Croiset, Hans: *Lucifer onder de Linden*, **Schöffling** (Duitsland), Mirjam Pressler, € 2.800

Dis, Adriaan van: *De wandelaar*, **Univers** (Roemenië), Alexa Stoicescu, € 1.850

Dis, Adriaan van: *Tikkop*, **MacLehose** (Engeland), Ina Rilke, € 5.180

Drehmanns, Peter: *De begeleider*, **Odoya** (Italië), Laura Pignatti, € 2.950

Durlacher, Jessica: *De held*, **Turbine** (Denemarken), Lise Bøgh-Sørensen - Gudrun Gilhuis-Glenthøj, € 5.530

Emants, Marcellus: *Een nagelaten bekentenis*, **Fiorido** (Argentinië), Diego Puls, € 2.540 (Klassieker)

Enquist, Anna: *Contrapunt*, **Libri** (Hongarije), Orsolya Varga, € 2.410

Enter, Stephan: *Grip*, **Berlin Verlag** (Duitsland), Christiane Kuby, € 3.190

Goemans, Anne-Gine: *Glijvlucht*, **Suhrkamp** (Duitsland), Andreas Ecke, € 6.230

Goemans, Anne-Gine: *Glijvlucht*, **Turbine** (Denemarken), Lise Bøgh-Sørensen - Gudrun Gilhuis-Glenthøj, € 6.490

Grunberg, Arnon: *Tirza*, **B & S** (Servië), Tamara Britka - Jelica Novaković-Lopušina, € 4.550

Haan, Tjaard de (ed.): *Nederlandse volksprookjes*, **Nápkut** (Hongarije), Atilla Csokonai, € 1.000

Haasse, Hella S.: *Oeroeg*, **Portobello Books** (Engeland), Ina Rilke, € 2.550

Heijmans, Toine: *Op zee*, **Christian Bourgois** (Frankrijk), Danielle Losman, € 2.250

Hermans, W.F.: *Nooit meer slapen*, **Adelphi** (Italië), Claudia Di Palermo, € 6.820

Jagt, Marek van der: *De geschiedenis van mijn kaalheid*, **Alef Yayinevi** (Turkije), Füsün Özlen, € 3.330

Kellendonk, Frans: *'De giraf'*, In: **Deshima** (Frankrijk), Daniel Cunin, € 110

Koch, Herman: *Het diner*, **Harbor Point/Media Rodzina** (Polen), Jadwiga Jędryas, € 1.500

Koch, Herman: *Het diner*, **Siltala** (Finland), Sanna van Leeuwen, € 3.850

Koch, Herman: *Zomerhuis met zwembad*, **Forlagio** (IJsland), Ragna Sigurdardóttir, € 3.290

Koch, Herman: *Zomerhuis met zwembad*, **Pax Forlag** (Noorwegen), Hedda Vormeland, € 7.250

Koch, Herman: *Zomerhuis met zwembad*, **Salamandra** (Spanje, Spaans), Maria Rosich Andreu, € 3.020

Kwast, Ernest van der: *Giovanna's navel*, **ISBN Edizioni** (Italië), Alessandra Liberati, € 910

Loo, Tessa de: *De tweeling*, **Anhui** (China), Jingjing Huang, € 1.610

Loo, Tessa de: *De tweeling*, **Antolog** (Macedonië), Eli Doezè, € 3.740

Mersbergen, Jan van: *Naar de overkant van de nacht*, **Dedalus** (Turkije), Burak Sengir, € 1.050 (met Mondriaan Fonds)

Moor, Margriet de: *De schilder en het meisje*, **Maren Sell** (Frankrijk), Annie Kroon, € 4.700

Moor, Margriet de: *De Virtuoes*, **Pistorius** (Tsjechië),

Magda de Bruin-Hüblová, € 900

Multatuli, *Max Havelaar*, **Condaghés** (Italië, Sardinië), Giovanni Antioco Cappai, € 5.780

Nooteboom, Cees: *Rituelen*, **Antolog** (Macedonië), Eli Doezè, € 2.835

Nooteboom, Cees: *Zelfportret van een ander*, **Calambur** (Spanje), Fernando García de la Banda, € 3.300

Pröpper, Henk: *Het zwaard van de krab*, **Hakibbutz Hameuchad** (Israël), Rachèle Liberman, € 1.260

Rosenboom, Thomas: *Publieke werken*, **Kalligram** (Slowakije), Adam Bžoch, € 5.000

Schendel, Arthur van: *Het fregatschip Johanna Maria*, **Ed del Ermitano** (Mexico), Diego Puls, aanvullend € 650

Schippers, K.: *Waar was je nou?*, **Univers** (Roemenië), Alexa Stoicescu, € 2.180

Slauerhoff, J.J.: *Schuim en asch*, **Európa** (Slowakije), Adam Bžoch, € 3.200

Snel, Guido en Nurnaz Deniz: *Ayla en Hugo*, **Dedalus** (Turkije), € 1.750

Stroink, Michiel: *Of ik gek ben*, **Text** (Rusland), Ekaterina Assoian, € 1.970

Vuijsje, Robert: *Alleen maar nette mensen*, **Clio** (Servië), Jelica Novaković-Lopušina, € 2.450

Zwaan, Joshua: *Parnassia*, **Bloomsbury** (Duitsland), Christiane Kuby – Herbert Post, € 4.930

Literaire non-fictie

Ankersmit, Frank: *De historische ervaring*, **Dedalus** (Turkije), Ismail Candan, € 730

Barnouw, David: *Wie verraadde Anne Frank*, **Academia** (Tsjechië), Jana Mitácková, € 400.

Bod, Rens: *De vergeten wetenschappen*, **Oxford UP** (Engeland), Lynne Richards, € 10.750

Boersema, Jan: *Beelden van Paaseiland*, **Cambridge UP** (USA), Diane Webb, € 5.850

Bohlmeijer, Arno: *Wie gevonden wil worden*, **Bayard** (Frankrijk) € 1.670

Boom, Henk: *De grote Turk*, **Parthas** (Duitsland), Birgit Erdmann - Bärbel Jänicke, € 6.750

Bos, Jan Willem: *Verdacht. Mijn Securitedossier*, **Trei** (Roemenië), Alexa Stoicescu, € 1.610

Boxsel, Matthijs van: *De encyclopedie van de domheid*, **Shanghai Lit. & Art PH** (China), Yuanyuan Wang, € 1.440, alsmede een bijdrage in de productiekosten van € 1.200

Brokken, Jan: *Baltische zielen*, **Czarne** (Polen), Alicja Oczko, € 3.190

Campen, Cretien van: *Gekleurd verleden*, **Oxford UP** (UK), Julian Ross, € 3.560

Campschreur, Willem: *Een perspectief voor Papoea*, **Kanisius** (Indonesië), Jan Riberu, € 2.590

Cleef, Alfred van: *De verborgen ordening*, **Mare** (Duitsland), Marlene Müller-Haas, € 7.500

Dekkers, Midas: *Rood*, **MacLehose Press** (Engeland), Laura Watkinson, € 3.360

Draaisma, Douwe: *De heimweefabriek*, **Naklada Ljevak** (Kroatië), Radovan Lučić, € 950 (tweede boek)

Draaisma, Douwe: *Ontregelde geesten*, **Ariel** (Spanje), Nathalie Schwan, € 2.960

Draaisma, Douwe: *Vergeetboek*, **Galiani** (Duitsland), Verena Kiefer, € 4.200 (tweede boek)

Draaisma, Douwe: *Waarom het leven sneller gaat als*

- je ouder wordt, **Hohe** (Ethiopië; taal: Amhaars), Zeleke Mekonnen, € 3.280
- Erasmus, Desiderius: *Lof der Zotheid*, **Hedra** (Brazilië), Elaine Cristine Sartorelli, € 3.730
- Erasmus: *De libero arbitrio*, **El Cuenco de Plata** (Argentinië), Ezequiel Gustavo Rivas, € 1.130
- Frank, Anne: *Het Achterhuis*, **Link** (Georgië), Davit Gholijashvili, € 3.500
- Freud, Iki: *Electra*, **Lijiang** (China), Danny Xia – Xuayi Zhang, € 1.220
- Freud, Iki: *Mannen en moeders*, **Karnac** (Engeland), Marjolijn de Jager, € 5.550
- Gogh, Vincent van: *De brieven*, **Shanghai Fine Arts** (China), Jianlin Chen – Jianqiang Wu, € 40.000
- Gogh, Vincent van: *De brieven (selectie)*, **Aschehoug** (Noorwegen), Eve-Marie Lund, € 35.040
- Gogh, Vincent van: *De brieven (selectie)*, **Yapi Kredi** (Turkije), Pinar Kúr, € 13.500
- Haan, Jacob Israël de: *Oneindig zwerven*, **André Versaille éditeur** (België), Nathan Weinstock, € 6.720
- Havin, Reber: *Het dorp van de zeven broers*, **Telos** (Turkije), Nurşen Kaya, € 2.100
- Hendrikse, Klaas: *Geloven in een God die niet bestaat*, **TVZ** (Zwitserland, Duits), Gabriëlle Zangger-Derron, € 4.700
- Hertzberger, Herman: *Het openbare rijk*, **Mox Nox** (Tsjechië) € 1.650
- Hillesum, Ety: *De nagelaten geschriften van Ety Hillesum 1941-1943*, **Adelphi** (Italië) € 8.410
- Huizinga, Johan: *Das Spielelement der Kultur* (lezing), **Matthes & Seitz** (Duitsland) € 1.000
- Huizinga, Johan: *Herfstij der Middeleeuwen*, **Alfa Print Omega** (Armenië), Vachagan Ghratyan – Samvel Ghratyan, € 7.040
- Huizinga, Johan: *Verzameld werk*, **Fink** (Duitsland, meerdere delen) € 60.000
- Ibelings, Hans: *Europese architectuur*, **China Architecture & Building Press** (China), Zulie Shen, € 1.280, alsmede een bijdrage in de productiekosten van € 1.200
- Ibelings, Hans: *Europese architectuur*, **Progress Tradition** (Rusland), A. Georgiev, € 2.560
- Kielich, Wolf: *Vrouwen op ontdekkingsreis*, **W.A.B.** (Polen), Malgorzata Woźniak Diederer, € 2.860
- Kousbroek, Rudy: *Opgespoorde wonderen*, **Adriana Hidalgo** (Argentinië), Diego Puls, € 2.800
- Kroonenberg, Salomon: *Waarom de hel naar zwavel stinkt*, **Reaktion** (UK), Andy Brown, € 6.050
- Leushuis, Emile: *Gids historische stadswandelingen*, **Yogyakarta** (Indonesië), Karta Pustaka, € 1.400
- Linde, Irene van der: *Het veer van Istanbul*, **Noir sur Blanc** (Zwitserland), Catherine Martin-Gevers, € 7.160
- Lommen, Mathieu: *Het boek van het gedrukte boek*, **Pyramyd** (Frankrijk), Isabelle Buffet, € 2.675
- Luyendijk, Joris: *Het zijn net mensen*, **Grup Editorial 62** (Spanje), € 1.750
- Maas, Harro: *Spelregels van economen*, **Taylor & Francis** (Engeland), Liz Waters, € 3.360
- Mak, Geert: *Reizen zonder John*, **Cappelen** (Noorwegen), Egil Rasmussen, € 12.630
- Meijer, Fik: *De Middellandse Zee*, **Ksiazka i Wiedza** (Polen), Agnieszka Bienias, € 3.140
- Meijer, Fik: *Gladiatoren*, **Kalima** (Arabishe Emiraten), Sadiq Mohammed Jawhar, € 1.760
- Meijer, Fik: *Keizers sterven niet in bed*, **TIM Press** (Kroatië), Snježana Cimić, € 2.580
- Meijer, Fik: *Lessen uit Rome*, **TIM Press** (Kroatië), Snježana Cimić, € 1.160
- Moor, J.A. de: *Generaal Spoor. Triomf en tragiek van een legercommandant*, **Penerbit Buku Kompas** (Indonesië), Koesalah Soebagyo Toer, € 3.810
- Mul, Jos de: *Domesticatie van het noodlot*, **Guangxi** (China), Yongxiong Mai, € 3.920
- Noort, Vincent van der: *Getallen zijn je beste vrienden*, **Libri** (Hongarije), Viktor Horváth, € 3.920
- Nooteboom, Cees: *Ex Nihilo*, **Lars Müller Publishers** (Zwitserland), Helga van Beuningen, € 450
- Nooteboom, Cees: *Het geluid van Zijn naam*, **Adriano Salani** (Italië), Laura Pignatti, € 1.100
- Nooteboom, Cees: *Nooteboom's hotel*, **W.A.B. Wydawnictwo** (Polen), Alicja Oczko, € 1.440
- Oudemans, Th.C.W.: *Echte filosofie*, **Karl Alber** (Duitsland), Jan Nockemann, € 2.500
- Pekelder, Jacco: *Sympathie voor de RAF*, **Agenda** (Duitsland), Annegret Klinzmann, € 5.230
- Petram, Lodewijk: *De bakermat van de beurs*, **Aiora** (Griekenland), Margarita Bonatsou, € 1.960
- Petram, Lodewijk: *De bakermat van de beurs*, **Columbia UP** (USA), Lynne Richards, € 6.050
- Pleij, Herman: *Van karmijn, purper en blauw*, **Kalima** (Arabishe Emiraten), Sadiq Mohammed Jawhar, € 870
- Prak, Maarten: *De gouden eeuw*, **China Social Sciences Press** (China), Hai Jin, € 2.180 plus bijdrage in productiekosten € 1.200
- Riemen, Rob: *Adel van de geest*, **Achuzat Bayit** (Israël), Inbal Silberstein, € 1.470
- Riemen, Rob: *Adel van de geest*, **Tekst** (Rusland), Dimitri Silvestrov, € 1.750
- Scheijen, Sjeng: *Sergei Diaghilev*, **Azbuka** (Rusland), Svetlana Knyazkova-Nadezhda Voznenko, € 6.650
- Schipper, Mineke: *In het begin was er niemand*, **Aletheia** (Polen), Robert Pucek, € 2.450
- Schipper, Mineke: *In het begin was er niemand*, **Libri** (Hongarije), Tibor Bérczes, € 4.130
- Schipper, Mineke: *Trouw nooit een vrouw met grote voeten*, **Croatian Philological Society** (Kroatië), Snježana Cimić, € 3.900
- Smiers, Joost: *Adieu auteursrecht*, **Alexander Verlag** (Duitsland), Ilja Bruin, € 2.450
- Swaab, Dick: *Wij zijn ons brein*, **Libri** (Hongarije), Szabolcs Wekerle, € 6.340
- Swaab, Dick: *Wij zijn ons brein*, **Limbakh** (Rusland), Dimitri Silvestrov, € 6.810
- Swaab, Dick: *Wij zijn ons brein*, **Open Books** (Korea), In-Soon Kim, € 5.310
- Swaab, Dick: *Wij zijn ons brein*, **Plataforma** (Spanje), Marta Arguilé Bernal, € 4.470
- Swaab, Dick: *Wij zijn ons brein*, **Plato Books** (Servië), Vesna Jovanović, € 4.200
- Swaan, Abram de: *Woorden van de wereld*, **Kalima** (Arabishe Emiraten), Sadiq Mohammed Jawhar, € 2.100
- The, Anne-Mei: *Verlossers naast God*, **Radcliffe** (Engeland), Jane Hedley-Prôle, € 5.040
- Thomése, P.F.: *Grillroom Jeruzalem*, **Ersatz** (Zweden),

Joakim Sundström, € 1.950
 Till, Margreet van: *Batavia bij nacht*, **Komunitas Bambu** (Indonesië), Hertini Adiwoso, € 1.190
 Vellinga, Pier: *Hoezo klimaatverandering*, **Ed. de L'Université de Bruxelles** (België), Anne Lowyck, € 2.400
 Verhoeven, Paul: *Jezus van Nazareth, Into* (Finland), Mari Janatuinen, € 7.400
 Vries, Fred de: *Afrikaners: de lotgevallen van een volk op drift*, **Tafelberg** (Zuid-Afrika), Zandra Bezuidenhout, € 4.350
 Vroon, Piet: *Verborgten verleider*, **Kalima** (Arabische Emiraten), Sadiq Mohammed Jawhar, € 1.820
 Wesseling H.L.: *Europa's koloniale eeuw*, **China Social Sciences Press** (China), Pingjun Nie – Guanzhong Xia – Xia Yan, € 2.390 en € 1.200 aanvullend honorarium
 Westerman, Frank: *Dier, bovendien, Czarne* (Polen), Jadwiga Jędryas, € 1.820
 Westerman, Frank: *Dier, bovendien, Host* (Tsjechië), Magda de Bruin-Hüblová, € 2.100, € 1.680 en € 2.040 aanvullend honorarium
 Westerman, Frank: *Dier, bovendien, Iperborea* (Italië), Cecilia Casamonti, € 3.920
 Westerman, Frank: *Dier, bovendien, Studentska Zalozba* (Slovenië), Mateja Seliškar, € 2.650
 Westerman, Frank: *In Balkan Odyssee, Respekt* (Tsjechië), Magda de Bruin-Hüblová, € 150
 Zwarte-Walvisch, Klaartje de: *Alles ging in flarden*, **Ugo Guanda** (Italië), Laura Pignatti, € 2.150

Kinder- en jeugdliteratuur

Cate, Marijke ten: *Waar is mijn sok?*, **Tomorrow** (China), Qianer Tao, € 1.600 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Dekkers, Midas: *Botjes, Mikro* (Denemarken), Angela de Vrede, € 650 en € 1.000 productiekost (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Dragt, Tonke: *De brief voor de koning*, **Pushkin Press** (Engeland), Laura Watkinson, € 15.040
 Dudok de Wit, Michael: *Vader en dochter, Dolphin* (China), Huiye Shi, € 1.400 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Freeman, Mylo: *Prinses Arabella is jarig, Cassava* (Nigeria), Laura Watkinson, € 1.100 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Freeman, Mylo: *Prinses Arabella maakt kleuren, Cassava* (Nigeria), Laura Watkinson, € 1.100 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Geest, Simon van der: *Geel gras, Adriano Salani Editore* (Italië), Dafna Fiano, € 465
 Grobler, Piet: *Een slokje, kikker!*, **Tomorrow** (China), Jing Su, € 1.600 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Groeneveld, Linda: *Een olifant op de thee, Gerstenberg Verlag* (Duitsland), Rolf Erdorf, € 850
 Haeringen, Annemarie van: *Beer is op vlinder, Kalima* (VAE), Anoud Hamad Al-Tunaiji, € 1.130 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Hof, Marjolijn: *Mijn Opa en ik en het varken Oma, Flammarion* (Frankrijk), Emmanuèle Sandron, € 890
 Hof, Marjolijn: *Mijn opa en ik en het varken oma, Hayykitap* (Turkije), Burak Sengir, € 560
 Jongman, Mariken en Irene Goede: *Wasbeer en otter, Tomorrow* (China), Yuanyuan Li, € 1.600 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Koolwijk, Pieter: *Vlo en stiekel, Oetinger* (Duitsland),

Sylke Hachmeister, € 1.020
 Kromhout, Rindert en Annemarie van Haeringen (ill.): *Kleine ezel en het zwarte schaapje, Berghs* (Zweden), Angelica Sundin, € 1.000
 Kromhout, Rindert en Annemarie van Haeringen: *Hapje voor Kleine ezel, Gecko Press* (Nieuw Zeeland), € 1.500 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Kromhout, Rindert en Annemarie van Haeringen: *Kleine Ezel kan al tellen, Gecko Press* (Nieuw Zeeland), Bill Nagelkerke, € 1.500 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Kromhout, Rindert: *Soldaten huilen niet, Ediciones SM* (Spanje), Gonzalo Fernández, € 2.060
 Kuijter, Guus: *Het boek van alle dingen, Dwie Soistyr* (Polen), Jadwiga Jędryas, € 800
 Kuijter, Guus: *Voor altijd samen, amen, Fukuinkan Shoten* (Japan), Etsuko Nozaka, € 1.550
 Kuijter, Guus: *Voor altijd samen, amen, Giangiacomo Feltrinelli* (Italië), Valentina Freschi, € 730
 Leeuwen, Joke van: *Iep!*, **Liaoning** (China), Ting Pan, € 500
 Leeuwen, Joke van: *Toen mijn vader een struik werd, Cruilla* (Spanje - Catalonië), Caroline de Jong – Gustau Raluy, € 870
 Leeuwen, Joke van: *Toen mijn vader een struik werd, Gecko Press* (Nieuw Zeeland), Bill Nagelkerke, € 1.850
 Leeuwen, Joke van: *Toen mijn vader een struik werd, Hayykitap* (Turkije), Burak Sengir, € 1.160
 Lieshout, Elle van; Erik van Os; Mies van Hout: *O, o, Octopus, Tomorrow* (China), Huiyang Sun, € 1.600 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Lindelauf, Benny: *De hemel van Heivisi, Protea* (Zuid-Afrika), Daniel Hugo, € 3.870
 Lindelauf, Benny: *Negen open armen, Albatros* (Tsjechië), Jana Pellarová-Irmannová, € 920
 Lindelauf, Benny: *Negen open armen, Protea* (Zuid-Afrika), Daniel Hugo, € 2.330
 Loon, Paul van: *De griezelbus 3, Nieko Rimto* (Litouwen), Antanas Gailius, € 870
 Loon, Paul van: *Dolfje Weerwolfje – serie van 9 titels, China's Children's Press* (China), Hong Zhang, € 5.500
 Matti, Truus: *Mister Orange, Gerstenberg* (Duitsland), Verena Kiefer, € 1.520
 Meinderts, Koss en Annette Fienieg: *Lucas in de sneeuw, Turbine* (Denemarken), Lise Bøgh-Sørensen - Gudrun Gilhuis-Glenthøj, € 690
 Oomen, Francine: *Lena Lijstje, Mlada Fronta* (Tsjechië), Jana Broekman-Minárová, € 380
 Poortvliet, Toon en Wil Huygen: *Leven en werk van de kaboutervogel, Buybook* (Bosnië), Goran Sarić - Maja Weikert, € 2.800
 Posthuma, Sieb: *Mannetje jas, Edizione Gribaudo* (Italië), Valentina Freschi, € 1.800 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Prins, Marcel en Peter Henk Steenhuis: *Ondergedoken als Anne Frank, Ravensburger Buchverlag* (Duitsland), Andrea Kluitmann, € 1.740
 Reeder, Yke en Niels Rood: *De vliegende Hollander, Protea* (Zuid-Afrika), Shané Kleyn, € 1.000 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Reek, Wouter van: *Keepvogel - het diepste gat, Kalima* (VAE), Rehab Shaker, € 1.130 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Reek, Wouter van: *Keepvogel – De uitvinding, Sakuhokusha* (Japan), Etsuko Nozaka, € 2.800 (i.s.m.

Mondriaan Fonds)
 Reek, Wouter van: *Keepvogel (zes delen)*, **Publishing House of Electronics Industry** (China), Jiahui Jiang, € 3.150
 Reek, Wouter van: *Keepvogel en Kijkvogel*, **Sakuhokusha** (Japan), Etsuko Nozaka, € 2.800 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Remmerts de Vries, Daan: *Over het uitkomen van wensen*, **Marokko Instituut** (Nederland, uitgave in het Arabisch), Mona Hegazy, € 720
 Sassen, Erna: *Dit is geen dagboek*, **Turbine** (Denemarken), Aino Roscher, € 1.350
 Schaapman, Karina: *Het muizenhuis*, **Ellermann** (Duitsland), Kristina Kreuzer, € 2.800
 Schaapman, Karina: *Het muizenhuis*, **Media Factory** (Japan), Rieko Naito, € 2.800
 Schaapman, Karina: *Het muizenhuis: Sam & Julia. In het theater*, **Media Factory** (Japan), Rieko Neito, € 2.800 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Schaapman, Karina: *Het muizenhuis*, **Media Rodzina** (Polen), Jadwiga Jędryas, € 1.740 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Schaapman, Karina: *Het muizenhuis: Sam & Julia*, **Egmont** (Hongarije), Rebekka Hermán Mostert, € 1000 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Schmidt, Annie M.G., *Jip en Janneke 2*, **Zhupansky** (Oekraïne), € 1.675
 Schmidt, Annie M.G., *Minoes*, **Nieko Rimto** (Litouwen), Antanas Gailius, € 1.160
 Schmitz, Jowi: *Ik heet Olivia en daar kan ik ook niks aan doen*, **Hanser** (Duitsland), Bettina Bach, € 2.140
 Stein, Mathilde en Mies van Hout: *Van mij!*, **Tomorrow** (China), Zhou Ying, € 1.600
 Tellegen, Toon en Ingrid Godon: *Ik wou*, **Mixtvision Verlag** (Duitsland), Birgit Erdmann, € 275
 Tellegen, Toon en Ingrid Godon: *Ik wou*, **La Joie de lire** (Zwitserland), Maurice Lomré, € 280
 Tellegen, Toon: *De verjaardag van de eekhoorn*, **Cappelen Damm** (Noorwegen), Guro Dimmen, € 450
 Terlouw, Jan: *Oorlogswinter*, **Verlag Urachhaus** (Duitsland), Eva Schweikart, € 4.600
 Terlouw, Jan: *Zoektocht in Katoren*, **Protea** (Zuid-Afrika), Daniel Hugo, € 2.560
 Tjong-Khing, Thé: *Picknick met taart*, **Eneduerabe** (Polen), € 1.400
 Tjong-Khing, Thé: *Verjaardag met taart*, **Gecko Press** (Nieuw Zeeland), € 2.800
 Tolman, Marije en Ronald: *De boomhut*, **Bloomsbury** (Qatar, Arabisch), € 1.000 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Tolman, Marije en Ronald: *Het eiland*, **Bloomsbury** (Duitsland), € 2.800 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Vandenheede, Sylvia en Marije Tolman, *Wolf, Hond en Kat*, **Protea** (Zuid-Afrika), Daniel Hugo, € 1.300
 Vendel, Edward van de en Alain Verster: *De duif die niet kon duiken*, **Cappelen Damm** (Noorwegen), Bodil Engen, € 120
 Vendel, Edward van de en Pieter van Eenoo: *De dokter en het leger van Davy*, **Danielstone** (Zuid-Korea), Myong-suk Chi, € 100
 Westendorp, Fiep: *De avonturen van Pim en Pom (zes titels)*, **Liaoning** (China), Zhao Bo, € 2.800 (i.s.m. Mondriaan Fonds)
 Wolfe, Robert: *Glits*, **Thienemann** (Duitsland), Thorsten

Nötges, € 2.310
 Woltz, Anna, *Ik kan nog steeds niet vliegen*, **Turbine** (Denemarken), Lise Bøgh-Sørensen - Gudrun Gilhuis-Glenthøj, € 2.460

Poëzie
 Adrichem, Arnoud van: *Interview and poems*, **3 AM Magazine** (Engeland), Willem Groenewegen, € 220
 Barnas, Maria: *Grad Ustaje*, **Brutal** (Kroatië), Romana Perečinec, € 3.650
 Bernlef, Bernlef. *A Still Life. Selected Poems (1960-1995)*, **Guernica** (Canada), Scott Rollins, € 5.420
 Bloem, J.C., G.A. Bredero e.v.a.: *Soom (sonnetten)*, **Griffel Uitgeverij** (Zuid-Afrika), H.P. van Coller, € 760
 Budé, Frans: *Gedichten*, **Krautgarten** (Duitsland), Stefan Wiczorek, € 200
 Diverse auteurs: *Inleiding in de Nederlandse literatuur, deel 1*, **Arius** (Servië), Jelica Novaković-Lopušina, € 2000
 Diverse auteurs, **Inostrannaya Literatura** (Rusland), Jevgenija Jarmysj en anderen, € 1.400
 Diverse auteurs, *Polderpoëzie*, **SIC** (Duitsland), Stefan Wiczorek, € 1.400
 Diverse dichters: *Poésie Premiere (No 53)*, **Poésie Premiere** (Frankrijk), Pierre Gallissaires – Jan H. Mysjkin, € 4.020
 Hadewijch: *Liederen*, **Akademie Verlag** (Duitsland), Ingo Breuer, € 7.200 (met VFL)
 Hadewijch: *Liederen*, **L'Harmattan** (Hongarije), Anikó Daróczi, € 7.440 (met VFL)
 Hirs, Rozalie: *Poetas en Babel (drie gedichten)*, **La Otra Revista** (Mexico), Diego Puls, € 125
 Nijhoff, Martinus: *Awater*, **Európa** (Slowakije), Adam Bžoch, € 1.000
 Nooteboom, Cees: *Nueva Antología*, **Casa de Poesia Silva** (Colombia), Fernando García de la Banda, € 4.750
 Nooteboom, Cees: *Valeria Luiselli*, **El País** (Uruguay) € 80
 Roig, Astrid en Erik Haasnoot: *Universo Nooteboom*, **Candaya** (Spanje) € 3.150
 Schippers, K., Marije Langelaar en b. zwaal: *Poems*, **Poetry International** € 1.975
 Schippers, K.: *Verplaatste tafels*, **Le bleu du ciel** (Frankrijk), Kim Andringa – Jean-Michel Espitallier, € 3.190
 Tellegen, Toon: *A Man and an Angel*, **Shoestring Press** (Engeland), Judith Wilkinson, € 1.830 en € 800 aanvullend honorarium
 Tellegen, Toon; Menno Wigman; *MPT Spring 2013*, **Modern Poetry in Translation** (Engeland) € 1.245
 Tellegen, Toon: *There are no answers*, **Beletrina** (Slovenië) € 4.330
 Vasalis, M. en Rozalie Hirs: *Poèmes*, **Deshima** (Frankrijk) € 800
 Wijnberg, Nachoem M.: *Advance Payment*, **Anvil Press Poetry** (Engeland), David Colmer, € 4.490

Beeldverhaal
 Gumbah: *Verloren im Schlachthaus der Vernunft* (een keuze uit het werk), **Verlag Antje Kunstman** (Duitsland), Gregor Seferens, € 700
 Kriek, Erik: *Lovecraft*, **Ediciones La Capula** (Spanje), Teresa Bulnes, € 1.260

Schrijversprogramma buitenland

Het schrijversprogramma buitenland is een verzamelnaam voor de incidentele buitenlandse optredens van Nederlandse auteurs die plaatsvinden met steun en bemiddeling van het Fonds. Het gaat om optredens ter ondersteuning van de publicatie van vertaald werk of om deelname aan internationale literaire festivals. Hiervoor wordt doorgaans een reiskostensubsidie verstrekt; soms wordt de vertaling van een korte tekst of een aantal gedichten ten behoeve van het optreden gefinancierd. De uitnodigende instantie neemt in de regel de verblijfskosten op zich. Afgezien van deze financiële steun worden de organisatoren ook inhoudelijk bijgestaan door het Fonds. Bijvoorbeeld met informatie over de auteur: documentatiemateriaal, vertalingen, recensies en foto's. Met alle grote en veel kleinere festivals ter wereld wordt intensief contact onderhouden over regelmatige (lieftst jaarlijkse) Nederlandse deelname. Ook met de belangrijkste literaire podia in Duitsland wordt zeer geregeld overleg gepleegd, met name tijdens de boekenbeurzen in Leipzig (maart) en Frankfurt (oktober).

Er werden subsidies verleend aan wereldwijd 105 literaire programma's waaraan Nederlandse auteurs een bijdrage leverden:

11 januari: presentatie vertaling **Cees Nootboom** in publicatie t.g.v. herdenking Japanse luchtaanval. Broom, Australië [vertalingen € 1.489]
18-20 januari: promotiebezoek **Roel van der Veen** bij de verschijning van de Zweedse vertaling van *Afrika. Van de Koude Oorlog naar de 21e eeuw*, Stockholm [reiskosten € 443]
18 -23 januari: **Joris Luyendijk** presentatie *Het zijn net mensen*, Japan [reiskosten € 1.123]
18-19 januari: **Anton Valens**, lezing Universiteit Münster [reiskosten € 90]
1 februari: lezing **Tjitske Jansen**, Goethe Universiteit Frankfurt [vertalingen € 327; reiskosten € 78]
12-16 februari: **Kader Abdolah** naar Athene voor presentatie vertaling *De boodschapper* [reiskosten € 298]
14-21 februari: deelname **Sasja Janssen** aan Granada Poëziefestival, Nicaragua [vertalingen € 200; reiskosten € 1.579]
24 februari: lezing **Charlotte Mutsaers** in Folkwang Museum in Essen, Duitsland [reiskosten € 174]
27 februari-3 maart: promotiebezoek **Gerbrand Bakker** aan Madrid en Barcelona [reiskosten € 689]
15-18 maart: **Rozalie Hirs**, Stanza Poetry Festival. St. Andrews, Schotland. [vertalingen € 315; reiskosten € 198]
22-23 maart: **Rozalie Hirs**, Stanza reading. Malmö, Zweden [vertalingen € 80; reiskosten € 203]
23-25 maart: **Paul Schilperoord** naar Londen ter promotie van *Het ware verhaal van de Kever* (RVP Publishers) [reiskosten € 558]
30 maart-1 april: Lesereise **Philibert Schogt** i.h.k.v. presentatie Italiaanse vertaling *Wilde getallen*. Venetië, Bari en Rome. [reiskosten € 505]

1-12 april: Deelname **Hagar Peeters** aan International Poetry Festival Indonesië. Magelang, Yogyakarta, Malang en Surabaya. [vertalingen € 353; reiskosten € 929]
9-10 april: **Sanneke van Hassel**, optreden presentatie Best European Fiction anthology Londen [reiskosten € 353]
12-22 april: Deelname **Hélène Gelèns, Joost Zwagerman, Lucas Hirsch, Erik Jan Harmens** en **John Schoorl** aan New York en Pittsburgh poëzie tour [vertalingen € 1.629]
14-18 april: deelname **Arnon Grunberg** aan Prague Writers Festival, Praag [vertalingen € 530; reiskosten € 400]
16-21 april: Lesereise **Kader Abdolah** ihkv Bulgaarse vertaling *Huis van de moskee*, Bulgarije [reiskosten € 300]
19-21 april: deelname **Arnon Grunberg** aan International Book Festival Boedapest. [reiskosten € 479]
19-22 april: deelname **Toine Heijmans** aan International Book Festival Boedapest (First Novelists Festival) [vertalingen € 521; reiskosten € 658]
19-22 april: **Geert Mak** presentatie *In Europa*, Sarajevo, Bosnië [reiskosten € 446]
maand april: **Serge van Duijnhoven** Writer in Residence, Yerevan World Book Capital, Armenië [reiskosten € 500]
24 april-4 mei: deelname **Franca Treur** aan Flipocos Festival, Sao Paulo, Brazilië [reiskosten € 648]
25 april-7 mei: deelname **Cees Nootboom** aan Internationaal Poëzie Festival Mexico [reiskosten € 1.000]
26 april: lezing **Jessica Durlacher** in Haus des Buches in Leipzig [reiskosten € 722]
2-5 mei: optreden **Hans Wap**, Büchhandlerekeller Berlijn [reiskosten € 273]
14-19 mei: **Joke van Leeuwen** is Guest of Honour op Slovenian Childrens Festival. Ljubljana, Slovenië [reiskosten € 496]
21-26 mei: deelname **Eva Cossee** aan literair forum + lezing over Nederlandse literatuur in vertaling, Tbilisi, Georgië [reiskosten € 300]
april en mei: book tour USA door **Damion Searls**, vertaler Nescio (*Amsterdam Stories*) op 17 april in Greenlight Bookstore in Brooklyn New York; 8-10 mei resp. in City Lights Bookstore in San Francisco, Books Inc in Palo Alto, Mrs Dalloway's Bookstore in Berkeley; 23 mei in Harvard Bookstore in Boston. [reiskosten € 602]
11 mei: optreden **Edward van de Vendel** op Saarbrücken Buchmesse [reiskosten € 315]
24-25 mei: lezing **Hans Hagen** op IBBY-congres, Maribor, Slovenië [vertalingen € 370; reiskosten € 541]
30 mei- 4 juni: deelname **Erik Lindner, Jaap Blonk** en **Cees Nootboom** aan Poetry on the Road, Bremen [vertalingen € 302; reiskosten € 488]
1 juni: deelname **Ester Naomi Perquin** aan Poesiefestival Berlin [reiskosten € 338]
16 juni: deelname **Marente de Moor** aan Europäische Literaturschiff, Düsseldorf [reiskosten € 400]
18-22 juni: deelname **Manon Uphoff** en **Tommy Wieringa** aan Worlds Literature Gathering Norwich, Engeland [reiskosten € 178]
25 juni: **Gerbrand Bakker** naar prijsuitreiking Premi

Llibreter, Barcelona [reiskosten € 468]
 26 juni: Boekpresentatie vertaling *Adieu auteursrecht, vaarwel culturele conglomeraten* **Joost Smiers**, Berlijn [reiskosten € 180]
 26 juni-1 juli: deelname **Arjen Duinker** aan Poetry Parnassus Festival, Southbank Centre, Londen [reiskosten € 227]
 2-9 juli: deelname **Sylvia van Ommen** en **Maurice van der Bij** aan Illustratour, Valladolid, Spanje [reiskosten € 739]
 15 juli: deelname **Benny Lindelauf** en **Liselore Strijdhorst** aan White Ravens Festival, München [vertalingen € 130; reiskosten € 570]
 2-6 augustus: deelname **Jan Glas** en **Tsead Bruinja** aan Fermoy International Poetry Festival, Ierland [vertalingen € 410; reiskosten € 387]
 30 augustus-3 september: promotiebezoek **Kader Abdolah** aan Italië: Genua, Milaan en Como [reiskosten € 205]
 31 augustus & 18-19 september: Lesereise **Jac. Toes** naar Duisburg, Berlijn en Wenen ter promotie van *Het hoogste bod* [reiskosten € 453]
 5-9 september: deelname **Ernest van der Kwast** aan Mantova Literatuurfestival, Italië [reiskosten € 172]
 6-9 september: deelname **Tsead Bruinja** aan International Poetry Festival Meridian Czernowitz, Oekraïne [reiskosten € 342]
 8-16 september: deelname **Ellen Deckwitz** aan Altan Guruus Poëziefestival, Mongolië [reiskosten € 1405]
 11-17 september: deelname **Marit Tornqvist** aan Hay Festival Nairobi [reiskosten € 1.054]
 13-16 september: promotiebezoek **Frank Westerman** aan Yerevan, Albanië [reiskosten € 520]
 18-23 september: **Tommy Wieringa** naar boekpresentatie Afrikaanse vertaling *Joe Speedboat* (NB-Uitgewers), Kaapstad [reiskosten € 300]
 24-28 september: promotiebezoek **Geert Mak** aan Praag, Tsjechië [reiskosten € 276]
 25 september: **Anna Enquist** naar boekpresentatie Duitse vertaling *De verdoovers* (Luchterhand), Berlijn [reiskosten € 444]
 28 september-7 oktober: **Erik Lindner** naar Festival International de la Poésie. Trois-rivières, Canada [reiskosten € 1.242]
 29 september: deelname **Frank Westerman** aan Hay Festival Segovia [reiskosten € 298]
 3-6 oktober: **Herman Koch** naar presentatie Finse vertaling *Het Diner* (Siltala), Helsinki [reiskosten € 284]
 3-5 oktober: deelname **Hafid Bouazza** en **Elly Schippers** aan Internationaal Literatuurfestival Luik [reiskosten € 127]
 3-12 oktober: deelname **Kader Abdolah** aan UBUD Writers & Readers Festival, Indonesië [reiskosten € 1.106]
 9-14 oktober: deelname **Jaap Blonk** aan WordFest: Banff-Calgary International Writers Festival [reiskosten € 943]
 17-26 oktober: deelname **Margriet de Moor** aan Festival Passeurs de Monde, Poitou-Charentes, Frankrijk [reiskosten € 413]
 18-21 oktober: deelname **Hélène Gelèns** aan Poëziefestival Ditët e Naimit, Macedonië [reiskosten € 404]

29 oktober: promotiebezoek **Arthur Japin** aan Aarhus, Denemarken [reiskosten € 250]
 31 oktober: lezing **Jan van Mersbergen** uit *Wie es begann* (Kunstmann Verlag), Goethe Universität Frankfurt [reiskosten € 81]
 1-3 november: promotiebezoek **Robert Vuijsje** bij de presentatie van *Alleen maar nette mensen* aan Belgrado, Servië [reiskosten € 520]
 1-3 november: deelname **Rozalie Hirs** aan Poetry Hearings Festival Berlijn [reiskosten € 392]
 6 november: lezing **Guus Kuijer** in International Youth Library, München [reiskosten € 613]
 6-7 november: lezing **Marcel Möring** Goethe Universität Frankfurt [reiskosten € 188]
 7-16 november: deelname **Lucas Hirsch** aan Milikin Literary Festival, Chicago VS [reiskosten € 500]
 16-19 november: deelname **Ellen Deckwitz** aan Festival di Bentivoglio Bologna [reiskosten € 733]
 29 november-1 december: deelname **Erik Lindner** aan International Triëste Poetry Festival [reiskosten € 110]
 11-12 december: **Vrouwkje Tuinman** naar Londen [reiskosten € 150]
 12-17 december: deelname **Mohamed Sayadin Hersi** aan Kwani! Literatuurfestival, Nairobi [vertalingen € 1.033; reiskosten € 1.000]
 12 december: deelname **Ton Naaijken** DAAD Künstlerprogramme, Berlijn [vertalingen € 220]

Meerjarige subsidies 2013-2016

Ten behoeve van de ondersteuning van literaire festivals in Nederland is de taak van het Nederlands Letterenfonds vanaf 2013 uitgebreid met de instelling van een nieuwe financieringsregeling voor meerjarige activiteiten-subsidies voor manifestaties. Hiervoor is een bedrag van maximaal 900.000 euro per jaar beschikbaar. In de vorige cultuurnotaperiode, 2008-2012, was voor de genoemde literaire festivals circa 1,5 miljoen euro per jaar beschikbaar. Voor literair-educatieve organisaties was binnen de huidige regeling 145.000 euro beschikbaar; in de vorige cultuurnotaperiode was dat 320.000 euro.

Voor de periode 2013-2014 is per jaar 1.164.000 euro toegekend.

Literaire festivals:

Writers Unlimited, Den Haag: 160.000 euro

Crossing Border, Den Haag: 210.000 euro

Passionate Bulkboek, Rotterdam: 210.000 euro

Poetry International, Rotterdam: 210.000 euro

Wintertuin, Nijmegen: 110.000 euro

Literatuurhuis Utrecht: 110.000 euro

Literair-educatieve organisaties:

School der Poëzie, Amsterdam: 77.000 euro

Poëziepaleis, Groningen: 77.000 euro

Poem Express, Rotterdam: afgewezen

Nadere motiveringen, bezwaar-, beroepschriften en klachten

Aantal nadere motiveringen

Werkbeurzen schrijvers	25
Stimuleringsbeurzen schrijvers	8
Biografierегeling	1
Projectwerkbeurzen vertalers	21
Reisbeurzen	–
Totaal	55

Tegen de voor bezwaar en beroep vatbare besluiten van het bestuur werden in 2012 in totaal 18 bezwaarschriften ingediend.

Aantal bezwaarschriften afgehandeld in 2012

Regeling	aantal	gegrond	ongeground	nog in behandeling
Werkbeurzen schrijvers	11	1	10	
Stimuleringsbeurzen schrijvers	1		1	
Projectwerkbeurzen vertalers	2	1		1
Reis- en verblijfsbeurzen	2		2	
Meerjarige subsidieregeling	1	1		
Plaatsing op lijst vertalers	1			1
Totaal	18	3	13	2

In 2012 is daarnaast nog één bezwaar uit 2011 tegen een afwijzing van een werkbeurs ongegrond verklaard.

	2012	2011	2010	2009	2008	2007
nadere motiveringen	55	99	77	104	146	109
bezwaren	18	18	31	40	42	34

Beroepschriften

Er werden geen beroepschriften ingediend en geen uitspraken gedaan door de bestuursrechter of de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake besluiten van het Nederlands Letterenfonds.

Klachten

Er werd geen klacht ingediend.

Samenstelling bezwaarcommissie

Pieter de Jong of Maarten Steenmeijer (voorzitter), Martine Bibo, Welmoet Tideman (secretaris).

Prijzen

Europese Literatuurprijs

De Europese Literatuurprijs werd in 2012 voor de tweede keer uitgereikt voor de beste roman die in het voorgaande jaar uit een Europese taal in het Nederlands werd vertaald. Inhoudelijk en financieel werd de prijs mede mogelijk gemaakt door elf onafhankelijke boekhandels. Zij stelden de longlist van 20 titels samen; een vakjury selecteerde daaruit de shortlist en de winnaar.

Bekroonde titel: *Als of het voorbij is* van **Julian Barnes**, in vertaling van **Ronald Vlek** (uitgeverij Atlas Contact). Prijzengeld: €10.000 voor de auteur en € 2.500 voor de vertaler

Jury: Frans Timmermans (voorzitter), Monique Oosterhout, Herm Pol, Ton Naaijens, Joost de Vries

Initiatiefnemers: Nederlands Letterenfonds, weekblad *De Groene Amsterdammer*, Athenaeum boekhandel Amsterdam, Academisch-Cultureel centrum SPUI25
Coördinatie: Maaïke Pereboom (Nederlands Letterenfonds)

Datum en plaats feestelijke bekendmaking shortlist: donderdag 10 mei in Spui25 te Amsterdam.

Tegelijkertijd verscheen in *De Groene Amsterdammer* een special waarin de vijf voor de shortlist geselecteerde titels werden uitgelicht.

Datum en plaats prijsuitreiking: zaterdag 1 september, tijdens Manuscripta – de opening van het boekenseizoen – op het Westergasterrein in Amsterdam.

Nederlands Letterenfonds Vertaalprijzen

Drie jaarlijkse prijzen voor literair vertalers die zich niet alleen onderscheiden door de hoge kwaliteit van hun vertaaloeuvre maar ook door hun inzet als ambassadeur voor een bepaald taalgebied, genre of het literair vertalen in het algemeen. Met deze prijzen wil het Letterenfonds de belangrijke maar vaak onderbelichte bijdrage die vertalers leveren als herscheppend kunstenaar en als bemiddelaar tussen talen, literaturen en culturen meer voor het voetlicht brengen.

Van de drie oeuvreprijzen is er één bestemd voor een literair vertaler van proza en/of poëzie in het Nederlands, één voor een vertaler van literaire non-fictie in het Nederlands, en één voor een literair vertaler uit het Nederlands. Bij de laatstgenoemde prijs treedt de afdeling Vertaalbeleid Buitenland van het Fonds op als jury; de jury voor de twee andere prijzen bestond dit jaar uit literair vertalers Djûke Poppinga (vz), Karol Lesman en Jabik Veenbaas, Fleur van Koppen voerde het secretariaat.

De Letterenfonds Vertaalprijzen 2012 gingen naar David Colmer, Mark Leenhouts en Mark Wildschut. Aan elke bekroning is een bedrag van € 10.000 verbonden. De prijzen zijn op 14 december 2012, tijdens de Literaire Vertaaldagen, feestelijk uitgereikt in De Rode Hoed in Amsterdam. In *Schreef #3* is een interview met de drie laureaten gepubliceerd.

De van origine Australische **David Colmer** (1960) heeft zich ontwikkeld tot een van de meest veelzijdige vertalers Nederlands-Engels. Zijn omvangrijke vertaaloeuvre bestrijkt alle literaire gebieden – fictie, poëzie, kinder- en jeugdliteratuur en literaire non-fictie – en werd meermaals bekroond. Zo ontving hij recent de prestigieuze IMPAC Dublin Prize voor de vertaling van Gerbrand Bakkers *The Twin (Boven is het stil)*. Daarnaast maakte hij voorbeeldige Engelse vertalingen van werk van Hugo Claus, Adriaan van Dis, Anna Enquist, Arthur Japin, Bart Moeyaert, Ramsey Nasr, Martinus Nijhoff, Annie M.G. Schmidt en Dimitri Verhulst. Colmer is bovendien onvermoeibaar in het doorgeven van zijn kennis en kunde aan jongere collega's via vele vertaalworkshops. Door zijn veelzijdigheid en zijn kwaliteiten als vertaler en opleider heeft David Colmer een belangrijke bijdrage geleverd aan het ontsluiten van de Engelstalige markt voor de Nederlandstalige literatuur.

Mark Leenhouts (1969) geldt al meer dan vijftien jaar als een van de wegbereiders van de vertaalde Chinese literatuur in Nederland. Hij publiceerde het overzichtswerk *Chinese literatuur van nu. Aards maar bevlogen* (De Geus, 2008) en was jarenlang redacteur van het tijdschrift voor Chinese literatuur *Het trage vuur*. Zijn vertalingen, van zowel moderne als klassieke auteurs, voorziet hij doorgaans van een uitstekend nawoord. Enkele hoogtepunten uit Leenhouts vertaaloeuvre zijn *Het woordenboek van Maqiao* van de experimentele auteur Han Shaogong, *Mijn leven als keizer* van Su Tong en de eerste Aziatische literaire getuigenis over homoseksualiteit, *Jongens van glas* van Pai Hsien-Yung. Momenteel werkt hij aan twee grote projecten: de twintigste-eeuwse klassieker *Belegerde vesting* van Qian Zhongshu, en samen met Anne Sytske Keijser en Silvia Marijnissen vertaalt hij China's beroemdste roman, het zeer omvangrijke achttiende-eeuwse *De droom van de rode kamer* van Cao Xueqin. Daarnaast verzorgt Leenhouts recensies en interviews over de Chinese literatuur voor *de Volkskrant*.

Mark Wildschut (1957) paart "een grote ambitie aan een voorbeeldige vakbekwaamheid", aldus de jury. Na zijn studie filosofie heeft Wildschut zich als vertaler ten doel gesteld een belangrijk deel van de Duitstalige filosofie uit de negentiende en twintigste eeuw te ontsluiten in het Nederlands. Hij debuteerde met de vertaling van de biografie *Heidegger en zijn tijd* van Rudiger Safranski (1995). Daarna maakte hij een vertaling van het complexe, taalvernieuwende hoofdwerk van Heidegger, *Zijn en tijd* (1998) die lovend werd ontvangen. Sindsdien vertaalde hij alle literair-filosofische biografieën van Safranski, een indrukwekkende reeks oorspronkelijke werken van Heidegger, Karl Jaspers, Max Weber, Karl Barth en samen met Michel van Nieuwstadt zes delen *Nagelaten fragmenten* van Nietzsche. In 2012 verschenen van zijn hand drie belangrijke en actuele vertalingen: *Zonder richtlijn: parva aesthetica* en *Prisma's. Cultuurkritiek en maatschappij* van Adorno (1903-1969) en – kort na de prijsuitreiking – *De protestantse ethiek en de geest van het kapitalisme* van Max Weber (1864-1920).

Prix des Phares du Nord

De Prix des Phares du Nord is een tweejaarlijkse prijs voor de beste Franse vertaling van een belangrijk Nederlandstalig werk. De prijs is in 2003, het jaar waarin de Nederlandse literatuur eregast was op de Salon du Livre in Parijs, ingesteld door het Nederlandse en Vlaamse letterenfonds. Het prijzengeld bedraagt 5.000 euro.

De bekroning ging in 2012 naar Bertrand Abraham voor *En route vers la fin (Op weg naar het einde)* van Gerard Reve (uitgeverij Phébus). De Prix-jury bestond uit Danielle Bourgois, Anita Concas en Margot Dijkgraaf. Bij de op 11 januari 2012 i.s.m. de Nederlandse ambassade georganiseerde prijsuitreiking in Parijs waren 75 belangstellenden. Het dankwoord van Abraham, 'Vijf brieven uit Vertalië, verzonden aan Gerard Reve, aan gene zijde van zijn afwezigheid', werd juni 2012 gepubliceerd in *Filter*, het tijdschrift over vertalen.

Vondel Translation Prize

De Vondel Translation Prize wordt sinds 1996 eens in de twee jaar uitgereikt voor de beste boekvertaling in het Engels of Amerikaans van een Nederlandstalig letterkundig of cultuurhistorisch werk. De prijs is ingesteld door de Engelse Society of Authors en wordt gefinancierd door het Nederlands Letterenfonds en het Vlaams Fonds voor de Letteren. Het prijzengeld bedraagt 5.000 euro. De jury, die in 2012 bestond uit criticus Paul Binding (*Times Literary Supplement*) en literair vertalers Ina Rilke en Sam Garrett, kende de prijs toe aan Paul Vincent voor *My Little War (Mijn kleine oorlog)* van Louis Paul Boon. *My Little War* verscheen in 2010 in de Verenigde Staten bij de Dalkey Archive Press, het is de eerste Engelse vertaling van Louis Paul Boons roman uit 1947.

De Vondel Translation Prize is in samenwerking met het British Centre for Translation op 6 februari 2012 uitgereikt in Kings Place in Londen. Tijdens de feestelijke bijeenkomst, waarbij 500 mensen aanwezig waren, werden ook enkele andere Europese vertalersprijzen uitgereikt.

De organisatie van zowel de Prix des Phares du Nord als de Vondel Translation Prize berust bij het Vertalershuis Amsterdam (Peter Bergsma).

Dioraphte Jongerenliteratuur Prijs

Jaarlijkse prijs voor de beste vertaalde en voor de beste oorspronkelijk Nederlandstalige jongerenroman die in het voorgaande jaar zijn verschenen. Daarnaast wordt sinds 2011 een publieksprijs uitgereikt. De drie prijzen bestaan elk uit een geldbedrag van € 15.000 dat bij de prijs voor de beste vertaalde roman gelijk wordt verdeeld tussen de auteur en vertaler. Het Nederlands Letterenfonds organiseert de prijs i.s.m. Stichting Lezen Nederland, Stichting Lezen Vlaanderen, CJP Nederland, CJP Vlaanderen en Stichting CPNB. Het prijzengeld wordt geheel beschikbaar gesteld door Stichting Dioraphte en de Nederlandse Taalunie.

Datum: 19 april 2012

Locatie: Brakke Grond te Amsterdam

Bekroonde boeken: **Anne-Gine Goemans** voor *Glijvlucht* (De Geus) en **Paul Murray** en **Dirk-Jan Arensman** voor *Skippy tussen de sterren* (Signatuur). De publieksprijs ging naar **Arjen Lubach** voor *Magnus* (Podium).

Jury: Ronald Giphart (voorzitter), Ilke Froyen, Martijn Koek, Mirjam Noorduijn, Jürgen Peeters, Danny Theuwis en Daan van der Valk.

Coördinatie vanuit het Letterenfonds: George Elburg en Agnes Vogt

Vorbereiding 2013-2016

In 2012 is tevens gekeken naar de optimale samenhang in de prijzen die door het Nederlands Letterenfonds – al dan niet in samenwerking met andere partijen – worden uitgereikt. Vanaf 2013 zal frequentie en aantal van de oevreprijzen voor vertalers in en uit het Nederlands worden teruggebracht naar één jaarlijkse prijs voor een vertaler in het Nederlands (alle genres) en een tweejaarlijkse prijs voor een vertaler uit het Nederlands. Voor de Europese Literatuurprijs is gezocht naar een cofinancierder: het LIRA Fonds is bereid om de Europese Literatuurprijs en de daarmee samenhangende Vertalersgeluktournee vanaf 2014 voor drie jaar te ondersteunen. Ook zal de samenwerking met het Vlaams Fonds worden uitgebreid naar de Europese Literatuurprijs.

Bijlage 4: Activiteiten 2012

literaire programma's buitenland

periode	naam
11 januari	uitreiking Prix des Phares du Nord aan Bertrand Abraham i.s.m. Vlaams Fonds voor de Letteren en Nederlandse ambassade, Parijs
22 januari – 19 februari	Europäische Nachbarn: Passion Niederlande, Nederlandse Lezingenreeks in Darmstadt
6 februari	uitreiking Vondel Translation Prize aan Paul Vincent i.s.m. Vlaams Fonds voor de Letteren en British Centre for Literay Translation, Londen
17 maart	Neues aus den Niederlanden, Leipziger Buchmesse
27 mei – 1 juni	Festival of the European Short Story: partner country the Netherlands; literair festival in Zagreb, met speciale aandacht voor Nederlandse literatuur
1–5 juni	FLIP Festival, Parati, Brazilië
28 augustus – 2 september	Open Landscape - Open Book 2012, Beijing International Book Fair, China
30 september – 5 oktober	Café Amsterdam: Nederland gastland op het Tanpinar International Literature festival Istanbul & Izmir
11 oktober	presentatie Schwob, Frankfurter Buchmesse
17 – 20 november	Nederland gastland op de Tüyap International Book Fair Istanbul
20 november	Ein Ziegelstein voller Weisheit: presentatie van J.J. Voskuil, Das Büro, Nederlandse ambassade Berlijn

stands op boekenbeurzen

periode	naam
18–22 maart	Bologna, kinderboekenbeurs
29–31 maart	Abu Dhabi International Book Fair
16–18 april	London Book Fair
28 augustus – 2 september	Beijing International Book Fair
10–14 oktober	Frankfurter Buchmesse
17 – 20 november	Tüyap International Book Fair Istanbul

prospectiereizen

periode	naam
26–28 januari	Angoulême
19–20 maart	Parijs
25–27 april	Sint Petersburg
28–29 mei	Stockholm
14–18 juni	Kaapstad
16–20 juni	New York
24 juni – 6 juli	São Paulo en Rio de Janeiro
11–13 juli	Istanbul
23–25 augustus	Edinburgh
31 oktober – 5 november	Lucca
28 november – 1 december	Moskou
2–7 december	Buenos Aires

ontvangst internationale bezoekers

15–16 november	bezoek van bestuur NORLA aan Amsterdam; ontmoeting met bestuur Nederlands Letterenfonds en rondleiding langs aantal literaire instellingen
16 november	netwerkbijeenkomst Europese vertaalfondsen in Amsterdam; oprichtingsvergadering met 19 Europese zusterfondsen
januari, februari, maart, april, juni en december	buitenlands bezoekersprogramma; buitenlandse uitgevers, directie internationale festivals: 5 individuele bezoekers en 2 fellows

kwaliteitsregister literair vertalers Nederlands-vreemde taal

aantal proefvertalingen: 42	goed-gekeurd: 7	afgekeurd: 32	nog in behandeling: 3	aantal verschillende talen: 18
-----------------------------	-----------------	---------------	-----------------------	--------------------------------

literaire programma's binnenland

periode	activiteit
januari	optreden WIR-auteur Bernice Chauly, Writers Unlimited-Winternachten festival, Den Haag
22 februari	lezing WIR-auteur E. van Heerden en vertaler Martine Vosmaer, Master literair vertalen, Universiteit Utrecht
1 april	Boekpresentatie <i>De humeuren van meneer Utac</i> van Guilherme Mendes da Silva i.s.m. Consulaat Kaapverdië
3 april	rechtenborrel voor rechtenmanagers literaire uitgeverijen
12 april	optreden WIR-auteur Yves Petry tijdens Boekennacht, Amsterdam
19 april	optreden WIR-auteur Yves Petry bij SLAA, Amsterdam
27 april	Letteren &cetera: schrijvers Stephan Enter en Maartje Wortel en dichter Tonnus Oosterhoff
8 mei	optreden WIR-auteur Ronelda S. Kamfer, <i>Bijlmer boekt</i> , Amsterdam
10 mei	bekendmaking shortlist Europese Literatuurprijs en aftrap Vertalersgeluktournee, Spui25, Amsterdam
14 mei	Vertalersgeluktournee, Sittard
15 mei	lezing Reif Larsen (WIR op het NIAS te Wassenaar) en vertalers Harm Damsma en Niek Miedema aan de Master literair vertalen, Universiteit Utrecht
17 mei	publiekspresentatie <i>Poëzie op het mobiele scherm</i> i.s.m. Mondriaan Fonds en Stedelijk Museum in het Trouwgebouw, Amsterdam
24 mei	Vertalersgeluktournee, Amsterdam
25 mei	Letteren &cetera: vertaler Sjaak Commandeur en schrijvers Mensje van Keulen en Herman Koch over het korte verhaal
30 mei	Vertalersgeluktournee, Haarlem
6 juni	Boekpresentatie <i>Vuurwerk in mijn hoofd</i> van Roland Colastica, De Balie, Amsterdam
19 juni	Vertalersgeluktournee, Rotterdam
22 juni	Letteren &cetera: schrijvers Anne-Gine Goemans en Anton Valens en dichter Ester Naomi Perquin
29 juni	Boekpresentatie <i>De Gedichten</i> van P.C. Hooft in het Letterenhuis
1 september	uitreiking Europese Literatuurprijs 2012 tijdens Manuscripta, Amsterdam
12-13 september	Internationaal Vertaalsymposium Spaans i.s.m. Universiteit van Amsterdam en WIR-auteur Antonio Muñoz Molina
13 september	Biografenbijeenkomst i.s.m. Vlaams Fonds voor de Letteren in het Letterenhuis
28 september	Letteren &cetera: dichters Ellen Deckwitz, Jean Pierre Rawie en schrijver Arjan Visser
1 oktober	rechtenborrel voor rechtenmanagers literaire uitgeverijen
oktober	tournee WIR-auteur Sevim Ak i.s.m. Boekids, basisschoolklassen en bibliotheken Den Haag, Deventer, Rotterdam, Amsterdam, Eindhoven en Utrecht
1 november	presentatie Schwob en voorlichtingsbijeenkomst Europese vertaalsubsidies voor literaire uitgeverijen i.s.m. SICA
2 november	Letteren &cetera: vertaler Guido Golûke en essayist Graa Boomsma (over Amerikaanse literatuur) en schrijver Thomas Rosenboom
16 november	optreden WIR-auteur Nir Baram op Crossing Border festival, Den Haag
30 november	optreden WIR-auteur Nir Baram i.s.m. Joods Historisch Museum, Amsterdam
7 december	Letteren &cetera: schrijvers Christiaan Weijts, Saskia Goldschmidt en Peter Delpeut
14-15 december	Literaire Vertaaldagen: Schaduw of schijnwerper - de zichtbaarheid van de vertaler

Vertaalworkshops

periode	plaats	taal	aantal
februari - december	Leiden (11 sessies)	Nederlands-Chinees	7
14-16 juni	Stellenbosch (Zuid-Afrika)	Nederlands-Afrikaans-Nederlands	12
12-13 september	Amsterdam	Spaans-Nederlands	15
26-29 september	Amsterdam	Nederlands-Spaans (Zuid-Amerikaans)	7
26-28 september	Istanbul	Nederlands-Turks	6
6-8 december	Amsterdam	Nederlands-Portugees (Braziliaans)	5

intensieve cursus literair vertalen-ELV

5-9 november	Utrecht
--------------	---------

vertaalmentoren beginnende vertalers

aantal aanvragen: 6	toegekend: 4
---------------------	--------------

coaching traject ervaren vertaler

aantal aanvragen: 1	toegekend: 1
---------------------	--------------

coaching interculturele schrijvers

aanvragen voor coaching: 26	toegekend: 4
-----------------------------	--------------

Literaire programma's buitenland

'Europäische Nachbarn: Passion Niederlande', Nederlandse lezingenreeks in Darmstadt

Periode: 22 januari-19 februari 2012.

Coördinatie: Bas Pauw

Met optredens van Gerbrand Bakker, Remco Campert, Adriaan van Dis, Alex van Galen, Arnon Grunberg, Otto de Kat, Ariella Kornmehl, Jan van Mersbergen, Margriet de Moor, Ramsey Nasr, Cees Nooteboom, Hagar Peeters, Thomas Rosenboom, Charles den Tex, Tommy Wieringa.

Aantal programma's: 11

'Neues aus den Niederlanden', Leipziger Buchmesse

Periode: 17 maart 2012

Coördinatie: Bas Pauw

Met optredens van Lucette ter Borg, Anton Valens en Floortje Zwigtmann; presentatie: Christoph Buchwald publicatie: 'Neues aus den Niederlanden 2012', postkaart en affiche

De auteurs bezochten daarnaast de Leipziger Buchmesse en signeerden op de stand van hun Duitse uitgeverij.

'Festival of the European Short Story: partner country the Netherlands'; literair festival in Zagreb, met speciale aandacht voor Nederlandse literatuur

Periode: 27 mei-1 juni 2012.

Coördinatie: Bas Pauw

Met optredens van Daniël van der Meer, Sanneke van Hassel, Cees Nooteboom, Manon Uphoff, Dimitri Verhulst

Aantal programma's: 9

FLIP Festival, Parati, Brazilië

Periode: 1-5 juni 2012

Coördinatie: Maarten Valken en Agnes Vogt

Met optredens van Sieb Posthuma en Ton Meijer

Aantal programma's: 3

T.b.v. het programma is een film gemaakt over illustratoren Sieb Posthuma en Annemarie van Haeringen, met vertoning op het festival en in andere media.

Poesiefestival Berlin (organisatie: LiteraturWERKstatt Berlin)

Periode: 1-4 juni

Met optreden van dichteres Ester Naomi Perquin, als deelnemer aan een groot Europees poëzieproject (Renshi.eu). Thomas Möhlmann nam vanuit het Letterenfonds deel aan de internationale bijeenkomst van circa 40 festivalorganisatoren. Tevens woonde hij, samen met stagiair Marianne Kraai, de jaarlijkse bijeenkomst van de Lyrikline.org-partners bij en gaf daar een korte presentatie over de laatste editie van Poëzie op het Scherm en over het schermgedicht *Welcome stranger* van K. Michel en Dirk Vis in de Schiphol Airport Library.

Poëziepresentaties en optredens in Institut néerlandais te Parijs

Periode: 15-16 juni

Coördinatie: Thomas Mohlmann

Optredens van onder meer Anneke Brassinga, Tonnus Oosterhoff, Erik Lindner, K. Schippers, Kim Andringa en Dirk van Bastelaere.

Presentatie van vijf publicaties van Nederlands(talig)e poëzie:

- *Poètes néerlandais de la modernité* (Anthologie, 27 dichters, van Herman Gorter tot Saskia de Jong) traduction Henri Deluy et autres, éd. Le Temps des Cerises/Action poétique, 2011.
- Dirk van Bastelaere, *Splash*, traduction Daniel Cunin, éd. Les Petits Matins, 2011.
- K. Schippers, *Tables déplacées* (integrale vertaling van Verplaatste tafels, 1969). traduction
- Kim Andringa et Jean-Michel Espitalier, éd. le bleu du ciel, 2012.
- Hans Faverey, *Poésies* (de eerste drie bundels van Faverey bijeen in het Frans) traduction Erik Lindner et Eric Suchère, éd. Théâtre Typographique, 2012.
- *Poésie Première*, No 53 : Poètes des Pays Bas, des années 1960 et 1970. (17 Nederlandse dichters waaronder Lucebert, Kouwenaar en Koplant) traduction Jan H. Mysjkin et Pierre Gallissaires, 2012.

Tevens is het bezoek aan Parijs aangegrepen om afspraken te maken met een aantal Franse poëzie-uitgevers tijdens de Marché de la Poésie.

Beijing International Book Fair, China

Periode: 28 augustus – 2 september

Coördinatie: Tiziano Perez, Pieter Steinz, Maarten Valken en Agnes Vogt

Aantal programma's: 10

Met Matthijs van Boxsel, Stella Braam, Floris Cohen, Wouter van Reek, Marita Mathijssen

De programmering werd door 485 personen bezocht; via de beurs en de media werden enkele honderdduizenden bereikt. Een publiek interview met Wouter van Reek werd uitgezonden op de Chinese televisie.

'Café Amsterdam': Nederland gastland op het Tanpinar International Literature Festival Istanbul & Izmir

Periode: 30 september-5 oktober 2012.

Coördinatie: Mireille Berman, Tiziano Perez en Bas Pauw
Met optredens van Kader Abdolah, Gerbrand Bakker, Laia Fabregas, Marjolijn Hof, Stine Jensen, Herman Koch, Sonja van Hamel & Band

Aantal programma's: 9

publicatie: 'Café Amsterdam'-programmamakrant

Daarnaast worden er verscheidene auteursinterviews in Turkse media, zoals in de kranten *Sabah*, *Milliyet* en *Taraf*; website Egoist Okur (www.egoistokur.com) en televisiekanaal NTV

Presentatie 'Schwob' tijdens Frankfurt Buchmesse

Periode: 11 oktober

Coördinatie: Alexandra Koch

Programma: deelname aan panel van LAF over 'forgotten literature'

Nederland gastland op de Tüyap International Book Fair Istanbul

Periode: 17-20 november 2012

Coördinatie: Mireille Berman, Maarten Valken en Agnes Vogt

Met optredens van Kader Abdolah, Henk Boom, Joke van Leeuwen, Marit Törnqvist, Erik-Jan Zürcher

Aantal programma's: 6

publicatie: 'Café Amsterdam'-programmamakrant

'Ein Ziegelstein voller Weisheit' – presentatie van J.J. Voskuil, Das Büro, Nederlandse ambassade Berlijn

Coördinatie: Bas Pauw en Maaike Pereboom

Periode: 20 november 2012

Met optredens van Gerd Busse, Ulrich Nolte, Pieter Steinz (presentatie) en Peter Urban.

Buitenlandse bezoekersprogramma

In het kader van het buitenlandse bezoekersprogramma worden ieder jaar fellowships georganiseerd en individuele bezoekers ontvangen. Het Letterenfonds verzorgt voor de fellows een op maat gesneden intensieve kennismaking met het literair bedrijf in Nederland. Het accent ligt doorgaans op werkbezoeken aan de Nederlandse collega-uitgevers; daarnaast worden afspraken en bezoeken aan boekhandels, festivals en andere literaire organisaties geregeld.

In 2012 zijn twee fellowships georganiseerd voor respectievelijk een groep Tsjechische en Turkse uitgevers. Daarnaast zijn de volgende individuele bezoekers ontvangen in Amsterdam:

Miguel Conde / Artistic director festival FLIP, Brazilië

Howard Aster / Mosaic Press, Canada

Tatjana Michaelis / Hanser Verlag, Duitsland

Gesine Treptow / Berlin Verlag, Duitsland

Rosie Goldsmith / Pushkin Press, Verenigd Koninkrijk

Goretti Kyomuhendo, African Writers Trust Nairobi /

Londen

Financiële partners: Sica Amsterdam, Association of Czech Booksellers and Publishers, Kalem Agency Istanbul, Prins Claus Fonds.

Amsterdam Fellowship for International Publishers

Het Fellowship beoogt het Nederlandse boekenvak te promoten als dynamische, internationaal georiënteerde bedrijfstak, om internationale relaties te verstevigen, om informatie uit te wisselen, en om Nederlandstalige boeken te promoten. Het wordt georganiseerd door het Nederlands Letterenfonds en Bookalicious Literaire Dienstverlening, en is mogelijk dankzij ondersteuning van het Nederlands Letterenfonds, de CPNB en diverse uitgeverijen.

Van **31 augustus t/m 4 september** werd de vijfde editie georganiseerd. Negen redacteuren van toonaangevende buitenlandse uitgeverijen maakten kennis met het Nederlandse boekenvak; het programma voorzag onder meer in bezoeken aan diverse uitgeverijen (oa Meulenhoff/Boekerij, Podium, Querido, De Harmonie), Manuscripta, de CPNB, een rechtenbeurs met de foreign rights managers van Nederlandse uitgeverijen bij het Letterenfonds en meerdere lunch- en dinerbijeenkomsten met literaire uitgeverijen (De Geus, De Arbeiderspers/AW Bruna, De Bezige Bij, Cossee, Ambo/Anthos) – veelal in aanwezigheid van diverse Nederlandse auteurs, onder wie o.a. Tommy Wieringa, Manon Uphoff, Lot Vekemans, Ariella Kornmehl.

De Fellows van 2012 waren:

Mr. Miguel Balaguer (Bajo la Luna, Buenos Aires, Argentina)
Mr. Edwin Frank (New York Review of Books Classics, NY, USA)
Ms. Jocasta Hamilton (Hutchison/RH, London, UK)
Mr. Moritz Kirschner (Kunstmann Verlag, Germany)
Ms. Begüm Kovulmaz (Yapi Kredi, Istanbul, Turkey)
Ms. Lorenza Pieri (Minimum Fax, Rome, Italy)
Mr. Bence Sárközy (Libri Kiado, Boedapest, Hungary)
Ms. Anne Vial (Circulo de lectores, Barcelona, Spain)
Ms. Charlotte Werner (Bonniers, Stockholm, Sweden)

De vier eerdere edities leidden tot groot enthousiasme bij de buitenlandse en Nederlandse uitgevers en tot concrete resultaten: deelnemers aan vorige edities van het Amsterdam Fellowship gaven sindsdien Nederlands werk in vertaling uit, waaronder Kader Abdolah (Italië), Jan Brokken (Italië en Frankrijk), Herman Koch (Frankrijk), Hugo Claus (Duitsland), Threes Anna (Canada), Danielle Hermans (Spanje), Anna Enquist (Tsjechië), Jacqueline van Maarssen (Hongarije), Gerbrand Bakker (Kroatië), Hans Croiset (Duitsland), Pieter Webeling (Frankrijk), Tommy Wieringa (Zuid-Afrika) en Toine Heijmans (Duitsland).

Verschenen vertalingen van Nederlands werk

In de vertalingendatabase is een actueel overzicht te vinden van alle – al dan niet ondersteunde – vertalingen uit het Nederlands. In het jaar 2012 verschenen, voor zover eind augustus 2013 bekend was, in totaal 532 vertalingen uit het Nederlands inclusief 31 heruitgaven. De verdeling over de genres was als volgt: fictie (141), non-fictie (96), reisliteratuur (8), poëzie (40), graphic novel (15) en kinder- en jeugdliteratuur (232). Van deze 532 vertalingen is voor 211 een subsidie verstrekt door het Letterenfonds. De vertalingen verschenen in de volgende talen (tussen haakjes het aantal vertalingen dat met een zogenoemde translation grant tot stand kwam):

Afrikaans 13 (5)
Albanees 1
Amhaars 1
Arabisch 4 (4)
Armeens 1 (1)
Baskisch 1
Bosnisch 2 (2)
Bulgaars 4 (3)
Catalaans 6 (3)
Chinees 81 (ook veel prentenboeken) (29)
Deens 38 (6)
Duits 97, 17 heruitg. (32)
Engels 64, 3 heruitg. (21)
Estisch 2 (1)
Farsi 1
Fins 7 (3)
Frans 31 (9)
Hebreeuws 6 (5)
Hindi 7 (3)
Hongaars 8 (5)
IJslands 1 (1)
Indonesisch 2 (1)
Italiaans 26 (13)
Japans 11 (6)
Koreaans 5
Kroatisch 2 (1)
Litouws 2 (2)
Macedonisch 1 (1)
Noors 6 (4)
Oekraïens 1 (1)
Pools 10 (7)
Portugees 9 (2)
Roemeens 3 (1)
Russisch 5 (3)
Servisch 5 (3)
Sloveens 3 (2)
Slowaaks 3 (1)
Spaans 28 (12)
Tsjechisch 12 (7)
Turks 15 (11)
Zweeds 11 (2)

In de vertalingendatabase staan voor verschijning in 2012 nog in totaal 27 (10 met subsidie) vertalingen in voorbereiding. Het betreft onder meer Arabische (4), Chinese (5) en Japanse (1) vertalingen. Inmiddels zijn er vertalers en uitgevers aangeschreven over de geplande maar nog in voorbereiding staande gesubsidieerde vertalingen, in de meeste gevallen zal de publicatiedatum verschoven zijn naar een later tijdstip.

Kwaliteitsbevordering vertalingen uit het Nederlands

Eind 2012 bevatte het bestand aan positief beoordeelde vertalers uit het Nederlands van het Letterenfonds 570 namen. Recentelijk werden onder meer Engelse, Poolse, Chinese en Sloveense vertalers toegevoegd.

Bij wijze van voorselectie kregen 13 vertalers die nog over weinig vertaalkwalificaties beschikten, de kans om een korte standaardtekst te vertalen. Vijf vertalers kwamen door deze voorselectie en mochten een proefvertaling naar eigen keus kan laten beoordelen, aan de andere zes vertalers is meegedeeld dat hun vertalingen te weinig kwaliteit hadden. De beoordeling van twee andere vertalers is nog niet afgerond. In totaal waren 13 beoordelaars betrokken bij deze 'voorselectie'.

In totaal werden 42 proefvertalingen (van een door de vertaler zelf gekozen tekst) in 18 verschillende talen ontvangen waarvan er 33 in 2012 zijn beoordeeld. De beoordeling geschiedt door professionele vertalers en/of docenten vertaalwetenschap op basis van wederzijdse anonimiteit. Er waren 48 adviseurs betrokken bij de beoordeling. Van de (deels reeds in 2011 voorgelegde) proeffragmenten zijn er zeven positief bevonden.

Vertaalworkshops

Nederlands-Chinees

Periode: februari t/m december 2012 (11 sessies van 2 dagen)

Locatie: Leiden

Behandelde tekst: *Bibi's bijzondere beestenboek* van Bibi Dumon Tak (integraal)

Aantal deelnemers: 7

Moderatoren: Shaogang Cheng en Mark Leenhouts

Nederlands-Afrikaans en Afrikaans-Nederlands

Datum: 14 t/m 16 juni 2012

Locatie: Stellenbosch (Zuid-Afrika)

Behandelde teksten: *Swart-ys* van Hennie Aucamp en *Boven is het stil* van Gerbrand Bakker

Aantal deelnemers: 12

Moderatoren: Peter Bergsma, Daniel Hugo en Wium Van Zyl

Symposium rond Antonio Muñoz Molina, i.s.m.

Universiteit van Amsterdam

Datum: 12 en 13 september 2012

Locatie: Amsterdam

Aantal deelnemers: 15

Nederlands-Spaans (Zuid-Amerikaans), i.s.m.

Expertisecentrum Literair Vertalen

Datum: 26 t/m 29 september 2012

Locatie: Amsterdam

Behandelde teksten: *Godverdomse dagen op een godverdomse bol* van Dimitri Verhulst en *Turks fruit* van Jan Wolkers

Aantal deelnemers: 7

Moderatoren: Diego Puls en Miel Slagter

Nederlands-Turks

Datum: 26 t/m 28 september 2012

Locatie: Istanbul

Behandelde teksten: *Verloren grond* van Murat Isik en *Waarom de hel naar zwavel stinkt* van Salomon Kroonenberg

Aantal deelnemers: 6

Moderatoren: Hanneke van der Heijden en Kadir Türkmen

Nederlands-Portugees

Datum: 6 t/m 8 december 2012

Locatie: Amsterdam

Behandelde teksten: *Godversomse dagen op een godversomse bol* van Dimitri Verhulst en *De eenzamen* van Louis Couperus

Aantal deelnemers: 5

Moderatoren: Marian Schoenmakers-Klein en Cristiano Zwiesele do Amaral

Deskundigheidsbevordering vertalers in het Nederlands

Het ELV biedt reguliere **mentoraten** aan (bedoeld voor beginnende literair vertalers) en verzorgt de afhandeling van de aanvragen. Deze mentoraten worden voor de helft door het Letterenfonds betaald en voor de helft door het ELV.

In 2012 werden er zes aanvragen voorgelegd waarvan er vier konden worden gehonoreerd, twee aanvragen zijn afgewezen. Eén mentoraat is afgebroken.

vertaler: Frouke Arns
mentor: Manon Smits
titel: *Honour*
auteur: Elif Shafak
brontaal: Engels

vertaler: Anne Folkertsma
mentor: Gerrit Bussink
titel: *In meinem fremden Land. Gefängnistagebuch 1944*
auteur: Hans Fallada
brontaal: Duits

vertaler: Miek Zwamborn
mentor: Ton Naaijkens
titel: *Sez Ner Trilogie*
auteur: Arno Camenisch
brontaal: Duits

Verder is er één aanvraag gedaan voor een **coachings-traject** (bedoeld voor een meer ervaren vertaler) en ook toegekend. Een dergelijk traject wordt volledig betaald door het Letterenfonds, de uitvoering is in handen van het ELV:

vertaler: Eef Gratama
mentor: Mirjam de Veth
titel: *Dans les forêts de Sibérie*
auteur: Sylvian Tesson
brontaal: Frans

Intensieve cursus Literair Vertalen

Het ELV organiseert regelmatig – in samenspraak met het Letterenfonds - intensieve cursussen literair vertalen voor vertalers in het Nederlands. Van 5 t/m 9 november 2012 werd deze cursus georganiseerd voor vertalers uit het Portugees en het Engels.

Deelnemers:

10 (4 vertalers uit het Portugees en 6 uit het Engels)

Docenten:

Portugees: Harrie Lemmens en Arie Pos;
Engels: Peter Bergsma en Rien Verhoef

Talentbeurzen

Ook in 2012 werd aan de meest talentrijke masterstudenten literair vertalen een zogenoemde Talentbeurs verstrekt. Vanwege het hoge niveau van de gegadigden is besloten dit jaar vier in plaats van drie Talentbeurzen mogelijk te maken. De prijzen werden op 21 juni (in de bibliotheek van het Letterenhuis) uitgereikt aan Heleen Bos (Spaans), Juliëtte Brouwer (Spaans), Vicky Franken (Frans) en Elise Kuip (Engels).

Een Talentbeurs bestaat uit een geldbedrag van € 3.200 dat kan worden ingezet voor de individuele begeleiding door een ervaren professioneel vertaler bij het maken van een substantiële vertaling. Het geldbedrag komt in zijn geheel ten goede aan de arbeidsuren (80) van de professional. In de selectiecommissie zaten vertegenwoordigers van de Universiteit Utrecht en het Nederlands Letterenfonds. De beurzen worden ter beschikking gesteld door het Letterenfonds.

Translator-in-residence

David Colmer verzorgde, als eerste Translator in residence aan de master Literair Vertalen in Utrecht, in de maanden maart, april en mei zes gastcolleges voor de studenten en alumni. Tijdens elk college ging Colmer in op een van zijn vertalingen, steeds in een ander genre. Jeanne Holierhoek ging in 2012/2013 als tweede Translator in residence in gesprek met de studenten en alumni van de master. In een zestal colleges, vier in Utrecht en twee in Antwerpen, belichtte ze vele aspecten van het vertalen en ging mede aan de hand van haar veertigjarige vertalersloopbaan in op zaken als het beroepsperspectief, het contact met de auteur, de vakbond en het verwerven van een vertaalopdracht.

Het Translator in residence-programma wordt financieel mogelijk gemaakt door het Nederlands Letterenfonds ter ondersteuning van de master Literair Vertalen in oprichting te Utrecht en Antwerpen.

Literaire Vertaaldagen

Op 14 en 15 december 2012 vond in Amsterdam de veertiende editie plaats van de Literaire Vertaaldagen, voor literair vertalers in en uit het Nederlands.

Het thema was dit jaar 'Schaduw of schijnwerper – de zichtbaarheid van de vertaler'. Hoe moeten vertalers zich zichtbaar maken, via hun vertalingen, door middel van voor- of nawoorden bij hun vertalingen, via moderne sociale media als twitter en/of Facebook? En voor wie moeten zij zich zichtbaar maken? Voor de lezer, door met hun naam op het omslag te verschijnen? Voor de uitgever, om opdrachten in de wacht te slepen? En waartoe leidt die zichtbaarheid? Tot meer erkenning van het vak en bijgevolg betere honorering?

Het thema werd achtereenvolgens vanuit verschillende invalshoeken belicht door Gea Schelhaas van het Expertisecentrum Literair Vertalen, vertalers Martin de Haan en Rien Verhoef, en vertaler en freelance redacteur Michele Hutchison. Onder leiding van Pieter Steinz discussieerden vertalers Kiki Coumans, Hester Tollenaar, Katrien Vandenberghe en Bart Vonck over de manieren waarop een vertaler zichzelf zichtbaar kan maken.

Tot besluit werden de jaarlijkse vertaalprijzen van het

Letterenfonds uitgereikt. De hele dag waren fotografen Hannie van Herk en Keke Keukelaar aanwezig om, in het kader van de zichtbaarheid, de aanwezige vertalers te fotograferen. De foto's zijn via de Facebookpagina van het Letterenfonds gedeeld (albums); de vertalers konden zo hun eigen foto gratis downloaden en gebruiken. Op zaterdag 15 december vond in het Montessori Lyceum de gebruikelijke workshopdag plaats, met in totaal vijftien vertaalworkshops (Frans, Duits, Engels, Italiaans, Spaans en Portugees).

Bij de symposiumdag op vrijdag 14 december in De Rode Hoed waren 325 mensen aanwezig, aan de workshopdag werd deelgenomen door 175 vertalers.

De Literaire Vertaaldagen worden financieel mogelijk gemaakt door het LIRA Fonds, het Nederlands Letterenfonds, het Vlaams Fonds voor de Letteren, het Expertisecentrum Literair Vertalen en de Vereniging van Letterkundigen. De praktische organisatie was in handen van het Vertalershuis Amsterdam.

Intercultureel beleid

Binnen het Intercultureel beleid bestaat de mogelijkheid om nieuwe auteurs coaching aan te bieden en te adviseren over de uitgeefmogelijkheden van het werk. Dit jaar zijn 26 manuscripten voorgelegd; bij de beoordeling daarvan zijn 22 adviezen gevraagd aan externe lezers. Waar nodig zijn manuscripten (deels) vertaald in het Nederlands. Daarbij is dit jaar een beroep gedaan op Djûke Poppinga (Arabisch) en Arie Pos (Portugees).

In 2012 liepen er **coachingstrajecten** voor Alexandro Barjas (coach: Adriaan Krabbendam), Ka Pui Cheung (coach Annette de Vries), Lilliana Erasmus (coach: Claire Hüelsenbeck en Sjoerd Kuyper), Elodie Heloise (coaching bij het schrijven van eerste roman door Annette de Vries; Heloise debuteerde eind 2012 met de verhalenbundel *Woestijnzand* bij uitgeverij In de Knipscheer) en Ronny Lobo (coach: Peter de Rijk).

Succesvolle **bemiddeling** van het Fonds leidde dit jaar tot twee **boekpresentaties**: Op 1 april werd op het Consulaat Kaapverdië in Rotterdam de roman *De humeuren van meneer Utac* van Guilherme Mendes da Silva (uitgeverij Nieuw Amsterdam; vertaling Arie Pos) gepresenteerd in aanwezigheid van 150 belangstellenden. In De Balie in Amsterdam vond op 6 juni de feestelijke presentatie plaats van de jeugdroman *Vuurwerk in mijn hoofd* van Roland Colastica (uitgeverij Leopold). Daarbij waren zo'n 100 mensen aanwezig. Bij de totstandkoming van de roman begeleidde schrijver Sjoerd Kuyper Colastica als coach.

In de afgelopen beleidsperiode 2009-2012 bood de **Kultura-regeling**, een gezamenlijke regeling met het Mondriaan Fonds, het Fonds voor Cultuurparticipatie en het Fonds Podiumkunsten een aanvullende ondersteuningsmogelijkheid ter verbetering van de culturele infrastructuur op de Nederlandse Cariben en de (internationale) uitwisseling.

Medewerkers van de verschillende fondsen (voor het Letterenfonds: Ronald Bos) brachten augustus 2012 een werkbezoek aan de Antillen, daarbij hadden tientallen lokale organisaties de gelegenheid hun projecten te presenteren en mogelijkheden voor bijdragen te bespreken. De resultaten van het bezoek waren te volgen via het goedbezochte KulturA-blog.

Het Fonds rapporteerde met succes over de onhoudbare situatie van de bibliotheken aldaar: het ministerie van OCW kende een eenmalige subsidie (€ 150.000) toe aan elk van de drie openbare bibliotheken op de BES-eilanden.

Schwob

Schwob is een website én een regeling voor (nog) onvertaalde literatuur uit alle windstreken. De website schwob.nl introduceert belangrijke wereldliteratuur die we niet kennen en die (nog) niet verkrijgbaar is in het Nederlands. Vertalers en uitgevers delen hier hun kennis over moderne klassiekers met elkaar en met de lezers. Het kan daarbij gaan om vergeten klassiekers of om tot nu toe onontdekte boeken uit de wereldliteratuur.

De website trok in 2012 gemiddeld 631 bezoekers per maand, in totaal 2.059 unieke bezoekers waarvan tweederde uit Nederland afkomstig is. De Schwob-nieuwsbrief werd verstuurd aan circa 500 abonnees. Twee romans die op Schwob zijn voorgesteld, Boleslaw Prus (*De pop*) en Yusuf Atilgan (*De lanterfanter*), werden aangekocht door uitgeverij Atlas Contact resp. Coppens & Frenks. Karol Lesman en Hanneke van der Heijden werken aan de vertaling van deze werken, waarvan de uitgaven staan gepland voor 2013 en 2014. Voor drie andere titels hebben uitgeverijen serieuze interesse getoond.

De toekenningen in het kader van de **Schwob-regeling** staan vermeld in bijlage 3. In het verslagjaar verschenen de eerste boeken die mede het **resultaat** zijn van de nieuwe regeling: *De legende van de heilige drinker* van Joseph Roth (vertaling Wilfred Oranje) en *Geteld, geteld* van Miklos Banffy (vertaling Rebekka Herman Mostert), beide bij Atlas Contact, *Succes* van Lion Feuchtwanger (vertaling Anthonie Donker en Koos Hageraats) bij De Wereldbibliotheek, *Zuidenwind* van Norman Douglas (vertaling Johan Hos) bij Van Oorschot, *De liefde van Pierre Neuhart* van Emanuel Bove (vertaling Mirjam de Veth) bij Coppens & Frenks, *De brieven van Ted Hughes* bezorgd door Christopher Reid (vertaling Nelleke van Maaren) bij De Arbeiderspers en in de Berberbibliotheek van uitgeverij Athenaeum, Polak & Van Gennep, tot slot, verschenen drie romans: *Goudstof* van Ibrahim el-Koni (vertaald uit het Arabisch door Jan Jaap de Ruiten) en *De bottenzoekers* van Tahar Djaout en *Nedjma* van Kateb Yacine (beide vertaald uit het Frans door Hester Tollenaar). Het budget en de mogelijkheden van de Schwob-regeling zijn beperkt. Bij de uitvoering wordt voorrang gegeven aan vertalingen in het Nederlands uit die taalgebieden of landen waar géén instituut of fonds bestaat dat voorzieningen kent ter ondersteuning van de vertaalkosten van een boekuitgave. Nu in veel EU-landen door de crisis wordt bezuinigd op cultuurbudgetten, sneuvelt ook een deel van deze regelingen. De Europese Gemeenschap ruimt al enige jaren binnen het culturele programma plaats in voor een programma voor de subsidie van vertaalkosten van Europese literatuur – vertalingen van de ene Europese taal in de andere. Nederlandse uitgevers doen daar tot op heden in bescheiden mate een beroep op. Op **1 november 2012** is in de bibliotheek van het Letterenhuis een **bijeenkomst** georganiseerd waar door het Letterenfonds (o.a. Pieter Jan van der Veen) in samenwerking met SICA **voorlichting** en uitleg werd gegeven over de **Europese vertaalsubsidies**. Daarnaast werd ook de Schwob-regeling gepresenteerd.

De bijeenkomst werd bezocht door circa 30 redacteuren en andere medewerkers van literaire uitgeverijen.

In het verslagjaar is veel voorbereidend werk verricht om de Schwob-website naar Europees niveau te tillen – die ambitie bestond al voor de nieuwe beleidsperiode maar kwam nu tevens in het licht te staan van de voor 2013 en verder aangekondigde bezuinigingen. Schwob-hoofdredacteur Alexandra Koch heeft zich gericht op het **oprichten van een Europees netwerk** dat de basis zal vormen voor de kennisuitwisseling. Daartoe werd onder meer een bezoek gebracht aan de EU-commissie voor cultuur in Brussel. Op de Frankfurter Buchmesse werd Schwob voorgesteld tijdens een paneldiscussie over 'forgotten literature'. Uiteindelijk werd een Schwob-netwerk opgezet met literatuurfondsen en partners uit zes verschillende landen: Catalonië (Institut Ramon Llull), Finland (Finnish Literature Exchange), Frankrijk (Société européenne des Auteurs), Polen (Polish Book Institute), België (Vlaams Fonds voor de Letteren) en het UK (Wales Literature Exchange). Ook is in 2012 een begin gemaakt met de bouw van de nieuwe tweetalige website www.schwob-books.eu.

Om alle deze activiteiten te realiseren werd intensief contact onderhouden met vertalers in en uit het Nederlands, Nederlandse uitgeverijen en boekwinkels en literaire programmeurs, en met vele buitenlandse literaire organisaties en uitgeverijen.

Literaire programma's binnenland

Januari 2012 werd het eerste schermgedicht toegevoegd aan de **Schiphol Airport Library**: *Welcome stranger* van dichter K. Michel en vormgever Dirk Vis is ontworpen voor wachtruimtes en bestaat uit een animatie van dansende letters die steeds nieuwe verbanden vormen. Het werk werd vertaald door Paul Vincent en kwam tot stand in het kader van de 2010-editie van Poëzie op het scherm.

Writer-in residence **Reif Larsen** (NIAS) verzorgde met zijn vertalers Harm Damsma en Niek Miedema op 15 mei een lezing en workshop aan de Master Literair Vertalen i.o. te Utrecht.

Op donderdag 17 mei 2012 zijn de resultaten van **Poëzie op het mobiele scherm** gepresenteerd tijdens het evenement Augment It!, Stedelijk@Trouw-gebouw in Amsterdam. Dit evenement bood voor een breed publiek een overzicht van alle mogelijke vormen van Augmented Reality (AR) waar beeldend kunstenaars, dichters, architecten en designers op dit moment mee experimenteren. Filosoof, criticus, dichter en essayist Maarten Doorman verzorgde voor het programmaboek en de website een essay over digitale vormen van poëzie, met als centrale vraag: wat wordt of is poëzie als ze de wereld ingaat op een mobiel scherm?

Tijdens de goedbezochte presentatie (ruim 100 bezoekers) van Poëzie op het mobiele scherm toonden Arnoud van Adrichem, Ines Cox en Lauren Grusenmeyer; Wim Brands en Max Kisman; Maarten Doorman, PJ Roggeband en Nils Mühlenbruch; Hélène Gelens en Luis Rodil-Fernández; Saskia de Jong en Rens van Meegen; en Elmar Kuiper en Selby Gildemacher hun nieuwe werk – afgewisseld met korte video-interviews met de makers van de hand van filmjournalist Luc Seton. Rita Raley (USA) en Margriet Schavemaker (Stedelijk Museum Amsterdam) tekenden voor de presentatie. Poëzie op het mobiele scherm werd gezamenlijk gefinancierd en georganiseerd door het Letterenfonds (Hanneke Marttin) en het Mondriaan Fonds/Stimuleringsfonds (Bonnie Dumanaw) i.s.m. Stedelijk Museum en Trouw-gebouw. De zes nieuwe werken zijn gepubliceerd op www.digidicht.nl. Ook is een aantal werken vertoond tijdens het Poetry International Festival in juni 2012: *Je dis merde et remerde / Et remerde* van Saskia de Jong en Rens van Meegen was te zien zijn op de videowand (bestaande uit 24 schermen); de AR-gedichten *Poëzie loont* van dichter Arnoud van Adrichem en grafisch ontwerpers Cox & Grusenmeyer, *200 ton TNT* van Maarten Doorman, Nils Mühlenbruch en PJ Roggeband en *Js-seloever* van Wim Brands en Max Kisman waren doorlopend in de foyer te bekijken. De presentaties leidden onder meer tot publiciteit in het dagblad *Trouw* en de *Volkscrant*.

Op woensdag 13 juni organiseerde Poetry International voor de tweede keer het **Vertaalsymposium**, bedoeld voor (poëzie)vertalers, maar ook dichters, lezers en organisatoren zijn daarbij welkom. Op 14 juni vond er een meeting plaats rondom het **Poetry International Web** (PIW) die in het teken van de vernieuwde website en

de nieuwe CMS; festival, archief en PIW zijn nu geïntegreerd. Thomas Möhlmann functioneert vanuit het Fonds bij het PIW als landenredacteur voor Nederland.

Het Fonds (Floris Lieshout) organiseerde in de bibliotheek van het Letterenhuis op 29 juni een **presentatie** ter gelegenheid van het verschijnen van **De gedichten van P.C. Hooft** (1581-1647) bij uitgeverij Athenaeum Polak & Van Gennep, als het laatste deel in de reeks Nederlandstalige literaire klassieken (boek en cd). De bundel werd verzorgd en uitgegeven door prof. dr. Johan Koppenol en universitair docent Ton van Strien; de muzikale redactie en toelichting werd verzorgd door Natascha Veldhorst.

Op 13 september organiseerden het Vlaams Fonds voor de Letteren (Michiel Scharpé) en het Nederlands Letterenfonds (Greetje Heemskerk) in de bibliotheek van het Letterenhuis in Amsterdam de **biografendag**, inmiddels een goede tweejaarlijkse traditie. De dag voorziet in de grote behoefte aan uitwisseling onder biografen; het schrijfwerk strekt zich over het algemeen over meerdere jaren uit en brengt veel onderzoekswerk met zich mee (archiefonderzoek, omgang met rechthebbenden). Alle biografen die sinds 2002 door de twee fondsen zijn ondersteund werden genodigd voor het symposium. Het centrale thema was dit jaar mythe- en beeldvorming. Tijdens de goedbezochte bijeenkomst werden korte, opiniërende voordrachten gehouden door Manu Van der Aa, Liesbeth Dolk, Arjen Fortuin, Willem Otterspeer en Eva Rovers en was er veel ruimte voor discussie. De dag werd afgesloten met een forumdiscussie (Evelien Gans, Koen Hilberdink, Kris Humbeek, Nop Maas en Dieter Vandenbroucke) onder leiding van dagvoorzitter Piet Piryns en een borrel. De verschillende voordrachten zullen gepubliceerd worden in *Het Biografie Bulletin*.

Medio november bracht het bestuur van **NORLA** een bezoek aan Amsterdam. Het Letterenfonds verzorgde een ontmoeting met het eigen bestuur en een rondleiding langs een aantal Nederlandse literaire instellingen.

Op 16 november vond in de bibliotheek een **netwerkbijeenkomst** plaats van verschillende Europese vertaalfondsen; aan de oprichtingsvergadering werd door 19 Europese zusterfondsen deelgenomen.

Stichting Lezen organiseerde in 2012 meerdere bijeenkomsten in de bibliotheek van het Letterenhuis. Daarnaast werd de ruimte door het Letterenfonds beschikbaar gesteld voor een tweetal – inhoudelijk relevante – bijeenkomsten van andere organisaties. Op 7 juni hield stichting **Vertaalverhaal.nl** de bundel *De hond van Rabelais* ten doop, met essays van Hans van Pinxteren over het vertalen van bijvoorbeeld Flaubert, Rimbaud en Montaigne. Tijdens de bijeenkomst werden er lezingen gehouden door Peter Bergsma, Rien Verhoef en Pieter Steinz. Op 6 november hield de **Werkgroep Vertalers** van de VvL een levendige jubileumbijeenkomst. De 50-jarige geschiedenis van de werkgroep werd in de vorm van een publiek interview o.l.v. Nicolette Hoekmeijer opgehaald door Paul Beers, Gerrit Bussink, Rien Verhoef en Peter Verstegen (en vanuit het publiek: Nelleke van Maaren en Elly Schippers).

Zichtbaarheid

In 2012 is een begin gemaakt met activiteiten die de zichtbaarheid van de door het Letterenfonds ondersteunde literaire productie van zowel vertalers als Nederlandstalige auteurs moeten vergroten. Activiteiten gericht op zichtbaarheid van literaire auteurs en vertalers behoren tot de speerpunten van het Beleidsplan 2013-2016 van het Letterenfonds. Daarbij wordt nauw samen- gewerkt met de partnerorganisaties in het Letterenhuis, Stichting Lezen en SSS.

Met de komst van directeur Pieter Steinz initieerde het Letterenfonds een nieuwe literaire talkshow voor een algemeen publiek: **Letteren &cetera**. Onder deze titel interviewt Steinz, sinds april 2012, iedere laatste vrijdag van de maand drie auteurs – die op verschillende manieren door het Fonds gesteund worden – in Spui25 te Amsterdam. In 2012 hebben zes talkshows plaats- gevonden. In het overzicht op pagina 53 staan de data en de schrijvers en vertalers die te gast waren. Het programma wordt georganiseerd door het Letteren- fonds (Hanneke Marttin) in samenwerking met Spui25 (Niña Weijers).

Het live programma trok in totaal ruim 420 bezoekers (gemiddeld 70 per middag). Van de mei- en november- editie zijn videoverslagen gemaakt die bekeken kunnen worden via de websites van het Letterenfonds en Spui25.

In het voorjaar van 2012 werd, aanhakend bij de shortlist van de Europese Literatuurprijs, voor de tweede keer **de Vertalersgeluktournee** georganiseerd. Tijdens deze avonden vertelden steeds drie, voor de shortlist genomineerde vertalers aan hun lezers wat hun vak zo interessant maakt. De tournee begon op 10 mei 2012 in Spui25 in Amsterdam, alwaar Cees Koster (UU) vertalers Martin de Haan en Auke Leistra interviewde. Vervolgens waren de vertalers te gast bij Boekhandel Krings in Sittard (14 mei, Openbare Bibliotheek), Linnaeus Boekhandel in Amster- dam (24 mei, Huize Frankendael; discussie olv Jasper Henderson), Boekhandel Athenaeum in Haarlem (30 mei; discussie olv auteur Gerbrand Bakker) en Boekhandel van Gennep in Rotterdam (19 juni, De Unie; discussie olv dichter en schrijver Peter Swanborn).

Vertaler Gerrit Bussink sprak over zijn vertaling *Geluk als het geluk ver te zoeken is* van Wilhelm Genazino, Marianne Kaas besprak haar *De waarheid omtrent Marie* van Jean-Philippe Toussaint, Auke Leistra zijn *C* van Tom McCarthy, en Ronald Vlek – aan wie op 1 september de Europese Literatuurprijs 2012 is uitgereikt – liet het publiek meedenken over het vertalen van *Alsof het voor- bij is* van Julian Barnes. Martin de Haan, tot slot, las voor uit en vertelde over *De kaart en het gebied* van Michel Houellebecq – bijvoorbeeld over het verschil van mening tussen hem en Houellebecq over voetnoten in een vertaling en over het dubbelzinnige genoeg een roman te vertalen waarin het hoofdpersonage je eigen voornaam draagt. De praktische organisatie van de tournee was in han- den van literair vertalers Andrea Kluitmann en Nicolette Hoekmeijer, met ondersteuning van het Letterenfonds (Hanneke Marttin). Kluitmann en Hoekmeijer verzorgden tevens beurtelings de inleidingen op de avonden; de inlei-

ding in Rotterdam werd verzorgd door Peter Bergsma. De honoraria voor de vertalers zijn door het Fonds ter beschikking gesteld. De boekhandels zorgden voor de ontvangst, de ruimte en een gespreksleider. De tournee werd door 250 mensen bezocht (gemiddeld 50 bezoer- kers per avond). De lezingen van de vertalers zijn gepubli- ceerd op de website van het Fonds.

Schrijversresidentie WIR Activiteiten

Op pagina 31 van dit verslag zijn de buitenlandse writers in residence vermeld die in 2012 een maand of langer op het Spui in Amsterdam woonden en werkten. Zij leverden onder meer via onderstaande activiteiten een bijdrage aan de literaire uitwisseling in Nederland:

22 februari: gastcollege door Writer in residence Etienne van Heerden voor studenten Vertaalwetenschap i.s.m. Universiteit Utrecht.

28 maart: Debat onder de titel 'Magere Woorden' over de urgentie van literatuur en het schrijverschap met WIR Yves Petry, en Arjen Fortuin, Manon Uphoff, Maarten Doorman en Arjen van Veelen. Organisatie: SLAA en De Optimist.

8 mei: optreden Writer in residence Ronelda S. Kamfer op *Bijlmer boekt* in het Bijlmerparktheater in Amsterdam Z.O., i.s.m. SLAA.

12 en 13 september: Internationaal Vertaalsymposium (tweedaags) rondom werk van Antonio Muñoz Molina i.s.m. vakgroep Spaanse letterkunde UvA.

oktober: tournee van Turkse kinderboekenschrijfster en Writer in residence Sevim Ak, i.s.m. stichting Boekids, CPNB, uitgeverij Manteau en OCW (Department of Inter- national Relations) langs 5 basisschoolklassen.

30 november: interview met Writer in residence Nir Baram, i.s.m. Joods Historisch Museum, Crescas en de Ambassade van Israël

Bijlage 5: Promotie en informatie

Publicaties

- 10 Books from Holland and Flanders Spring 2012 (16 p, 2.900 ex, Engels)
- 10 Books from Holland and Flanders Autumn 2012 (16 p, 3.100 ex, Engels)
- Quality Non-Fiction from Holland Autumn 2012 (16 p, 3.400 ex, Engels)
- Children's Books from Holland 2012 (20 p, 1.900 ex, Engels)
- Dutch Classics (52p, 6.500 ex, Engels)
- Kuijer & Co. New generations of Dutch children's authors follow in the footsteps of Guus Kuijer, winner of the Astrid Lindgren Memorial Award 2012 (16 p, 200 ex, Engels)
- Panorama Holland 8 (Beijing Book Fair 2012; in het Chinees en Engels, 50 p, 1.000 ex)
- Panorama Holanda (prospectiereis Brazilië; in het Portugees en Engels, 48 p, 250 ex)
- Zeitgenössische niederländische Poesie: René Huigen (22 p, 50 ex, Duits)
- Contemporary Dutch Poets: Ester Naomi Perquin (18 p, 50 ex, Engels)
- Zeitgenössische niederländische Poesie: Anneke Brassinga (22 p, 50 ex, Duits)
- Contemporary Dutch Poets: Pieter Boskma (18 p, 50 ex, Engels)
- Neues aus den Niederlanden 2012, postkaart
- Café Amsterdam-programmakrant Turkije (8 p, 10.000 ex., Turks)
- dichterspajina's voor Poetry International Web: Joke van Leeuwen, Gerry van der Linden, K. Schippers, Marije Langelaar, B. Zwaal, Ester Naomi Perquin, Pieter Boskma
- Algemene digitale nieuwsbrief, Nederlands, 8 x
- Nieuwsbrief Intercultureel, digitaal (7 x; januari t/m juli), red. Floris Dogterom
- Highlights nieuwsbrieven, digitaal, Engels, 4 x
- Schreef #2, tijdschrift over ontwikkelingen in de letteren (24 p, 5.000 ex, Nederlands)
- Schreef #3, tijdschrift over ontwikkelingen in de letteren (24 p, 4.500 ex, Nederlands)
- Beleidsplan 2013-2016 (32 p, 250 ex, Nederlands)
- videoportret Sieb Posthuma en Annemarie van Haeringen, door Philip Stroomberg
- Schrijversresidentie introductiefilm, door Marieke Kessel
- videoportret Yves Petry, door Marieke Kessel
- videoportret Ronalda S. Kampfer, door Marieke Kessel
- videoportret Antonio Muñoz Molina, door Marieke Kessel
- videoportret Nir Baram, door Marieke Kessel

Websites

www.letterenfonds.nl
www.schwob.nl
www.vertalingendatabase.nl
www.digidicht.nl
www.vertalershuis.nl



Bereik

Juni 2012 werd de nieuwe website van het Nederlands Letterenfonds in gebruik genomen. De tweetalige website (Nederlands en Engels) biedt een compleet overzicht van alle subsidiemogelijkheden en van de programma's en evenementen die door het Letterenfonds worden georganiseerd. De website trok gemiddeld 15.352 bezoekers per maand.

Eind 2012 had de Facebookpagina van het Letterenfonds ruim 400 vrienden.

Via de algemene digitale nieuwsbrief (Nederlands) van het Letterenfonds, die aan zo'n 2.250 personen wordt toegestuurd, worden uitgevers, schrijvers, vertalers, adviseurs en literaire en culturele instellingen op de hoogte gebracht van nieuwe evenementen, blogs over recente activiteiten, wijzigingen in de subsidiemogelijkheden, bekroond werk, deadlines, toekenningen en andere actualiteiten. De digitale interculturele nieuwsbrief werd verspreid onder ruim 500 adressen, veelal van culturele organisaties en instellingen.

De 'buitenlandbrochures' van het Letterenfonds, waaronder de bekende *10 Books*, worden rechtsreeks verstuurd aan buitenlandse uitgeverijen en verspreid via de verschillende boekenbeurzen. De wisselende oplages staan op pagina 61 vermeld. Daarnaast is de inhoud van de brochures, voorafgaand aan de beurzen, via de digitale Highlights-nieuwsbrief (Engels) onder de aandacht gebracht van circa 1.200 internationale abonnees.

Het tijdschrift *Schreef* dat bericht over ontwikkelingen in de letteren, werd per post verspreid onder ruim 3.500 professionele contacten van het Fonds in Nederland en België; een kleiner deel vond via evenementen en festivals zijn weg naar de geïnteresseerde lezer.

Bijlage 6: Pers

De Volkskrant	8-12-2012	Persis Bekkering	Interview met Mark Leenhouts n.a.v. zijn bekroning met de Letterenfonds Vertaalprijs
Daily News, Turkije	15-11-2012		Istanbul Book Fair: 'Fair introduces Dutch authors to Turkish readers'
China Reading Weekly	9-11-2012	Chris Kang	twee artikelen: necrologie Bernlef en 'Grote prijzen: Leenhouts wint Letterenfonds Vertaalprijs'
Boekblad	24-10-2012	Maarten Dessing	'Nederlandse uitgeverijen laten Europese subsidie-mogelijkheden onbenut', over informatiebijeenkomst van Fonds en SICA voor literair uitgevers
NRC Handelsblad	23-10-2012		Letterenfonds Vertaalprijzen
Boekblad	17-10-2012	Maria Vlaar	Bezuinigingen en boekenvak
De Volkskrant	17-10-2012	Anne-Gine Goemans	'Vuurdoop', over de Frankfurter Buchmesse
Boekblad	12-10-2012	Vincent Elzinga	over de Frankfurter Buchmesse
Boekblad	9, 10, 11 en 12 10-2012	Pieter Steinz	blog vanuit de Frankfurter Buchmesse
Boekblad	3-10-2012	Robertine Romeny	over de Frankfurter Buchmesse
Babel (UvA)	10-2012	Florentine Sterk	'Overigens schitterend vertaald', over het beroep van literair vertalers
Boekblad	11-9-2012	Maarten Dessing	Literaire tijdschriften
Trouw	28-7-2012	Arlette Dwarkasing	Schiphol Airport Library
De Volkskrant	14-6-2012		Poëzie op het mobiele scherm
The New York Review	11-6-2012	Tim Parks	'Most Favoured Nations', (Nederlandse) vertaalcultuur in international perspectief
Het Parool	4-6-2012		Ye Fu in Amsterdam
Boekblad	25-5-2012	Maria Vlaar	Literaire sites, waaronder Schwob.nl
Trouw	16-5-2012	Anna Vossers	Poëzie op het mobiele scherm
Website Ooteoote	14-5-2012	Frank Keizer	Poëzie op het mobiele scherm
De Volkskrant	12-5-2012	Arjan Peters	Ronelda S. Kamfer
Het Parool	12-5-2012	Maarten Moll	Ronelda S. Kamfer
NRC Handelsblad	11-5-2012	Christine Otten	Ronelda S. Kamfer
De Volkskrant	25-4-2012		Nederlandse Poëzie Encyclopedie
NRC Handelsblad	13-4-2012	Thomas de Veen	Dioraphte Jongeren Literatuurprijs 2012
De Volkskrant	7-4-2012	Arjan Peters	Schreef (tijdschrift Letterenfonds)
De Volkskrant	31-3-2012	Hans Driessen	Ten Books
Spanningsblog	13-3-2012	Peter Kuijt	misdaadauteurs
Esta	3-2012	Mark Schalekamp	Roland Holst Huis
Boekblad	31-1-2012	Vincent Elzinga	Literaire klassiekers in buitenlandse vertaling
NRC Handelsblad	27-1-2012	Roderick Nieuwenhuis	Afscheid Pieter Steinz
De Volkskrant	12-1-2012	Diederick van Hoogstraten	'Amerika leest Dutch'

Bijlage 7: Balans & exploitatierekening

Balans

	31-12-2012	31-12-2011
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Gebouwen	4.142.916	4.282.333
Inventaris	97.998	118.793
Kunst	4.538	4.538
Totaal vaste activa	4.245.452	4.405.664
Vlottende activa		
Vorderingen		
Ministerie van OCW	522.341	10.657.145
Overige vorderingen	875.975	392.787
	1.398.316	11.049.932
Liquide middelen	7.811.356	7.245.122
Totaal vlottende activa	9.209.672	18.295.054
Totaal activa	13.455.124	22.700.718

	31-12-2012	31-12-2011
Eigen vermogen	€€	€€
Stichtingskapitaal	45	45
Algemene reserve	438.781	438.781
Bestemmingsfonds pensioenen NLPVF	71.564	104.342
Bestemmingsreserves	1.158.344	72.793
Bestemmingsfonds OCW	820.348	534.048
Totaal eigen vermogen	2.489.082	1.150.009
Vorzieningen	86.127	95.378
Langlopende schulden		
Nog te realiseren lasten	0	0
Overige langlopende schulden	4.008.999	4.045.505
	4.008.999	4.045.505
Kortlopende schulden		
Subsidieverplichtingen	5.325.224	4.939.431
Nog te verlenen subsidies	0	10.328.063
Nog te realiseren beheerslasten	0	1.328.599
Nog te realiseren frictiekosten	522.341	0
Nog te realiseren transitiekosten	0	139.181
Overige kortlopende schulden	1.023.351	674.552
	6.870.916	17.409.826
Totaal passiva	13.455.124	22.700.718

Exploitatierkening

	realisatie 2012 €	begroting 2012 €	realisatie 2011 €
Directe opbrengsten	428.689	194.493	234.381
Subsidie OCW	11.802.853	10.586.414	11.066.201
Overige subsidies en bijdragen	137.795	15.000	211.181
Totale baten	12.369.337	10.795.907	11.511.763
Beheerslasten personeel	748.600	680.555	759.255
Beheerslasten materieel (incl transitiekosten)	898.480	821.974	1.039.818
Totale beheerslasten*	1.647.080	1.502.529	1.799.073
Verleende subsidies	6.885.022	6.791.888	6.638.321
Overige activiteitenlasten	2.485.132	2.576.490	3.241.625
Totale activiteitenlasten	9.370.154	9.368.378	9.879.946
Totale lasten	11.017.234	10.870.907	11.679.019
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	1.352.103	-75.000	-167.256
Rentebaten	90.067		78.483
Bijzondere baten en lasten	-103.097	75.000	229.040
Exploitatieresultaat	1.339.073	0	140.267
Bestemming resultaat			
Algemene Reserve verhoging	130.000		81.608
Algemene Reserve onttrekking tbv Salesforce	-130.000		0
Dotatie bestemmingsfonds NLPVF pensioen	0		154.402
Onttrekking bestemmingsfonds NLPVF pensioen	-32.778		-50.000
Bestemmingsreserves onttrekkingen 2012	-54.449		-42.294
Vorming bestemmingsreserve Frankfurter Buchmesse 2016	960.000		0
Vorming bestemmingsreserve Geïllustreerde Kinder- & Jeugdliteratuur 2013-2016	180.000		0
Bestemmingsfonds OCW rente	90.067		78.483
Bestemmingsfonds OCW lager vastgestelde en ingetrokken subsidies	208.931		53.330
Bestemmingsfonds OCW onttrekking juridische kosten	-13.097		0
Bestemmingsfonds OCW onttrekking ivm Beijing	0		-135.262
Bestemmingsfonds OCW resultaat 2012	399		0
	1.339.073		140.267

Bijlage 8: Private stichtingen

De Stichting Nederlands Letterenfonds voert met publiek geld een publieke taak uit, in de voorafgaande pagina's werd hiervan verslag gedaan. Los daarvan draagt het Letterenfonds verantwoordelijkheid voor twee stichtingen die privaats geld beheren: de Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur en het Bert Schierbeekfonds (BSF). De directeur van het Letterenfonds is q.q. tevens directeur van deze twee stichtingen. De Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur en het BSF zijn door de fiscus erkend als culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (culturele ANBI). Particulieren en bedrijven kunnen sinds 2012 onder bepaalde voorwaarden een verhoogde giftenaftrek (1,25 x het bedrag van de gift) krijgen als zij een donatie doen. Ondernemingen die onder de vennootschapsbelasting vallen, mogen 1,5 keer het bedrag van de gift aftrekken in de aangifte vennootschapsbelasting. (zie hiervoor ook www.belastingdienst.nl)

Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur

Het bestuur van de Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur bestond op 31 december 2012 uit Jan Hoekema, Yvonne van Oort, Pieter de Jong, Marja van Nieuwkerk en Willem Otterspeer.

Het Steunfonds beheert een nalatenschap van de Engelse dichter, vertaler en criticus James Brockway (Birmingham, 21 oktober 1916 – 's-Gravenhage, 15 december 2000). Met zijn vertalingen gaf hij een Engels lezerspubliek toegang tot de poëzie van Rutger Kopland, Hans Lodeizen, M. Vasalis, Gerrit Achterberg en vele andere Nederlandstalige dichters. In 1966 werd hem voor zijn verdiensten als vertaler de Martinus Nijhoff Prijs toegekend en in 1997 ontving hij om dezelfde reden een ridderorde. Brockway liet de helft van zijn financiële nalatenschap na aan het voormalige NLPVF, nu het Nederlands Letterenfonds, met de opdracht de opbrengst uit het vermogen te besteden aan activiteiten ter stimulering van vertalingen van poëzie uit het Nederlands. De andere helft liet hij na aan het Letterkundig Museum te Den Haag.

Het Steunfonds kent eens in de twee jaar de Brockway Prize toe aan een bijzondere en excellente poëzievertaling uit het Nederlands, per editie wisselt het doeltaalgebied dat centraal staat. Tot op heden werd de prijs toegekend aan Francisco Carrasquer Launed (2011, Spaans; †2012), Jan H. Mysjkin & Pierre Gallissaires (2009, Frans, in het bijzonder voor hun vertalingen *Une odeur de plumes brûlées* van Gerrit Kouwenaar en van poëzie van Paul van Ostaijen in *Le Dada pour cochons*), Gregor Seferens (2007, Duits, i.h.b. voor *Ein neuer Abschied* van Anna Enquist) en Francis R. Jones (2005, Engels, i.h.b. voor zijn vertaling van *Against the Forgetting* met werk van Hans Faverey). Naast de Brockway Prize wordt iedere twee jaar een meerdaagse vertaalworkshop voor internationale poëzievertalers georganiseerd (tijdens het Poetry International Festival in Rotterdam).

Stichting Bert Schierbeekfonds

Het bestuur van de Stichting Bert Schierbeekfonds (BSF) bestond op 31 december 2012 uit Jan Hoekema (voorzitter), Kasper van Noppen, Willem Otterspeer, Maarten Steenmeijer (secretaris) en Fine Trossel (penningmeester).

Het Bert Schierbeekfonds is in 1998 door het toenmalige FvdL opgericht in aanwezigheid van Thea en Michiel Schierbeek, de echtgenote en de zoon van de in 1996 overleden dichter. Het vermogen van de stichting (dat onder meer afkomstig is uit de erfenis van schrijver en docent Barend Rijdes, 1910-1975) werd aanvankelijk aangewend om een variatie aan bijzondere literaire projecten die door overheidssubsidies niet bediend kunnen worden, op vlieghoogte te brengen. In 2002 werd (in samenwerking met de Stichting Adriaan Roland Holst Fonds) het A. Roland Holsthuis geopend waar schrijvers, dichters en vertalers sindsdien tegen een geringe huurprijs in "betrekkelijke ballingschap" aan hun oeuvre kunnen werken. Sinds 2009 richt het BSF zich uitsluitend op de exploitatie van het Roland Holsthuis in Bergen. In principe wordt het huis steeds voor periodes van één maand verhuurd.

In 2012 waren er 11 huurders – in de maand april kon het huis niet worden verhuurd doordat het rieten dak opnieuw werd gedekt. Dit waren: Karin Anema, Roel Bentz van den Berg, Anton Dautzenberg, Job Degenaar, Julien Holtrigter, Manuel Kneepkens, Geert van der Kolk, Wanda Reisel, Peter Swanborn, Willem van Toorn en Annette de Vries.

Programmamaker en schrijver Roel Bentz van den Berg was in maart 2012 de 83ste tijdelijk bewoner van het Roland Holsthuis in Bergen. Hij schreef voor de website van het Nederlands Letterenfonds een column over zijn ervaringen met "de geest van de Oude Bard".

Het BSF heeft sinds 2007 een bescheiden maar belangrijke vriendenkring van jaarlijkse donateurs. In 2012 ontving het Schierbeekfonds in totaal € 4.250 aan donaties, waarvan € 3.525 van de Grote en Kleine Vrienden. Ook waren er incidentele donaties, zo vroeg een auteur bij het vieren van zijn zestigste verjaardag zijn vrienden bij wijze van cadeau een schenking te doen aan het BSF.

Colofon

Jaarverslag 2012
Nederlands Letterenfonds

Ontwerp
Kummer & Herrmann, Utrecht.

© Nederlands Letterenfonds,
september 2013.
Volledige of gedeeltelijke overname is
alleen toegestaan met bronvermelding.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

niederländische stiftung für literatur
fondation néerlandaise des lettres
fundación neerlandesa de letras
fondazione nederlandese per la letteratura
fundação neerlandesa de letras
nederlânsk letterenfûns
المؤسسة الهولندية لدعم الآداب
荷兰文学基金会

Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam

Postbus 16588
1001 RB Amsterdam

t +31 (0)20 520 73 00
f +31 (0)20 520 73 99
post@letterenfonds.nl
www.letterenfonds.nl

